



# สถานการณ์แรงงาน ไตรมาส 1 ปี 2553

(มกราคม - มีนาคม 2553)



ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ISSN 1905-6907

กระทรวงแรงงาน





ความสุขความสวัสดิของข้าพเจ้า จะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยบ้านเมืองของเรา มีความเจริญมั่นคง เป็นปรกติสุข. ความเจริญมั่นคงทั้งนั้น จะสำเร็จผลเป็นจริงได้ ก็ด้วย ทุกคนทุกฝ่ายในชาติ มุ่งที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มกำลัง ด้วยสติรู้ตัว ด้วยปัญญารู้คิด และด้วยความสุจริตจริงใจ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมยิ่งกว่าส่วนอื่น. จึงขอให้ท่านทั้งหลาย ในที่นี้ ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่สำคัญ อยู่ในสถาบันหลักของประเทศ และชาวไทยทุกหมู่เหล่า ทำความเข้าใจในหน้าที่ของตนให้กระจ่าง แล้วตั้งจิตตั้งใจให้เที่ยงตรงหนักแน่น ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด เพื่อให้สำเร็จประโยชน์ ส่วนรวมอันไพบูรณ์ คือชาติบ้านเมือง อันเป็นถิ่นที่อยู่ที่ทำกินของเรา มีความเจริญมั่นคงยั่งยืนไป.

พระราชดำรัส

ในการเสด็จออกมหาสมาคม

ในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พุทธศักราช ๒๕๕๒

ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย

วันเสาร์ ที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

## คำนำ

กระทรวงแรงงานได้จัดทำรายงานสถานการณ์แรงงานขึ้น เป็นผลจากการลงนามในคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 ตามแผนปฏิบัติการสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการวิเคราะห์และความชำนาญการ ตัวชี้วัดที่ 3.1.1 จำนวนรายงานสถานการณ์แรงงานรายไตรมาส และประจำปีที่สามารถนำเสนอได้ภายใน 45 วัน หลังสิ้นสุดไตรมาส/ปี การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ทำทนายสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานนี้ได้ดำเนินการเป็นปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลด้านเศรษฐกิจและแรงงานที่สำคัญ ข้อมูลตัวชี้วัดภาวะแรงงาน รวมถึงข่าวสาร บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับด้านแรงงาน เพื่อมุ่งหวังเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

รายงานสถานการณ์แรงงาน กำหนดจัดทำเป็นรายไตรมาสและประจำปี ฉบับนี้เป็น รายงานประจำไตรมาส 1 ปี 2553 ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม 2553 เพื่อให้ รายงานสถานการณ์แรงงานสามารถเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดเวลา กระทรวงแรงงานจึงได้ใช้ข้อมูล เบื้องต้นหรือข้อมูลประมาณการของหน่วยงานต่าง ๆ มาประกอบการวิเคราะห์จัดทำรายงาน ทั้งนี้ กระทรวงแรงงาน ได้เผยแพร่สถานการณ์แรงงานทุกไตรมาสและประจำปีที่ทำขึ้นใน Website ของกระทรวงแรงงาน โดยสามารถติดตามรายละเอียดสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้จาก Website [www.mol.go.th](http://www.mol.go.th)

ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นผลมาจากความร่วมมือ ในการสนับสนุนข้อมูลของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และสำนักงาน ประกันสังคม และหน่วยงานภายนอก อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฯลฯ จึงขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้ กระทรวงแรงงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป และหากมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใดได้โปรดแจ้งให้กระทรวง แรงงานทราบด้วย เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงต่อไป



(นายสมชาย ชุ่มรัตน์)

ปลัดกระทรวงแรงงาน

พฤษภาคม 2553





## สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม	6
สถานการณ์แรงงาน	9
➤ กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน	9
➤ การส่งเสริมการมีงานทำ	16
♣ การจัดหางานในประเทศ	16
♣ ความต้องการแรงงานภาคเอกชน	26
♣ แรงงานต่างด้าว	29
♣ แรงงานไทยในต่างประเทศ	32
➤ การพัฒนาศักยภาพแรงงาน	36
➤ การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ	40
♣ การตรวจแรงงาน	41
♣ การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน	47
♣ การแรงงานสัมพันธ์	49
♣ การเลิกจ้างแรงงาน	51
♣ การสวัสดิการแรงงาน	53
➤ การประกันสังคม	54
ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	59
ประกาศคณะกรรมการค่าจ้างเรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 4)	66
อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ	70
บทบาทสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน...กับอนาคตการพัฒนาแรงงานของประเทศไทย (ตอนที่ 2)	71
ผลสำรวจการขึ้นเงินเดือนและอัตราเงินเดือนแรกรับ ปี 2552 – 2553	76
สารพันงานวิจัย	82
เก็บข่าวมาฝาก	92
สารบัญญัตราจภาคผนวก	95



## บทสรุปผู้บริหาร

### สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและแรงงาน ไตรมาส 1 ปี 2553 มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

#### ภาวะเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ปี 2552 ขยายตัวร้อยละ 5.8 เป็นการขยายตัวครั้งแรกในรอบปีจากที่หดตัวร้อยละ 7.1 4.9 และ 2.7 ในไตรมาสแรก สองและสามของปี 2552 ทำให้ทั้งปี 2552 เศรษฐกิจไทยหดตัวเพียงร้อยละ 2.3 เป็นการฟื้นตัวเร็วกว่าที่คาด โดยการใช้จ่ายครัวเรือน การลงทุนเอกชน และการส่งออกปรับตัวดีขึ้น เป็นผลมาจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ประกอบกับรายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นจากการที่ราคาพืชผลสูงขึ้น รวมทั้งปัญหาการเมืองภายในประเทศมีแนวโน้มคลี่คลายลง ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความเชื่อมั่นและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มสูงขึ้น

#### สถานการณ์ด้านแรงงาน

กำลังแรงงาน ประชากรในวัยทำงาน หรืออายุ 15 ปีขึ้นไป มีจำนวน 53.22 ล้านคน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 38.27 ล้านคน ผู้มีงานทำ 37.60 ล้านคน ผู้ว่างงาน 3.83 แสนคน ผู้รอฤดูกาล 2.89 แสนคน

การมีงานทำ ผู้มีงานทำจำนวน 12.41 ล้านคน ร้อยละ 33.0 ทำงานในภาคเกษตร ผู้มีงานทำจำนวน 25.19 ล้านคนหรือร้อยละ 67.0 ทำงานนอกภาคเกษตร โดยทำงานในสาขาการ

ขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์มากที่สุด จำนวน 6.53 ล้านคน หรือร้อยละ 25.92 รองลงมาคือการผลิต จำนวน 6.09 ล้านคน หรือร้อยละ 24.16 และผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 10.60 ล้านคน หรือร้อยละ 28.20

การว่างงาน ผู้ว่างงานทั่วประเทศมีประมาณ 3.83 แสนคน หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.0 ภาคใต้มีอัตราการว่างงานสูงสุดคือร้อยละ 1.18 รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 1.09 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคกลาง ร้อยละ 1.0 ภาคที่มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุดคือภาคเหนือ มีอัตราร้อยละ 0.86 และระดับการศึกษาที่มีผู้ว่างงานสูงสุด คือระดับอุดมศึกษา จำนวน 1.27 แสนคน หรือร้อยละ 33.17 ของผู้ว่างงานทั้งหมด

แรงงานนอกระบบ จากข้อมูลล่าสุดปี 2552 มีผู้ทำงานอยู่ในแรงงานนอกระบบจำนวน 24.32 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 0.88 โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคตะวันออกเหนือ แรงงานนอกระบบที่ทำงานในภาคเกษตรมีจำนวน 14.76 ล้านคน หรือร้อยละ 60.69 นอกภาคเกษตร 9.56 ล้านคน หรือร้อยละ 39.31 อุตสาหกรรมที่มีแรงงานนอกระบบสูงสุด คือ การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน 3.86 ล้านคน หรือร้อยละ 40.38 รองลงมาคือโรงแรมและภัตตาคาร จำนวน 1.89 ล้านคน หรือร้อยละ 19.74 ส่วนอาชีพที่มีการทำงานนอกระบบสูงสุด คือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง จำนวน 13.89 ล้านคน หรือร้อยละ 57.12 สำหรับด้าน



การศึกษาแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 9.62 ล้านคน หรือร้อยละ 39.55

**ผู้สูงอายุ** จากข้อมูลล่าสุดปี 2550 พบว่า มีผู้สูงอายุที่มีงานทำมีประมาณ 2.51 ล้านคน หรือร้อยละ 35.74 ของผู้สูงอายุทั้งหมด โดยกลุ่มผู้สูงอายุที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน 1.44 ล้านคน หรือร้อยละ 57.56 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำทั้งหมดและอาชีพที่ทำส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง จำนวน 1.59 ล้านคน หรือร้อยละ 63.1 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำทั้งหมด รองลงมาคือคือช่วยธุรกิจครัวเรือน โดยไม่ได้รับค่าจ้าง จำนวน 0.43 ล้านคน หรือร้อยละ 17.22 และเป็นลูกจ้างเอกชนจำนวน 0.32 ล้านคน หรือร้อยละ 12.74

**การบริการจัดหางานในประเทศ** ในช่วงไตรมาสที่ 1 (มกราคม-มีนาคม) ปี 2553 นายจ้าง/สถานประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่างจำนวน 143,562 อัตรา โดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วร้อยละ 66.68 สำหรับผู้สมัครงานมี 149,377 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.91 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่แล้ว สำหรับตำแหน่งงานว่างตามพื้นที่พบว่าภาคกลางมีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดคือร้อยละ 29.81 (42,798 อัตรา) รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร คือ ร้อยละ 26.02 (37,361 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมดและการบรรจุนายจ้างจะมีอัตราบรรจุนายจ้างต่อตำแหน่งงานว่างร้อยละ 50.51 ซึ่งภาคที่มีการบรรจุนายจ้างต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉลี่ยเหนือร้อยละ 64.7 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคกลางที่มีร้อยละ 63.38 รองลงมาคือ ภาคใต้ร้อยละ 55.0 และภาคเหนือร้อยละ 36.29 ส่วนตำแหน่งงานว่างตาม

ระดับการศึกษาที่ต้องการสูงสุดคือ มัธยมศึกษา มีความต้องการร้อยละ 37.16 (53,354 อัตรา) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา ที่มีร้อยละ 35.81 (51,407 อัตรา) รองลงมาคือระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าร้อยละ 13.31 (19,108 อัตรา) ส่วนอาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดคือ อาชีพงานพื้นฐานต่าง ๆ และอาชีพพนักงานบริการ พนักงานในร้านค้าและตลาด จำนวน 44,242 และ 31,938 อัตรา ตามลำดับ และอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุด คือ การผลิต ร้อยละ 43.01 (61,744 อัตรา)

**การจ้างงานภาคเอกชน** กรมการจัดหางานได้รวบรวมความต้องการแรงงานภาคเอกชนจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ มติชน ประชาชาติธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครง่วน พบว่าในช่วงไตรมาสที่ 1/2553 มีสถานประกอบการจำนวน 314 แห่ง แจ้งความต้องการแรงงาน 14,222 อัตรา ซึ่งสูงกว่าไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน 3,959 อัตรา อาชีพที่ต้องการแรงงานสูงสุด คือ อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 10,244 อัตรา หรือร้อยละ 72.03 และมีความต้องการแรงงานในระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษามากที่สุด จำนวน 10,582 อัตรา หรือร้อยละ 74.41

**แรงงานต่างด้าว** ที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายคงเหลือ ข้อมูลเดือนมีนาคม 2553 มีจำนวน 185,408 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประเภทชั่วคราวที่ขออนุญาตทำงานตามมาตรา 9 (มาตรา 7 เดิม) จำนวน 69,170 คน (ร้อยละ 37.31) รองลงมาคือประเภทพิชิตงานสัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน จำนวน 60,995 คน (ร้อยละ 32.9) ประเภทส่งเสริมการลงทุนฯ จำนวน 21,937 คน (ร้อยละ 11.83)



และแรงงานต่างด้าวประเภทที่ได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง (MOU) จำนวน 18,883 คน (ร้อยละ 10.18) ส่วนประเภทตลอดชีพมีจำนวนน้อยที่สุดคือ 14,423 คน (ร้อยละ 7.78) ของแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายทั้งหมด โดยแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุนสัญชาติที่มีตำแหน่งงานมากที่สุดคือ ญี่ปุ่น 23,060 ตำแหน่ง หรือร้อยละ 22.98

สำหรับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน มี 2 กลุ่มใหญ่คือ (1) ชนกลุ่มน้อย มีจำนวน 18,086 คน (ร้อยละ 2.27) และ (2) แรงงานต่างด้าวตามมติ ครม. 3 สัญชาติคือ พม่า ลาว กัมพูชา ซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานชั่วคราว เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทยมีการต่อใบอนุญาตแล้วในปี 2553 จำนวนคงเหลือ ณ เดือนมีนาคม 2553 มีจำนวน 780,038 คน (ร้อยละ 97.73)

**แรงงานไทยในต่างประเทศ** ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2553 มีผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศจำนวน 30,465 คน โดยแรงงานส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด จำนวน 19,837 คน หรือร้อยละ 65.12 ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 12,776 คน หรือร้อยละ 41.94 ส่วนวิธีการเดินทางพบว่าไปโดยวิธี Re-Entry มีมากที่สุด จำนวน 16,657 คน หรือร้อยละ 49.47 รองลงมาคือประเภทไปโดยบริษัทจัดหางานจัดส่งมีจำนวน 11,531 คน หรือร้อยละ 34.25 และ ส่วนภูมิภาคที่แรงงานไทยไปทำงานส่วนใหญ่จะไปทำงานในภูมิภาคเอเชียจำนวน 22,410 คน หรือร้อยละ 66.56 รองลงมาคือภูมิภาคตะวันออกกลาง จำนวน 6,389 คน หรือร้อยละ 18.97

**การพัฒนาศักยภาพแรงงาน** มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานจำนวน 2,001 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้วจำนวน 1,571 คน โดยกลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุด คือ กลุ่มอาชีพทางธุรกิจและบริการจำนวน 829 คน หรือร้อยละ 41.43 รองลงมา คือ กลุ่มช่างอุตสาหกรรมศิลป์จำนวน 539 คน หรือร้อยละ 26.93 และกลุ่มช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 289 คน หรือร้อยละ 14.44

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ วันที่ 9 เมษายน 2553 มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน จำนวน 34,857 คน โดยกลุ่มอาชีพที่ฝึกยกระดับฝีมือสูงสุด คือ กลุ่มธุรกิจและบริการจำนวน 16,753 คน หรือร้อยละ 48.07 รองลงมา คือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 5,655 คน หรือร้อยละ 16.22 ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานมีการทดสอบทั้งสิ้น 15,182 คน สูงกว่าไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน 5,668 คน โดยการทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติมีการทดสอบมากที่สุด จำนวน 14,938 คน หรือร้อยละ 98.39 รองลงมาคือการทดสอบมาตรฐานเฉพาะสถานประกอบการ จำนวน 229 คน หรือร้อยละ 1.51 และทดสอบฝีมือทำงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศมีจำนวน 15 คน ร้อยละ 0.10

**การคุ้มครองแรงงาน** จากการตรวจสถานประกอบการทั้งสิ้น 16,664 แห่ง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 5,438 แห่ง หรือร้อยละ 48.44 มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจจำนวน 1,046,480 คน โดยเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 466,400 คน หรือร้อยละ 80.40 ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็กมาก(1-4 คน) 3,923 แห่ง หรือร้อยละ 23.54 รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 20-49 คน จำนวน 2,998 แห่ง

ร้อยละ 17.99 สำหรับผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 94.18 ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

➤ สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 5.82 ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว และสถานประกอบการขนาด 10-19 คน ขนาด 20-49 คน และขนาด 50-99 คน มีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายร้อยละ 31.96, 25.46 และ 12.06

➤ เรื่องที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมากที่สุด คือ เรื่องข้อบังคับในการทำงานมีร้อยละ 46.42 รองลงมาคือ เรื่องทะเบียน (ทะเบียนลูกจ้าง/เวลาทำงาน/ทะเบียนการจ่ายค่าจ้าง) เรื่องการจ่ายค่าจ้าง เรื่องค่าล่วงเวลาและค่าทำงาน และเรื่องสวัสดิการ

➤ ประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากที่สุด คือ การผลิต ร้อยละ 36.92 รองลงมาคือการขายส่ง ขายปลีก การซ่อมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 33.99 และโรงแรม และภัตตาคาร ร้อยละ 8.80 ตามลำดับ

**การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน** มีการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 5,986 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 617,788 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 36.08 โดยสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย มีจำนวน 5,404 แห่ง หรือร้อยละ 90.28 ส่วนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง จำนวน 582 แห่ง หรือร้อยละ 9.72 โดยประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องมากที่สุด ได้แก่ การทำเหมืองแร่เหมืองหิน ร้อยละ 26.47 รองลงมาคือ การผลิต ร้อยละ 14.63 การก่อสร้าง ร้อยละ

11.19 และการขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซม รถจักรยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคล ฯลฯ ร้อยละ 7.23 ตามลำดับ

**การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน** ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2553 มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำนวน 37,975 คน โดยส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดกลางที่มีลูกจ้าง 200-499 คน จำนวน 6,703 คน หรือร้อยละ 17.65 ส่วนประเภทของความร้ายแรงพบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 27,254 คน หรือร้อยละ 71.77 รองลงมาเป็นผู้หยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 10,457 คน หรือร้อยละ 27.54 และเสียชีวิต จำนวน 164 คน หรือร้อยละ 0.43 ตามลำดับ

**การเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงาน** ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2553 มีการแจ้งข้อเรียกร้อง 49 แห่ง 58 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 45,765 คน ซึ่งเป็นการแจ้งข้อเรียกร้องในกิจการเอกชนทั่วไป 44 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 58,352 คน ข้อเรียกร้องในกิจการรัฐวิสาหกิจ 4 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 5,529 คน และข้อเรียกร้องในกิจการตามมาตรา 23 จำนวน 1 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,884 คน ทั้งนี้ ข้อเรียกร้องสามารถยุติได้โดยระบบทวิภาคี 28 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 17,884 คน โดยสามารถตกลงกันเองได้ 27 แห่ง และอื่น ๆ 1 แห่ง ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงกันได้ในระบบทวิภาคีและเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 9 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 3,229 คน และข้อเรียกร้องที่ยังไม่ยุติมี 12 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 24,652 คน

สำหรับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นมีจำนวน 19 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 6,511 คน โดยพนักงานประណอมข้อพิพาทแรงงานสามารถดำเนินการไต่ถาม





และระดับข้อพิพาทแรงงานจนยุติได้ทั้ง 19 แห่ง หรือร้อยละ 100.0 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 6,511 คน

**การเลิกจ้างแรงงาน** ในช่วงไตรมาส 1/2553 พบว่ามีสถานประกอบกิจการที่เลิกกิจการ จำนวน 14 แห่ง ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 7 แห่งหรือร้อยละ 33.33 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 1,397 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 840 คน หรือร้อยละ 37.55 โดยสรุปภาคที่สถานประกอบการเลิกจ้างสูงสุดคือ ภาคกลาง จำนวน 7 แห่ง หรือร้อยละ 50.0 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 204 คน รองลงมา คือ 5 จังหวัดรอบกทม.และภาคเหนือ มีจำนวน 3 แห่งหรือร้อยละ 21.43 เท่ากันโดยลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 85 คน และ 1,028 คน ตามลำดับ โดยประเภทกิจการที่มีการเลิกจ้างสูงสุด คือ ประเภทการผลิต จำนวน 11 แห่ง หรือร้อยละ 78.57 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 982 คน รองลงมาคือ การให้บริการชุมชน สังคมและ บริการส่วนบุคคลจำนวน 2 แห่ง หรือร้อยละ 14.29 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 99 คน และทำเหมืองแร่ เหมืองหิน จำนวน 1 แห่ง หรือร้อยละ 7.14 ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 316 คน โดยมีสาเหตุจากการประสบภาวะขาดทุนหรือขาดสภาพคล่องทางการเงินมากที่สุด

**การสวัสดิการ** มีการส่งเสริมให้จัดบริการ ด้านสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมาย กำหนด 3,709 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 436,271 คน

พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กวิทยาเขต สิรินครวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ จำนวน 2 แห่ง 1,115 คน รวมลูกจ้างได้รับประโยชน์ 446,905 คน

**การประกันสังคม** ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม 2552 พบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้น ทะเบียนประกันสังคมจำนวน 389,953 แห่ง ผู้ประกันตนทั้งสิ้น 8,680,359 คน และไตรมาส 1/2553 นี้มีสถานพยาบาลหลักในสังกัด ประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาล จำนวน 151 แห่ง ร้อยละ 62.14 และสถานพยาบาล เอกชน 92 แห่ง ร้อยละ 37.86 ของสถานพยาบาล ทั้งหมด สำหรับสถานพยาบาลในเครือข่ายมี 2,313 แห่ง

**กองทุนประกันสังคม** ข้อมูล ณ มีนาคม 2553 มีเงินกองทุน 724,717 ล้านบาท จำนวนผู้ให้บริการมีจำนวน 2,702,326 ราย สำหรับปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน พบว่า การจ่ายเงินกรณีเจ็บป่วยรวม หันตกรรมมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 3,083.70 ล้านบาท หรือร้อยละ 36.59 ของเงิน ประโยชน์ทดแทนที่จ่าย



## ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

สรุปภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาส 4 ปี 2552 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบุเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สี่ขยายตัวร้อยละ 5.8 จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว โดยปรับตัวดีขึ้นทั้งการใช้จ่ายครัวเรือน การลงทุนเอกชนและการส่งออกเป็นผลจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รวมทั้งปัญหาการเมืองภายในประเทศที่มีแนวโน้มดีขึ้นส่งผลทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความเชื่อมั่นมากขึ้น การผลิตภาคอุตสาหกรรมเร่งตัวขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาทั้งผลิตเพื่อบริโภคภายในประเทศและเพื่อส่งออก เมื่อปรับปัจจัยฤดูกาลออกแล้ว เศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในไตรมาสที่สี่ของปี 2552 เปรียบเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 (%QoQ) เป็นการปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากที่ขยายตัวร้อยละ 2.1 และ 1.7 ในไตรมาสที่สองและสาม ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจไทยมีทิศทางฟื้นตัวอย่างชัดเจน

การใช้จ่ายของครัวเรือนในไตรมาสที่สี่ขยายตัวร้อยละ 1.4 ขยายตัวเป็นครั้งแรกในรอบ 9 เดือน โดยได้รับแรงสนับสนุนจาก (1) การจ้างงานในภาคการค้าและบริการโรงแรมเพิ่มขึ้น (2) รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นตามการเร่งตัวของราคาพืชผล (3) การเร่งฟื้นฟูเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่น การอนุมัติโครงการลงทุนตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 การขยายระยะเวลาดำเนินนโยบาย 5 มาตรการ เพื่อลดค่าครองชีพให้ประชาชน และการอนุมัติปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำ โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นไป ส่งผลให้ผู้บริโภคมี

ความเชื่อมั่นต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยมากขึ้น และมีความมั่นใจที่จะใช้จ่ายใช้สอย แม้ว่าจะยังคงกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ

การลงทุนภาคเอกชน : ปรับตัวดีขึ้น โดยหดตัวเพียงร้อยละ 4.6 เทียบกับหดตัวร้อยละ 17.8 16.1 และ 12.2 ในช่วง 3 ไตรมาสแรก โดยการลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักร แม้จะมีการใช้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้นแต่ยังไม่เต็มกำลังการผลิตที่มีอยู่ ประกอบกับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจยังมีความเปราะบาง ทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนชะลอการลงทุนติดตั้งเครื่องมือเครื่องจักรใหม่ออกไป ส่วนการลงทุนก่อสร้างเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับปริมาณการจำหน่ายวัสดุก่อสร้างที่ปรับตัวขึ้น โดยการก่อสร้างประเภทที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้น ขณะที่การก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมและอาคารพาณิชย์หดตัวลง

การส่งออก : มูลค่าและปริมาณปรับตัวขึ้นตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก โดยสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและราคา เป็นผลมาจากความต้องการสินค้าในตลาดโลกเริ่มฟื้นตัวมากขึ้น สินค้าเกษตรที่มีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นได้แก่ ข้าว เนื่องจากคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญ คือ จีนและอินเดียมีผลผลิตต่ำจากภัยธรรมชาติ ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมมีปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเช่นกันโดยสินค้าส่งออกสำคัญที่ขยายตัว ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งพิมพ์/กระดาษ ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง/สบู่ ผลิตภัณฑ์รักษาผิว ผลิตภัณฑ์เภสัช เครื่องมือแพทย์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า



อย่างไรก็ตาม พบว่า สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงและที่ใช้ทรัพยากรในประเทศมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานสูงมีมูลค่าการส่งออกลดลง ส่วนตลาดส่งออกหลักที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น ได้แก่ สหรัฐฯ และอาเซียน ในขณะที่มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นและสหภาพยุโรปลดลง

**การนำเข้า :** มูลค่าและราคการนำเข้าเพิ่มขึ้นจากราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น แต่ปริมาณการนำเข้ายังหดตัว ทั้งนี้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภายในประเทศที่ฟื้นตัวขึ้นทำให้ความต้องการนำเข้าสินค้า เพื่อตอบสนองกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าวัตถุดิบ สินค้ากึ่งสำเร็จรูป และสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ในขณะที่การนำเข้าสินค้าทุน สินค้าเชื้อเพลิง และน้ำมันหล่อลื่นหดตัวชัดเจนมาก

**ผลผลิตเกษตรกรรม** พบว่า ผลผลิตพืชสำคัญ ๆ ได้แก่ มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และข้าวลดลง เนื่องจากได้รับความเสียหายจากการระบาดของเพลี้ย และความแปรปรวนของสภาพอากาศ ราคาสินค้าหมวดที่พืชผลขยายตัว ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวเปลือก รวมทั้งสินค้าปศุสัตว์และประมง

**ผลผลิตอุตสาหกรรม** กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ เช่น แผงวงจรรวมและหัวอ่านข้อมูล อาหารทะเลกระป๋อง กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการปรับตัวดีขึ้น ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม การผลิตรถยนต์นั่งส่วนบุคคลที่ผลิตตามยอดสั่งจอง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม อุตสาหกรรมในกลุ่มวัสดุก่อสร้าง เช่น เหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก การผลิตยางและผลิตภัณฑ์ยาง อัตราการใช้กำลังการผลิตในไตรมาสนี้อยู่ที่ร้อยละ 67.2 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ

62.5 ในไตรมาสที่ผ่านมาโดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการใช้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม ยางและผลิตภัณฑ์ยาง ยานยนต์และอุปกรณ์ขนส่ง อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอัตราการใช้กำลังการผลิตที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ การผลิตรองเท้า ผลิตภัณฑ์หนังและเครื่องเรือน

**ดัชนีราคาผู้ผลิต** ไตรมาสที่ปรับตัวเป็นบวกอยู่ที่ร้อยละ 6.7 หลังจากติดลบต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี 2552 เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของราคาผลผลิตเกษตร ผลิตภัณฑ์เหมืองแร่ และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งให้เห็นถึงแรงกดดันด้านต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะราคายางพารา ซึ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามความต้องการในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ จากภาวะเศรษฐกิจโลกที่เริ่มฟื้นตัวและยอดคำสั่งซื้อที่เพิ่มขึ้น

**การก่อสร้าง** ขยายตัวร้อยละ 5.1 โดยการก่อสร้างภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 2.0 เนื่องจากผู้ประกอบการมีความมั่นใจมากขึ้นตามการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ ขณะที่การก่อสร้างภาครัฐขยายตัวร้อยละ 8.3 เป็นผลจากมาตรการกระตุ้นการลงทุนก่อสร้างภาครัฐภายใต้โครงการไทยเข้มแข็ง 2555 เช่น โครงการถนนไร้ฝุ่นและรถไฟฟ้าระบบรางคู่ รวมถึงโครงการขนส่งพื้นฐานขนาดใหญ่ อาทิ โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงบางใหญ่-บางซื่อ และโครงการบ้าน BOI

**การโรงแรมและภัตตาคาร** ขยายตัวร้อยละ 13.5 เทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้น เป็นผลจากการเข้าสู่ช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของไทย รวมทั้งการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ





ที่เป็นตลาดนักท่องเที่ยวหลักของไทย โดยเฉพาะจากทวีปเอเชีย ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน เกาหลี และไต้หวัน

**การจ้างงาน** มีจำนวน 38.18 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา อุปสงค์ในการจ้างงานเพิ่มขึ้นในสาขาโรงแรมและภัตตาคาร การค้าส่ง/ค้าปลีก และการก่อสร้าง เนื่องจากภาวะการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ ส่วนการจ้างงานในภาคเกษตรกรรมลดลงเพราะความเสียหายจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยและการแพร่ระบาดของเชื้อ

**อัตราเงินเฟ้อทั่วไป** เท่ากับร้อยละ 1.9 เป็นบวกครั้งแรกในรอบ 9 เดือน โดยเริ่มเป็นบวกตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นมา จากราคาสินค้าทั่วไปที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจาก (1) นโยบายการประกันรายได้เกษตรกรของรัฐบาล (2) การเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงตามการสูงขึ้นของราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก (3) ค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลได้ปรับลดมาตรการช่วยค่าครองชีพเกี่ยวกับค่าไฟฟ้า (4) การปรับเพิ่มภาษีสรรพสามิตในกลุ่มสุราและยาสูบ และ (5) มาตรการเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาล

**ดุลบัญชีเดินสะพัด** ในไตรมาสที่สี่เกินดุล 4,274 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. (หรือเท่ากับ 142,276 ล้านบาท) เกินดุลต่อเนื่องจากไตรมาสที่สองและสาม 2,763 และ 3,713 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ตามลำดับ โดยเป็นผลจากการเกินดุลการค้า 2,673 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และการเกินดุลบริการรายได้ และเงินโอน 1,601 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. จากการเพิ่มขึ้นของรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นมาก และมีการส่งกลับผลตอบแทนจากการลงทุนและเงินปันผลของนักลงทุนต่างชาติลดลง

**ภาวะการเงิน :** ฐานเงินและปริมาณเงินชะลอตัว สินเชื่อรวมของสถาบันรับฝากเงินขยายตัวจากการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อภาคครัวเรือน ในขณะที่สินเชื่อธุรกิจยังคงหดตัว สินเชื่อสถาบันการเงินเฉพาะกิจเร่งตัวขึ้นตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล เงินฝากรวมยังคงชะลอตัวเนื่องจากอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำส่งผลให้สภาพคล่องส่วนเกินลดลงแต่ยังคงอยู่ในระดับสูง ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และเงินฝากทรงตัว แต่การระดมทุนภาคเอกชนยังลดลงต่อเนื่อง ค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สหรัฐ. แข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวดีขึ้น อัตราดอกเบี้ยนโยบายยังคงอยู่ในระดับเดิมที่ร้อยละ 1.25 ต่อปี ณ สิ้นไตรมาสที่สี่ เพื่อสนับสนุนให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจมีความต่อเนื่อง กระตุ้นการบริโภคและลดต้นทุนของภาคธุรกิจ

**การระดมทุนของภาคเอกชน** มีมูลค่ารวม 263.0 พันล้านบาท ลดลงจาก 271.2 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับในช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน โดยเป็นการระดมทุนในตราสารทุน

**ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลก :** เพิ่มขึ้นเป็นครั้งแรก หลังจากลดลงต่อเนื่อง 4 ไตรมาส โดยไตรมาสที่สี่ของปี 2552 ราคาน้ำมันดิบในตลาดโลกเฉลี่ย (ดูไบ เบรนท์ โอमान และ WTI) อยู่ที่ 75.6 ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อบาร์เรล เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.6 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ทำให้ปริมาณความต้องการใช้เพิ่มตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ภาวะเศรษฐกิจไทย ไตรมาส 4 ปี 2552) แถลงข่าว 22 กุมภาพันธ์ 2553



## สถานการณ์ แรงงาน

สถานการณ์แรงงานไตรมาส 1 ปี 2553 ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2553 ขอนำเสนอ ข้อมูลในประเด็นต่างๆ ตามลำดับคือ

- 1) กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน
- 2) การส่งเสริมการมีงานทำ
- 3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน
- 4) การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ
- และ 5) การประกันสังคม

### 1) กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

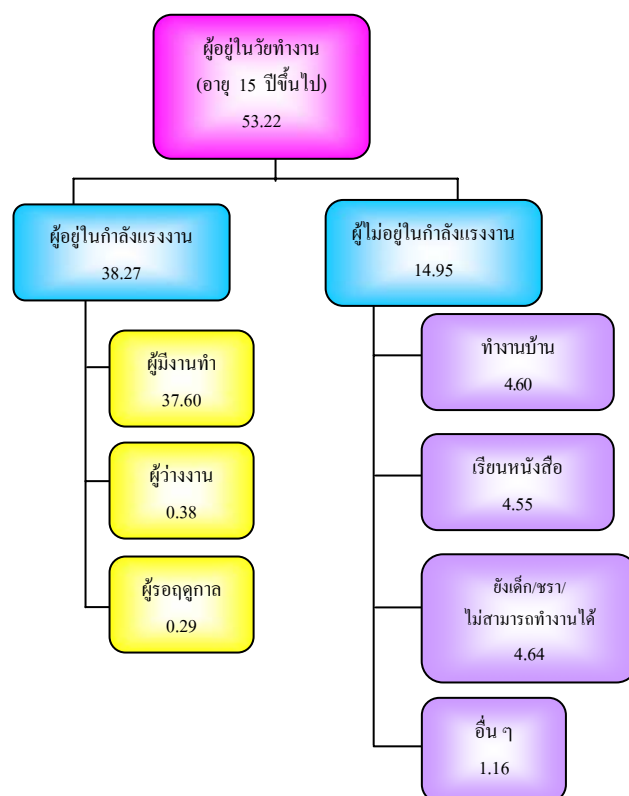
ข้อมูลกำลังแรงงาน การมีงานทำ และการว่างงาน เป็นข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติดำเนินการสำรวจเป็นรายเดือนและประมวลผลเป็นไตรมาส สำหรับไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) เนื่องจากสำนักงานสถิติแห่งชาติยังดำเนินการประมวลผลข้อมูลไม่เสร็จสิ้น และเพื่อให้สถานการณ์แรงงานฉบับนี้ออกเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดเวลา กระทรวงแรงงานจึงใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2553 ในการนำเสนอข้อมูลไตรมาสนี้แทน จากผลการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2553 พบว่าประเทศไทยมีผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวน 53.22 ล้านคน จำแนกเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ได้แก่ ผู้มีงานทำ ผู้ว่างงาน และผู้รอฤดูกาล จำนวน 38.27 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 71.91 ของประชากรวัยแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ได้แก่ ผู้ทำงานบ้าน เรียนหนังสือ เด็ก คนชราที่ไม่สามารถทำงานได้มีร้อยละ 28.09 ของผู้อยู่ในวัยแรงงาน

ทั้งหมด หรือ 14.95 ล้านคน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผู้อยู่ในวัยทำงานหรืออายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีจำนวน 53.22 ล้านคน พบว่ามีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาจำนวน 6.61 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 1.26 แต่มีสัดส่วนใกล้เคียงกันกับเดือนที่แล้ว (มกราคม 2553) ที่มีจำนวน 53.17 ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้วเล็กน้อยจำนวน 5.50 หมื่นคน คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.10

### แผนภูมิ 1 ประมาณการการมีงานทำของประชากร

ณ เดือนกุมภาพันธ์ ปี 2553

หน่วย : ล้านคน



ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553

กลุ่มผู้อยู่ในวัยทำงาน (ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป) จำนวน 53.22 ล้านคนนี้พบว่าเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 38.27 ล้านคน โดยจำแนกเป็นผู้มีงานทำ 37.60 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ



98.24 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้ว่างงานมี 3.83 แสนคน หรือร้อยละ 1.00 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานและผู้รอฤดูกาล มีจำนวนประมาณ 2.89 แสนคน (ร้อยละ 0.76) ซึ่งหากพิจารณาจำนวนผู้มีงานทำในเดือนนี้ พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้ว 5.58 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.54 (9.32 แสนคน) เมื่อวิเคราะห์เป็นอัตราการมีงานทำหรืออัตราจ้างงาน ซึ่งคำนวณจากสัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานเดือนนี้มีอัตราร้อยละ 98.24 แสดงให้เห็นว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 100 คน จะมีงานทำประมาณ 98-99 คน ซึ่งอัตราการจ้างงานในภาพรวมเดือนนี้มีสัดส่วนใกล้เคียงกับเดือนที่แล้วที่มีอัตรา 97.99 และใกล้เคียงกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตรา 97.57

ส่วนอัตรารว่างงานซึ่งคำนวณจากผู้ว่างงานต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานในเดือนนี้ประมาณการว่ามีอัตรา 1.00 พบว่ามีอัตราลดลงจากเดือนที่แล้วที่มีอัตราร้อยละ 1.40 และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราลดลงอย่างมาก โดยเดือนกุมภาพันธ์ 2552 มีอัตรา 1.90 แสดงให้เห็นว่า ในไตรมาสนี้ เศรษฐกิจฟื้นตัวแล้ว ธุรกิจมีการจ้างงานมากขึ้นทำให้อัตรการว่างงานลดลง สำหรับตัวเลขในกลุ่มของผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานในเดือนนี้มีจำนวน 14.95 ล้านคน พบว่าเป็นผู้ทำงานบ้าน ผู้เรียนหนังสือ และเด็ก คนชราที่ไม่สามารถทำงานได้โดยมีจำนวน 4.60 4.55 และ 4.64 ล้านคน ตามลำดับ

## ตาราง 1 ประชากรจำแนกตามสถานภาพแรงงาน

ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553

หน่วย : ล้านคน

สถานภาพแรงงาน	ก.พ.52	ม.ค.53	ก.พ.53
<b>ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป</b>	<b>52.57</b>	<b>53.17</b>	<b>53.22</b>
<b>ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน</b>	<b>37.58</b>	<b>37.80</b>	<b>38.27</b>
- ผู้มีงานทำ	36.67	37.04	37.60
- ผู้ว่างงาน	0.71	0.53	0.38
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	0.20	0.23	0.29
<b>ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน</b>	<b>14.98</b>	<b>15.37</b>	<b>14.95</b>
- ทำงานบ้าน	4.74	5.07	4.60
- เรียนหนังสือ	4.57	4.36	4.55
- ยังเด็ก ชรา/ไม่สามารถทำงานได้	4.56	4.67	4.64
- อื่น ๆ	1.11	1.27	1.16
<b>อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน</b>	<b>97.57</b>	<b>97.99</b>	<b>98.24</b>
<b>อัตรการว่างงาน</b>	<b>1.90</b>	<b>1.40</b>	<b>1.00</b>

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : 1. อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน =  $\frac{\text{ผู้มีงานทำ} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$

2.. อัตรการว่างงาน =  $\frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้ว่างงาน + ผู้มีงานทำ}}$

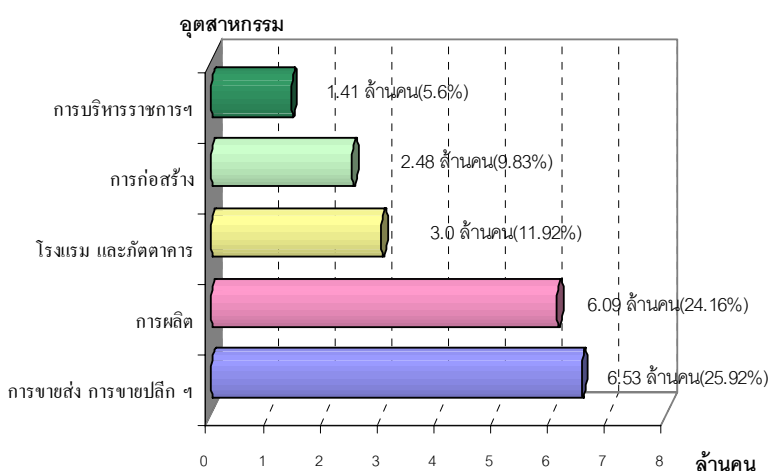
สำหรับจำนวนผู้มีงานทำในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ที่มี 37.60 ล้านคน พบว่าทำงานในภาคเกษตรกรรม 12.41 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ซึ่งมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมาจำนวน 5.04 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 3.91 (เดือนมกราคม 2553 มีจำนวน 12.92 ล้านคน) และเมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีสัดส่วนใกล้เคียงกันโดยเดือนกุมภาพันธ์ 2552 มีจำนวน 12.36 ล้านคน แรงงานนอกภาคเกษตรกรรมเดือนนี้มีจำนวน 25.19 ล้านคน (ร้อยละ 67.0) เพิ่มขึ้นจากเดือนที่แล้วที่มี 24.13 ล้านคน โดย





เพิ่มขึ้น 1.06 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 4.40 และเมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมามีพบว่า แรงงานนอกภาคเกษตรกรรมเดือนนี้มีสัดส่วนสูงขึ้นร้อยละ 3.64 (เดือนกุมภาพันธ์ ปี 2552 มีจำนวน 24.31 ล้านคน) ทั้งนี้ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 นี้พบว่า กลุ่มผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมจะทำงานในสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ฯ มากที่สุด มี 6.53 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25.92 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมทั้งหมด รองลงมาคือสาขาการผลิต มีจำนวน 6.09 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 24.16 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรทั้งหมด สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 3.00 ล้านคน ร้อยละ 11.92 สาขาการก่อสร้าง 2.48 ล้านคน ร้อยละ 9.83 และสาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศฯ 1.41 ล้านคน ร้อยละ 5.60 (ตารางภาคผนวก 2 และแผนภูมิ 2)

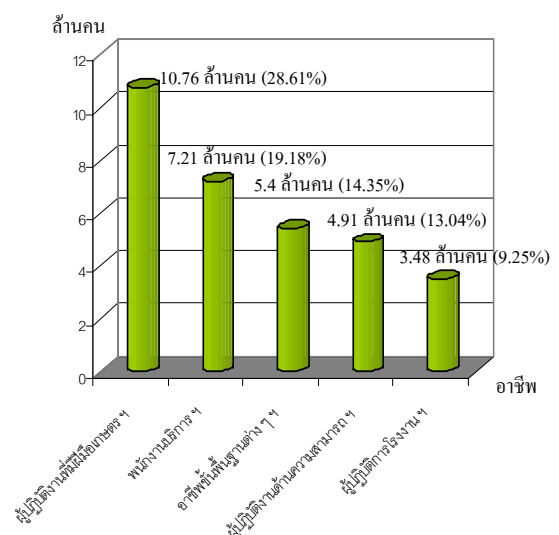
**แผนภูมิ 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภท  
อุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรม 5 อันดับแรก  
ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553**



ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนกุมภาพันธ์ 2553

เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำตามอาชีพในเดือนนี้ พบว่าอาชีพที่มีผู้ทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและการประมง มีจำนวน 10.76 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 28.61 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 7.21 ล้านคน ร้อยละ 19.18 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและให้บริการ 5.40 ล้านคน ร้อยละ 14.35 4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง 4.91 ล้านคน ร้อยละ 13.04 และ 5) ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ 3.48 ล้านคน ร้อยละ 9.25 (รายละเอียดตามตารางภาคผนวกที่ 3 และแผนภูมิ 3)

**แผนภูมิ 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ (5 อันดับแรก)  
ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553**

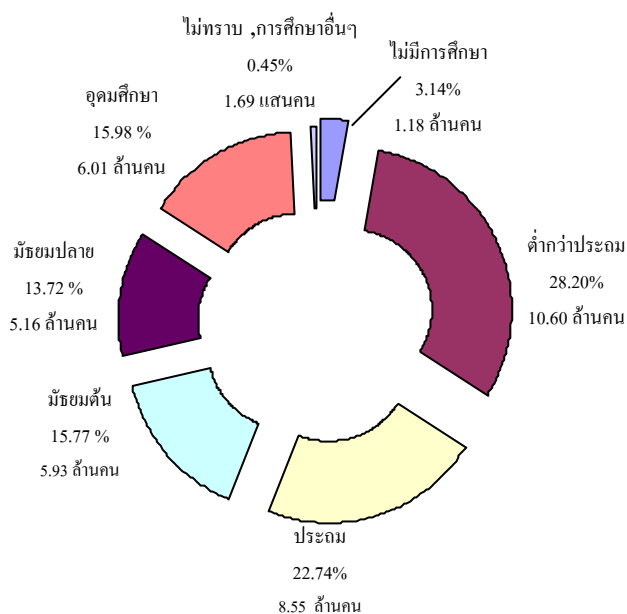


ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนกุมภาพันธ์ 2553



หากศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้มีงานทำพบว่าเดือนกุมภาพันธ์ 2553 นี้ ผู้มีงานทำส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า ประถมศึกษาจำนวน 10.60 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 28.20 รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 8.55 ล้านคน (ร้อยละ 22.74) อุดมศึกษาจำนวน 6.01 ล้านคน (ร้อยละ 15.98) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 5.93 ล้านคน (ร้อยละ 15.77) ส่วนผู้มีงานทำที่ไม่มีการศึกษามีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1.18 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 3.14 (ตารางภาคผนวกที่ 4)

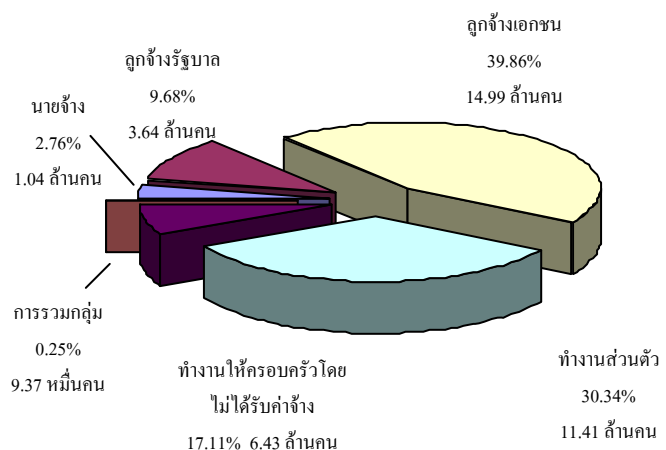
**แผนภูมิ 4 ผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา**  
**ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553**



ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนกุมภาพันธ์ 2553

ในด้านสถานภาพการทำงานของผู้มีงานทำพบว่าส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน กล่าวคือ ร้อยละ 39.86 (14.99 ล้านคน) เป็นลูกจ้างเอกชน รองลงมาคือทำงานส่วนตัวและกลุ่มช่วยธุรกิจครอบครัวหรือทำงานให้ครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้างมีร้อยละ 30.34 (11.41 ล้านคน) และร้อยละ 17.11 (6.43 ล้านคน) ตามลำดับ ส่วนผู้มีงานทำที่มีสถานภาพเป็นนายจ้างมีเพียงร้อยละ 2.76 (1.04 ล้านคน) นอกจากนี้ยังพบว่าการรวมกลุ่มเพื่อทำงานเป็นกลุ่มอาชีพมีร้อยละ 0.25 (9.37 หมื่นคน)

**แผนภูมิ 5 ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพการทำงาน ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553**



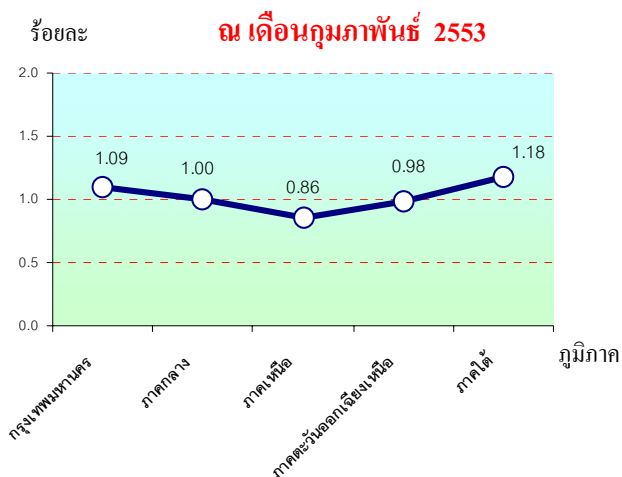
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนกุมภาพันธ์ 2553

ในประเด็นของผู้ว่างงาน พบว่าจำนวนผู้ว่างงานทั่วประเทศในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 มีประมาณ 3.83 แสนคน โดยภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ว่างงานสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 1.21 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 31.67 ของผู้ว่างงานรวมทุกภูมิภาค รองลงมาคือภาคกลางมีจำนวน 9.45 หมื่นคน (ร้อยละ 24.67) และภาคใต้จำนวน 6.30 หมื่นคน (ร้อยละ 16.44) ซึ่งมีสัดส่วน



ใกล้เคียงกับภาคเหนือที่มีจำนวน 6.20 หมื่นคน (ร้อยละ 16.18) ภูมิภาคที่มีผู้ว่างงานน้อยที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร จำนวนประมาณ 4.23 หมื่นคน (ร้อยละ 11.04) แต่เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงาน โดยการคำนวณจากจำนวนผู้ว่างงานต่อกำลังแรงงานปัจจุบันหรือผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จะพบว่าอัตราการว่างงานภาพรวมของประเทศในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 มีอัตราร้อยละ 1.0 ซึ่งเป็นอัตราลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตรา 1.90 และจากเดือนที่แล้วที่มีอัตรา 1.4 และเมื่อพิจารณาสัดส่วนผู้ว่างงานแต่ละภูมิภาคต่อกำลังแรงงานในแต่ละภูมิภาค (อัตราว่างงานตามภูมิภาค) จะพบว่า ภูมิภาคที่มีอัตราการว่างงานสูงสุดได้แก่ ภาคใต้โดยมีอัตราว่างงานร้อยละ 1.18 รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 1.09 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคกลางที่มีอัตรา 1.0 ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราว่างงานร้อยละ 0.98 และภาคที่มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุดในเดือนนี้ คือ ภาคเหนือมีอัตราร้อยละ 0.86

#### แผนภูมิ 6 อัตราว่างงานจำแนกตามภูมิภาค

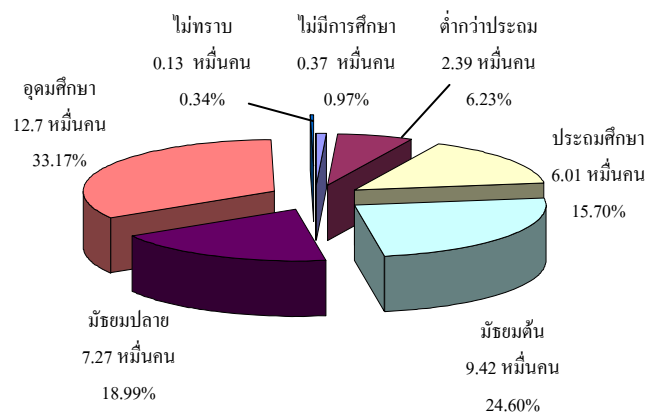


ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนกุมภาพันธ์ 2553

หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน  $\times 100$   
ผู้ว่างงาน / ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน

ในจำนวนผู้ว่างงานที่มี 3.83 แสนคน พบว่าผู้ว่างงานที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีจำนวนสูงสุด ถึง 1.27 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 33.17 ของผู้ว่างงานทั้งหมด รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9.42 หมื่นคน (ร้อยละ 24.6) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 7.27 หมื่นคน (ร้อยละ 18.99) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับประถมศึกษาที่มี 6.01 หมื่นคน (ร้อยละ 15.7) ขณะที่ผู้มีงานทำที่ไม่มีการศึกษามี 3.7 พันคน (ร้อยละ 0.97 ของผู้ว่างงานทั้งหมด)

#### แผนภูมิ 7 ผู้ว่างงานและอัตราการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษา ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553



ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ เดือนกุมภาพันธ์ 2553

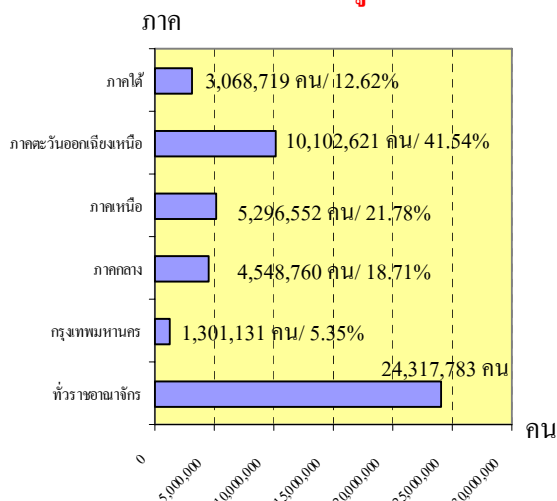
สำหรับแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบรอบใหม่ โดยสำรวจในปี 2552 พบว่าในปี 2552 ผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบมีจำนวน 24.32 ล้านคน เป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากการสำรวจในปี 2551 จำนวน 2.12 แสนคน ปี 2551 มีแรงงานนอกระบบ 24.11 ล้านคน





คิดเป็นอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.88 โดยที่ปี 2552 นี้พบว่าภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ปฏิบัติงานนอกระบบแรงงานมากที่สุด คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 10.10 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 41.54 ของจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมด รองลงมาคือภาคเหนือ 5.30 ล้านคน (ร้อยละ 21.78) ภาคกลาง 4.55 ล้านคน (ร้อยละ 18.71) และภาคใต้ 3.07 ล้านคน (ร้อยละ 12.62) ภาคที่มีแรงงานนอกระบบน้อยที่สุดคือกรุงเทพมหานครมีจำนวน 1.30 ล้านคน(ร้อยละ 5.35)

**แผนภูมิ 8 จำนวนผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในแรงงานนอกระบบจำแนกตามภูมิภาค ปี 2552**

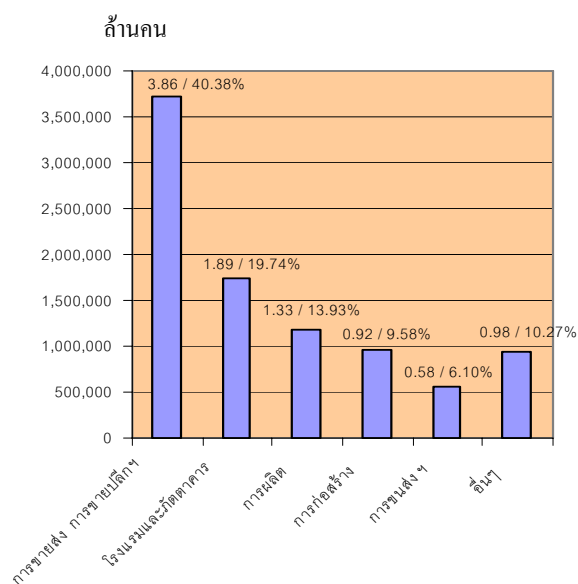


ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบเหล่านี้จะทำงานในภาคเกษตรกรรมซึ่งได้แก่ทำการเกษตรกรรมและการประมงเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือมีจำนวน 14.76 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 60.69 ขณะที่นอกภาคเกษตรกรรมมี 9.56 ล้านคน (ร้อยละ 39.31) ซึ่งแรงงานนอกระบบในภาคเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นจากปี 2551 จำนวน 2.11 แสนคน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.41) และแรงงานนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นจาก 9.14

ล้านคน ในปี 2551 เป็น 9.56 ล้านคน ในปี 2552 คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.62 (4.23 แสนคน) โดยกลุ่มนอกภาคเกษตรไตรมาสนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จำนวน 3.86 ล้านคน (ร้อยละ 40.38 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 2) โรงแรมและภัตตาคาร 1.89 ล้านคน (ร้อยละ 19.74 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 3) การผลิต 1.33 ล้านคน (ร้อยละ 13.93 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) 4) การก่อสร้าง 0.92 แสนคน (ร้อยละ 9.58 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) และ 5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม จำนวน 0.58 แสนคน (ร้อยละ 6.10 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรทั้งหมด) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 5)

**แผนภูมิ 9 ผู้ที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตร (5 อันดับแรก) ปี 2552**

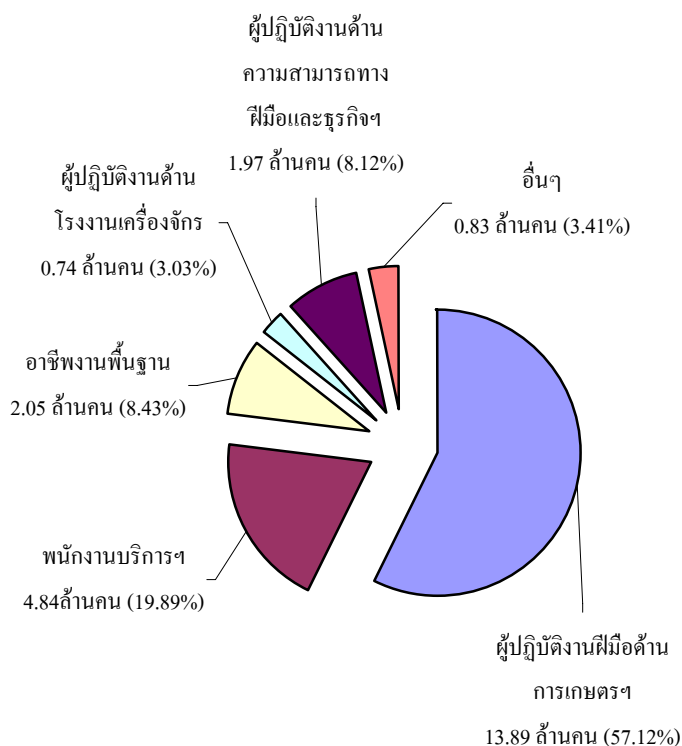


ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ



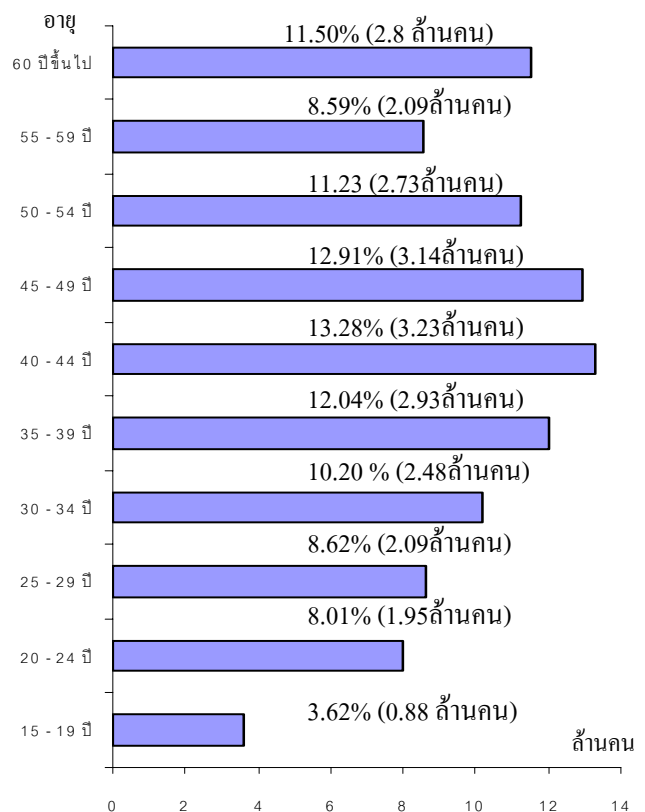
เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ พบว่ามีการทำในอาชีพต่าง ๆ สูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง จำนวน 13.89 ล้านคน (ร้อยละ 57.12 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 4.84 ล้านคน (ร้อยละ 19.89 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ด้านการขายและบริการ 2.05 ล้านคน (ร้อยละ 8.43 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) 4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง 1.97 ล้านคน (ร้อยละ 8.12 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด) และ 5) ผู้ปฏิบัติการ/โรงงานเครื่องจักร จำนวน 7.36 แสนคน (ร้อยละ 3.03 ของแรงงานนอกระบบทั้งหมด)

**แผนภูมิ 10 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ  
จำแนกตามอาชีพ ปี 2552**



เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 40—44 ปี กล่าวคือ ผู้มีอายุ 40—44 ปี มีจำนวน 3.23 ล้านคน (ร้อยละ 13.28) รองลงมาคือผู้มีอายุ 45-49 ปี จำนวน 3.14 ล้านคน (ร้อยละ 12.91) และอายุ 35-39 ปี มีจำนวน 2.93 ล้านคน (ร้อยละ 12.04) ส่วนช่วงอายุ 15—19 ปี มีน้อยที่สุดจำนวน 0.81 แสนคน (ร้อยละ 3.62)

**แผนภูมิ 11 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ  
จำแนกตามอายุ ปี 2552**



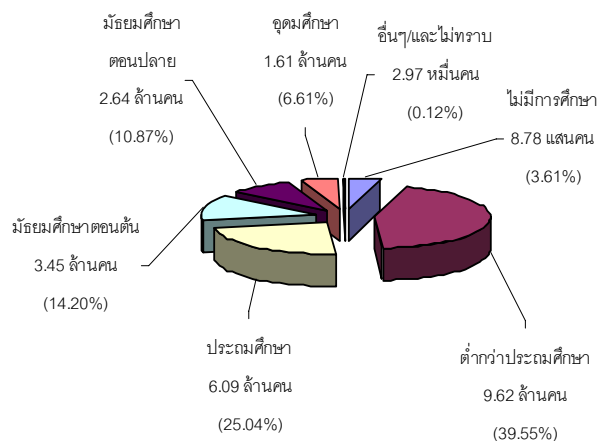
ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับด้านการศึกษา พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คือมีจำนวน 9.62 ล้านคน



(ร้อยละ 39.55) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 6.09 ล้านคน (ร้อยละ 25.04) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3.45 ล้านคน (ร้อยละ 14.20)

**แผนภูมิ 12 ผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ  
จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2552**



ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำหรับด้านการมีงานทำในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งหมายถึงผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจภาวะการทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทยล่าสุดใน พ.ศ.2550 พบว่ามีผู้สูงอายุจำนวน 7.02 ล้านคน โดยจำแนกเป็นเพศชาย 3.13 ล้านคน (ร้อยละ 44.59) และเพศหญิง 3.89 ล้านคน (ร้อยละ 55.41) ในกลุ่มผู้สูงอายุจำนวน 7.02 ล้านคน เป็นผู้มีงานทำจำนวน 2.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 35.74 โดยทำงานในภาคการเกษตรร้อยละ 57.56 (1.44ล้านคน) และทำงานนอกภาคเกษตร ร้อยละ 42.44 (1.06 ล้านคน) การที่ผู้สูงอายุต้องทำงานส่วนใหญ่จะมีเหตุผลมาจากความจำเป็นที่ต้องเลี้ยงตนเองและครอบครัว และเป็นเพราะมีสุขภาพแข็งแรงและยังมีแรงทำงานอยู่ ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่มีงานทำมีจำนวน 4.51 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 64.26 ของผู้สูงอายุทั้งหมด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผู้สูงอายุที่มีงานทำจำนวน 2.51

ล้านคนจะพบว่าร้อยละ 63.1 (1.59 ล้านคน) เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง รองลงมาคือช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง และเป็นลูกจ้างเอกชน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 17.22 (0.43 ล้านคน) และร้อยละ 12.74 (0.32 ล้านคน) ตามลำดับ

**ตาราง 2 จำนวนผู้สูงอายุจำแนกตามเพศ  
ภาวะการทำงาน และสถานภาพแรงงาน ปี 2550**

หน่วย : พันคน

ข้อมูลผู้สูงอายุ	ชาย	หญิง	จำนวนรวม
ประชากรผู้สูงอายุ	3,130.7	3,890.2	7,021.0
1.ภาวะการทำงาน			
ผู้มีงานทำ	1,508.9	1,000.6	2,509.4
1) ภาคเกษตร	927.4	517.1	1,444.5
2) นอกภาคเกษตร	581.5	483.4	1,064.9
ผู้ไม่มีงานทำ	1,621.9	2,889.6	4,511.5
2.สถานภาพการทำงาน	1,000.7	1,508.6	2,509.4
1) นายจ้าง	26.2	82.1	108.2
2) ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	505.9	1,079.8	1,585.7
3) ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	329.6	102.5	432.1
4) ลูกจ้างรัฐบาล	5.7	49.0	54.7
5) ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ	0.4	2.9	3.4
6) ลูกจ้างเอกชน	129.8	189.9	319.7
7) การรวมกลุ่ม	3.1	2.5	5.6

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

**2) การส่งเสริมการมีงานทำ**

**2.1 การจัดหางานในประเทศ**

ภารกิจการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ เป็นภารกิจหลักของกระทรวงแรงงาน หน่วยงานที่มีบทบาทในการกิจนี้คือกรมการจัดหางาน ซึ่งให้บริการจัดหางานโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ มีรายได้ที่เหมาะสมลดปัญหาการว่างงาน และการขาดแคลนแรงงาน รูปแบบการดำเนินการมีทั้งการจัดหางานใน



ประเทศและต่างประเทศ โดยการจัดหางานในประเทศช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) มีตำแหน่งงานว่างแจ้งผ่านกรมการจัดหางาน 143,562 อัตรา ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วถึง 57,433 อัตรา คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.68 แสดงให้เห็นว่าไตรมาส 1 นี้สภาพเศรษฐกิจอยู่ในภาวะฟื้นตัวอย่างเด่นชัดภาคธุรกิจมีการขยายงานขยายตำแหน่งงาน จึงทำให้แจ้งความต้องการตำแหน่งงานว่างสูงขึ้นมาก และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่าตำแหน่งงานว่างมีสัดส่วนสูงขึ้นเช่นกันโดยไตรมาส 1 ปี 2552 มีตำแหน่งว่าง 89,767 คน อย่างไรก็ตาม ช่วงปลายไตรมาส 1 ปี 2553 มีสัญญาณทางลบที่แสดงให้เห็นถึงโอกาสที่จะทำให้ตำแหน่งงานลดลง เนื่องจากมีสถานการณ์ความรุนแรงทางการเมืองของกลุ่มต่าง ๆ เกิดขึ้น ซึ่งไปเกิดในพื้นที่ที่เป็นยุทธศาสตร์ทางธุรกิจจึงอาจส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักธุรกิจที่ต่อค้าชะลอการลงทุนหรือเปลี่ยนพื้นที่ลงทุน จึงคาดการณ์ว่าไตรมาส 2 ของปี 2553 ตำแหน่งงานว่างมีแนวโน้มลดลง

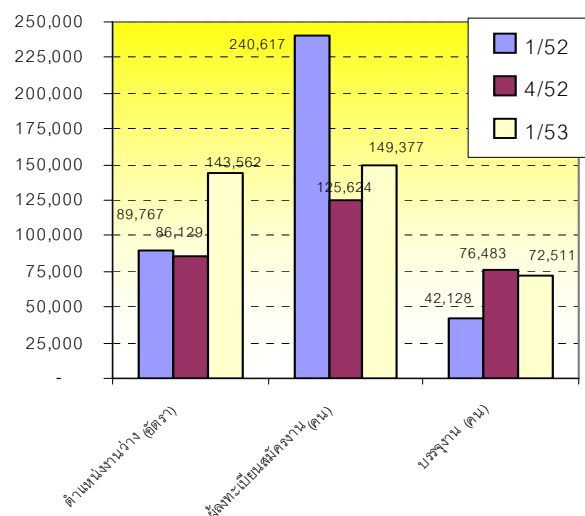
ในส่วนของผู้ลงทะเบียนสมัครงาน ไตรมาสนี้พบว่ามี 149,377 คน ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน 125,624 คน คิดเป็นร้อยละ 18.91 (23,753 คน) และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีจำนวนผู้สมัครงาน 240,617 คน พบว่าลดลงอย่างมากถึง 91,240 คน คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ 37.92 จำนวนดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจดีขึ้น กลับคืนสู่ปกติเพราะแรงงานมีงานทำไม่ว่างงานจึงมาสมัครงาน

ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่เกิดภาวะวิกฤตแรงงานการเลิกจ้าง ทำให้มีการแส้มัครงานมากมาย

ขณะที่ผู้ได้รับการบรรจุงานในไตรมาสนี้ (ม.ค.-มี.ค.53) มีจำนวน 72,511 คน ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มี 76,483 คน จำนวน 3,972 คน คิดเป็นร้อยละ 5.19 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา (ไตรมาส 1/2552 (ม.ค.-มี.ค.52)) พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มจำนวน 30,383 คน (ไตรมาส1/52 มี 42,128 คน) คิดเป็นร้อยละ 72.12 ปรากฏรายละเอียดตามแผนภูมิ 13

**แผนภูมิ 13 เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง/  
การสมัครงาน/การบรรจุงาน**

อัตรา, คน



ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ: ไตรมาส (Q) 4 = (ค.ค.-ธ.ค.)

ไตรมาส (Q) 1 = (ม.ค.-มี.ค.)

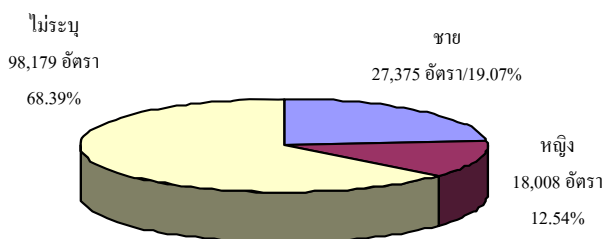
สำหรับตำแหน่งงานว่างไตรมาส 1 (มกราคม-มีนาคม 2553)นี้ พบว่าเป็นชาย 27,375 อัตรา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.07 ของ





ตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 18,008 อัตรา (ร้อยละ 12.54) และไม่ระบุเพศมีจำนวนถึง 98,179 อัตรา ร้อยละ 68.39 การที่ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่คือร้อยละ 68.39 ไม่ได้ระบุว่าต้องการเพศชายหรือเพศหญิงสะท้อนให้เห็นว่าในทัศนะของนายจ้าง หญิงและชายมีศักยภาพเท่ากัน เพศจึงไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน แรงงานไทยมีความเสมอภาคในการทำงาน นายจ้างส่วนใหญ่จึงมิได้ระบุว่าต้องการเพศใด ทั้งนี้ การไม่ระบุเพศของนายจ้างมีข้อดีในอีกประการหนึ่งคือทำให้นายจ้างมีโอกาสคัดเลือกหรือพิจารณาตัวผู้สมัครได้มากกว่าการระบุเพียงเพศใดเพศหนึ่ง

**แผนภูมิ 14 ตำแหน่งงานว่างแยกตามเพศ  
ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**

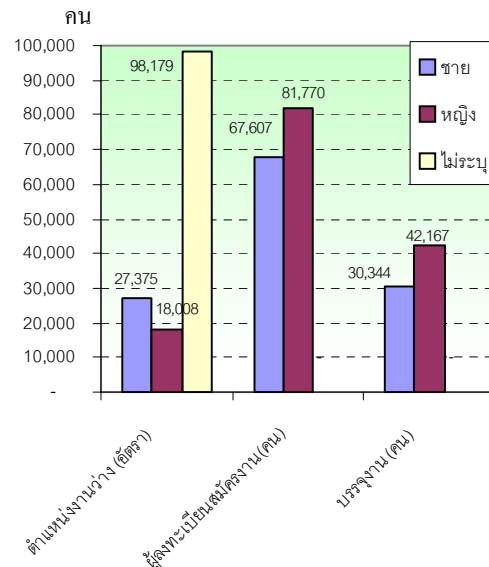


ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้มาลงทะเบียนสมัครงานในไตรมาสที่พบว่าจำนวนทั้งสิ้น 149,377 คน เป็นชาย 67,607 คน คิดเป็นร้อยละ 45.26 และเป็นหญิง 81,770 คน คิดเป็นร้อยละ 54.74 และการบรรจงานมีผู้ได้รับการบรรจุให้ม้งานทำทั้งสิ้น 72,511 คน โดยสัดส่วนของเพศหญิงจะได้รับการบรรจงานมากกว่าเพศชาย กล่าวคือผู้บรรจงานที่เป็นเพศหญิงมีสัดส่วน ร้อยละ 58.15 (42,167 คน) ขณะที่เพศชายมี ร้อยละ 41.85

(30,344 คน) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับจำนวนผู้สมัครงานที่มีเพศหญิงมากกว่าชาย

**แผนภูมิ 15 ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน/  
และการบรรจงานจำแนกตามเพศ ไตรมาส 1 ปี 2553**

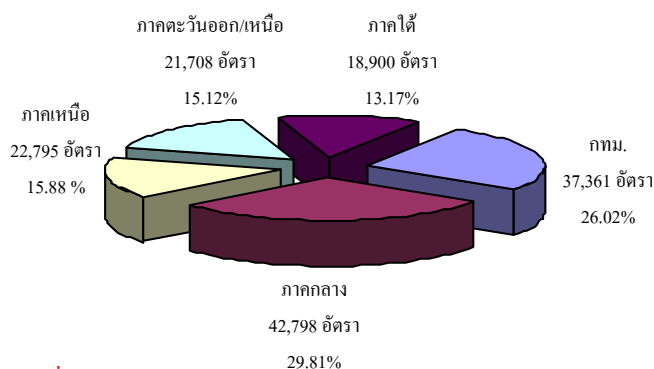


ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบตามพื้นที่จะพบว่าไตรมาสนี้ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง โดยภูมิภาคที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดคือภาคกลางมีร้อยละ 29.81 (42,798 อัตรา) รองลงมาคือกรุงเทพมหานครมีร้อยละ 26.02 (37,361 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ทั้งนี้ เพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลางและปริมณฑล อาทิ จังหวัดสมุทรปราการ ปทุมธานี สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น ในส่วนภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ตำแหน่งงานว่างมีสัดส่วน ร้อยละ 15.88 (22,795 อัตรา) ร้อยละ 15.12 (21,708 อัตรา) และร้อยละ 13.17 (18,900 อัตรา) ตามลำดับ



**แผนภูมิ 16 ตำแหน่งงานว่างจำแนกตามภูมิภาค  
ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



ที่มา : กรมการจัดหางาน

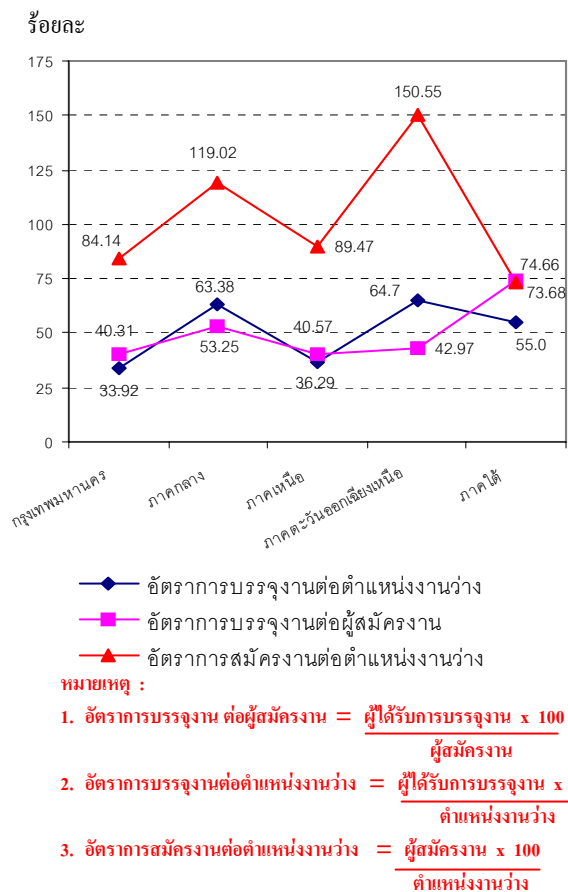
ในส่วนการสมัครงานไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) ภูมิภาคที่มีการสมัครงานสูงสุดคือ ภาคกลาง ร้อยละ 34.10 (50,939 คน) รองลงมา คือ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 21.88 (32,682 คน) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับ กรุงเทพมหานครร้อยละ 21.05 (31,437 คน) ถัดมาคือภาคเหนือร้อยละ 13.65 (20,394 คน) ส่วนภูมิภาคที่มีการสมัครงานน้อยที่สุดยังคงเป็นภาคใต้ เช่นเดียวกับไตรมาสที่แล้ว โดยมีผู้สมัครงานร้อยละ 9.32 (13,925 คน) สำหรับผลการบรรจุนั้น มีการบรรจุนั้นในพื้นที่ภาคกลางสูงสุดร้อยละ 37.41 (27,125 คน) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 19.37 (14,044 คน) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานครที่มีร้อยละ 17.47 (12,627คน) ถัดมาคือ ภาคใต้มีร้อยละ 14.34 (10,397 คน) ส่วนภาคเหนือมีการบรรจุน้อยที่สุดคือร้อยละ 11.41(8,273 คน)(รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวก 6)

เมื่อคำนวณหาอัตราการบรรจุนั้นเปรียบเทียบกับตำแหน่งงานว่างไตรมาสนี้พบว่า มีอัตราการบรรจุนั้นต่อตำแหน่งงานว่างภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 50.51 โดยภาคที่มีอัตราการบรรจุนั้นต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ

64.7 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคกลางมีร้อยละ 63.38 รองลงมาคือภาคใต้ร้อยละ 55.0 และภาคเหนือ ร้อยละ 36.29 ขณะที่ กรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจุนั้นต่อตำแหน่งงานว่างต่ำสุดคือร้อยละ 33.92 สำหรับอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง พบว่าภาพรวมมีอัตรา ร้อยละ104.05 โดยภูมิภาคที่มีอัตราสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอัตราร้อยละ 150.55 รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ119.02 ภาคเหนือ ร้อยละ 89.47 และกรุงเทพมหานครอัตรา 84.14 หากเปรียบเทียบผู้ได้รับบรรจุนั้นกับผู้สมัครงานพบว่า ในภาพรวมมีอัตราร้อยละ 48.54 โดยภาคใต้มีอัตราการบรรจุนั้นเมื่อเทียบกับผู้สมัครงานสูงสุดคือร้อยละ 74.66 รองลงมาคือภาคกลางร้อยละ 53.25 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 42.97 และภาคเหนือ ร้อยละ 40.57 ซึ่งใกล้เคียงกับ กรุงเทพมหานครที่มีอัตราการบรรจุนั้นต่อผู้สมัครงาน ร้อยละ 40.31 ทั้งนี้ อัตราการบรรจุนั้นต่อผู้สมัครงานภาพรวม (ร้อยละ 48.54) มีสัดส่วนที่ลดลงถึงร้อยละ 20.27 จากไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 60.88



**แผนภูมิ 17 อัตราการบรรจุนานเปรียบเทียบ  
ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน และอัตราการ  
สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง จำแนกชายภาค  
ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในเรื่องการสมัครงานมีประเด็นที่น่าสนใจคือเมื่อพิจารณาอัตราการสมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างในไตรมาสนี้จะพบว่า หลายภูมิภาคมีอัตราสูงกว่าร้อยละ 100 เช่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางโดยมีอัตรา ร้อยละ 150.55 และ 119.02 (แผนภูมิ 17) แสดงให้เห็นว่า จำนวนผู้ว่างงานและต้องการหางาน ทำมียมากกว่าตำแหน่งงานว่างมาก อย่างไรก็ตาม ไตรมาสนี้รัฐบาลได้ดำเนินการโครงการ สร้างงานอย่างต่อเนื่องโดยจัดทำโครงการ ไทยเข้มแข็งจึงคาดว่าจะให้แรงงานมีงานทำมากขึ้น

ในส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับ การศึกษาไตรมาส 1 ปี 2553 พบว่า ตำแหน่ง งานว่างระดับที่ต้องการสูงสุดคือระดับ มัธยมศึกษา โดยมีความต้องการร้อยละ 37.16 (53,354 อัตรา) ซึ่งมีอัตราส่วนใกล้เคียงกับระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญาร้อยละ 35.81(51,407 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า ร้อยละ 13.31 (19,108 อัตรา) ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับระดับ ปริญญาตรี ร้อยละ 13.31 (19,106อัตรา) สำหรับระดับ ปริญญาโทขึ้นไปมีสัดส่วนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.41 (587 อัตรา) แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานมีความ ต้องการแรงงานในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีสูง โดยความต้องการในตำแหน่งต่ำกว่าปริญญาตรี มีถึงร้อยละ86.28(123,869 อัตรา)

สำหรับจำนวนผู้สมัครงานไตรมาสนี้ พบว่า ผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษายังคงครอง ตำแหน่งสูงสุดเช่นเดิม คือร้อยละ 36.5 (54,521คน) เนื่องจากเป็นระดับการศึกษาที่สถาน ประกอบการมีความต้องการมากอยู่แล้ว โดยพิจารณา ได้จากอัตราของตำแหน่งงานว่างที่นายจ้างแจ้งมี สูงสุด ประกอบกับแรงงานภาคเกษตรและแรงงานรอ ฤดูกาลหมดช่วงเก็บเกี่ยวจึงเริ่มมาสมัครงานจึงทำให้ ตัวเลขของผู้สมัครงานระดับการศึกษานี้มีสูงที่สุด รองลงมาเป็นระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าที่มี จำนวน 37,044 คน (ร้อยละ 24.8) ระดับปริญญาตรี 33,643 คน (ร้อยละ 22.52) และระดับปวช./ ปวส./อนุปริญญาร้อยละ 15.4 (23,009 คน) จากตัวเลขตำแหน่งงานว่างและผู้สมัครงาน ดังกล่าวที่พบว่าตำแหน่งงานระดับ ปวช./ ปวส./อนุปริญญา มีความต้องการสูงขณะที่มี ผู้สมัครระดับนี้น้อย ดังนั้น จึงต้องเร่งรัดผลิต กำลังคนในระดับนี้ให้มีปริมาณสอดคล้องกับ ความต้องการที่แท้จริงเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการ

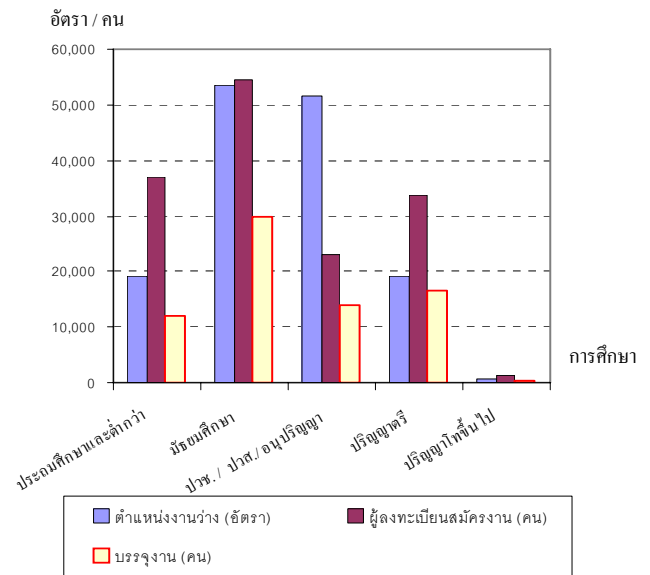


ทำงานต่ำระดับซึ่งเป็นการสูญเสียทรัพยากรของประเทศ ทั้งนี้ การมุ่งให้วัยแรงงานสนใจศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ต้องเร่งส่งเสริมให้ประชากรวัยแรงงานมีค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาในสายช่างและอาชีพ นอกจากนี้ ภาครัฐต้องแก้ปัญหาสำคัญของนักศึกษาในกลุ่มอาชีวศึกษา ลดปัญหาการขัดแย้งและทะเลาะวิวาทระหว่างสถาบันการศึกษา ขณะเดียวกันต้องจูงใจให้ผู้ปกครองและเด็กมั่นใจว่า เมื่อเรียนจบจะมีงานรองรับได้จริงในเรื่องการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการนั้น กระทรวงแรงงาน ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในการจัดทำข้อมูลอุปสงค์อุปทานกำลังคนภาคอุตสาหกรรมรองรับแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ซึ่งทั้ง 2 หน่วยงานจะมีข้อมูลความต้องการแรงงานของสถานประกอบการนำไปสู่การผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตโดยจะสามารถลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันลงได้ และขณะนี้กระทรวงแรงงานได้มอบหมายให้สำนักงานแรงงานจังหวัดทั่วประเทศดำเนินการสำรวจข้อมูลความต้องการแรงงานของสถานประกอบการรอบใหม่เพื่อสรุปเป็นข้อมูลใช้ประโยชน์ต่อไป

สำหรับผู้บรรจุนานระดับมัธยมศึกษา มีการบรรจุนานมากที่สุดเมื่อเทียบกับระดับการศึกษาอื่น ๆ คือมีจำนวน 29,765 คน (ร้อยละ 41.05) รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรีมีร้อยละ 22.89 (16,598 คน) และระดับปวช./ปวส./

อนุปริญญา มีร้อยละ 19.02 (13,789 คน) (ตารางภาคผนวก 7)

### แผนภูมิ 18 ตำแหน่งงานว่าง/ผู้สมัครงาน/บรรจุนาน จำแนกตามระดับการศึกษา ไตรมาส 1 ปี 2553



ที่มา : กรมการจัดหางาน

จากรายละเอียดและแผนภูมิข้างต้น ประเด็นที่น่าสังเกตคือ จำนวนผู้สมัครงานในทุกระดับการศึกษายกเว้นระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา มีสัดส่วนสูงกว่าตำแหน่งงานว่าง โดยมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 100 แสดงว่าผู้ต้องการทำงานมีมากกว่าตำแหน่งงานที่จะรองรับได้ อย่างไรก็ตาม ในระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญาเป็นระดับที่ผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างมีสัดส่วนน้อยที่สุด (ร้อยละ 44.76) เนื่องจากความต้องการแรงงานระดับนี้มีมากกว่าระดับอื่นๆ และมีมากกว่าที่ผลิตออกมาจึงอาจมีผลกระทบต่อขาดแคลนแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ที่วิเคราะห์ว่าแนวโน้มการจ้างงานระยะกลาง (ปี 2550-2554) และ





ระยะยาว (ปี 2555-2559) ต้องการคนระดับกลาง-ล่าง คือ ผู้จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีมากกว่าระดับสูงคือ ปริญญาตรีขึ้นไป นอกจากนี้การที่ผู้สมัครงานในระดับนี้มีน้อยกว่าตำแหน่งงานว่างเนื่องจากผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาน้อย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องรณรงค์สร้างค่านิยมให้เยาวชนเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับอาชีวะเนื่องจากจะเป็นทางเลือกในการหางานทำที่ง่าย รวดเร็ว เพราะเป็นความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองในอนาคตได้ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบมากกว่าการมุ่งเน้นให้เรียนระดับอุดมศึกษาอย่างในปัจจุบัน และหากพิจารณาประเด็นการบรรจูกับตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาพบว่าภาพรวมมีสัดส่วนของผู้ได้รับการบรรจูก่อนตำแหน่งงานว่าง ร้อยละ 50.51 (ตารางภาคผนวกที่ 7 และตารางที่ 3 ขณะที่อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างมีถึงร้อยละ 104.05 แสดงว่าคนสมัครมีมากกว่าตำแหน่ง แต่ได้รับการคัดเลือกเข้าบรรจุเพียงครึ่งหนึ่งของตำแหน่งงานว่าง (50.51) โดยยังมีตำแหน่งงานว่างอยู่อีก ร้อยละ 49.49 ที่ยังไม่มีการบรรจูกอง จึงน่าจะเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพของคนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานเพื่อให้อัตราการบรรจูกองสูงขึ้น

**ตาราง 3 อัตราการบรรจูกองต่อผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างและอัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามระดับการศึกษา ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553)**

ระดับการศึกษา	อัตราการบรรจูกองต่อตำแหน่งงานว่าง	อัตราการบรรจูกองต่อผู้สมัครงาน	อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง
★ ประถมศึกษา และต่ำกว่า	63.31	32.66	193.87
★ มัธยมศึกษา	55.79	54.59	102.19
★ ปวช./ปวส./อนุปริญญา	26.82	59.93	44.76
★ ปริญญาตรี	86.87	49.34	176.09
★ ปริญญาโท	44.46	22.5	197.61
ภาพรวม	50.51	48.54	104.05

ที่มา: ข้อมูลคณะกรรมการจัดงาน ประมวลผลโดย

ศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ: ใช้สูตรคำนวณสูตรเดียวกับแผนภูมิ 17

ในประเด็นผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างนั้น (ตาราง 3) ระดับ ปวช. / ปวส. / อนุปริญญา เป็นระดับเดียวที่มีผู้สมัครงานน้อยกว่าตำแหน่งงานว่าง (อัตราผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่าง 44.76) ผู้สมัครงานเหล่านี้จึงน่าจะมีโอกาสได้งานทำมาก แต่พบว่าได้รับการบรรจูกองเพียงร้อยละ 26.82 เท่านั้น เหลือตำแหน่งงานว่างถึงร้อยละ 73.18 ซึ่งเมื่อพิจารณาสาเหตุแล้วพบว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับ 3 กลุ่มคือ 1) สถานประกอบการ กล่าวคือสถานประกอบการต้องการบุคลากรแบบใด มีประสบการณ์เพียงใดซึ่งเป็นเรื่องที่สถานประกอบการเป็นผู้กำหนดคุณสมบัติ ทั้งนี้ คุณสมบัติที่สถานประกอบการต้องการมักจะปรับเปลี่ยนไปตาม



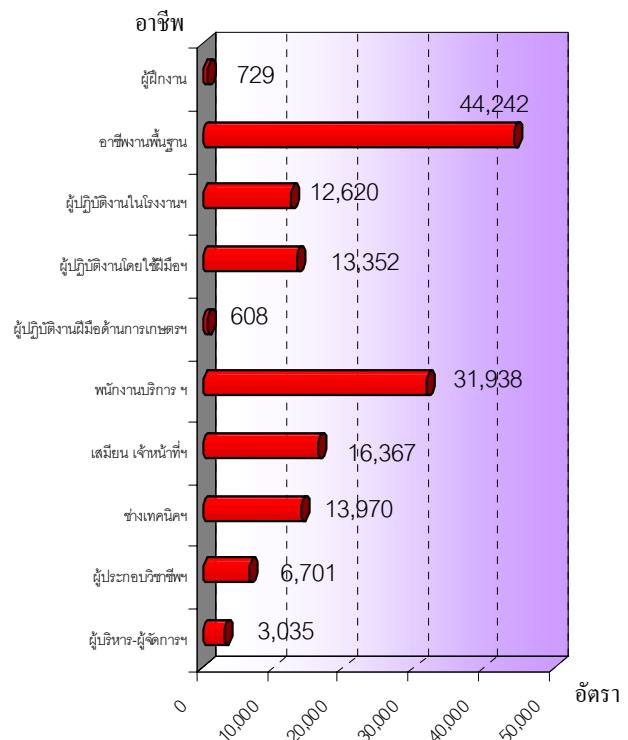
ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เพราะวิทยาการเปลี่ยนแปลงไปมาก 2) ผู้สมัครงานหรือแรงงาน มีคุณสมบัติตรงตามที่สถานประกอบการ ต้องการหรือไม่ ทั้งในเรื่องคุณสมบัติ ประสบการณ์ขณะเดียวกันต้องพิจารณาด้วยว่า ตัวแรงงานเอง เลือกลงงาน เลือกลงเงินเดือน มีข้อจำกัดมากมายจนทำให้สถานประกอบการรับไม่ได้หรือไม่ ซึ่งผู้สมัครงานในช่วงภาวะ เศรษฐกิจขณะนี้ หากสามารถลดข้อจำกัดทั้ง เรื่อง เงิน งาน ลงบ้าง จะมีโอกาสได้งานสูง และ 3) สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานที่ต้อง พิจารณาการจัดหลักสูตรให้สนองต่อความต้องการตลาด ต้องพิจารณาว่าการที่คนได้รับการ บรรจุเข้าทำงานน้อยเป็นเพราะหลักสูตรไม่ สอนหรือสอดคล้องหรือไม่ ต้องมีการปรับ หลักสูตร (Redesign) โดยให้มีความยืดหยุ่นและ สอนต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ได้ทันทั่วทั้ง

ประเด็นที่น่าจะหยิบยกมาวิเคราะห์คือ อัตราของผู้สมัครงานต่อตำแหน่งงานว่างมี สัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 100 (ตาราง 3) โดยเฉพาะ อย่างยิ่งระดับปริญญาโท ร้อยละ 97.61 สะท้อนให้ เห็นว่ามีผู้จบการศึกษาระดับนี้มากขณะที่ ตำแหน่งรองรับมีน้อย การส่งเสริมให้เรียนใน ระดับปริญญาโทจึงควรมุ่งไปในสาขาที่เป็นที่ ต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านอาชีพไตรมาสที่พบว่า อาชีพที่มี ตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) อาชีพ งานพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพที่เป็นงานเรียบง่ายทำ ประจำหรือทำซ้ำๆ ประกอบด้วย อาชีพด้านการ ขายและการให้บริการตามท้องถนนที่สาธารณะ

เช่น ผู้จำหน่ายสินค้า/อาหารตามท้องถนน ผู้ส่งเอกสาร ผู้ขนส่งสัมภาระ รวมถึงแรงงานในด้าน เกษตร ประมง ก่อสร้าง การผลิต การขนส่ง ฯลฯ มีร้อยละ 30.82 (44,242 อัตรา) 2) อาชีพ พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด ร้อยละ 22.25 (31,938 อัตรา) 3) เสมียน/ เจ้าหน้าที่ร้อยละ 11.40 (16,367 อัตรา) 4) ช่างเทคนิคผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมีร้อยละ 9.73 (13,970 อัตรา) และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ ฝีมือในธุรกิจต่างๆ ร้อยละ 9.30 (13,352 อัตรา)

**แผนภูมิ 19 ตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 1 ปี (ม.ค.-มี.ค.) 2553**



ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการจัดอันดับ ตำแหน่งงานว่างตามอาชีพในไตรมาส 1/2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) ตามที่กล่าวมาข้างต้น



กับไตรมาสที่แล้ว พบว่าอาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรก ไตรมาสนี้เป็นอาชีพเดียวกับไตรมาสที่แล้ว โดยไตรมาสที่แล้วมีจำนวน 27,021 16,184 11,448 9,861 และ 7,574 อัตราตามลำดับ (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก 8)

สำหรับอาชีพที่มีผู้สมัครงานสูงสุด 5 อันดับแรก คืออาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 52,757 คน (ร้อยละ 35.32) รองลงมาคืออาชีพเสมียน/เจ้าหน้าที่ 24,152 คน (ร้อยละ 16.17) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดมีจำนวน 20,101 คน (ร้อยละ 13.46) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 15,155 คน (ร้อยละ 10.15) และผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ 12,768 คน (ร้อยละ 8.55) ส่วนการบรรจุงานมีความสอดคล้องกับผู้สมัครงานโดยที่ 4 อันดับแรกเป็นประเภทอาชีพเดียวกับผู้สมัครงาน ได้แก่ 1) อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 28,253 คน (ร้อยละ 38.96) 2) อาชีพเสมียน/เจ้าหน้าที่ 11,602 คน (ร้อยละ 16.0) 3) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดมีจำนวน 10,546 คน (ร้อยละ 14.54) 4) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง 7,192 คน (ร้อยละ 9.92) และ (ตารางภาคผนวกที่ 8)

หากศึกษาในด้านอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกในไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553) คือ 1) การผลิต 61,744 อัตรา (ร้อยละ 43.01) 2) การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน 41,190 อัตรา (ร้อยละ 28.69) 3) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 11,045 อัตรา

(ร้อยละ 7.69) 4) โรงแรมและภัตตาคาร 9,201 อัตรา (ร้อยละ 6.41) และ 5) การก่อสร้าง 4,124 อัตรา (ร้อยละ 2.87) เมื่อศึกษาการบรรจุงานพบว่าอุตสาหกรรมที่มีการบรรจุงานสูงสุด 5 อันดับแรก คือ (1) การผลิต 35,512 คน (ร้อยละ 48.96) (2) การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ 15,889 คน (ร้อยละ 21.93) (3) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ 5,816 คน (ร้อยละ 8.02) (4) โรงแรมและภัตตาคารมีการบรรจุงาน 3,638 คน (ร้อยละ 5.02) และ (5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม 2,090 คน (ร้อยละ 2.88) โดยอุตสาหกรรมที่มีการบรรจุงานสูงสุด 4 อันดับแรกเป็นอุตสาหกรรมเดียวกับตำแหน่งงานว่าง

**ตาราง 4 แสดงจำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามอุตสาหกรรม ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**

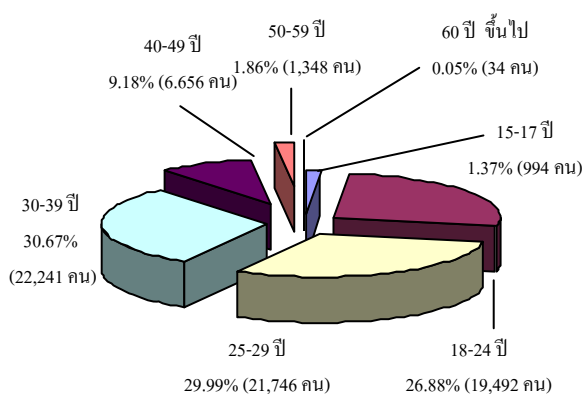
ประเภทอุตสาหกรรม	ตำแหน่งงานว่าง		บรรจุงาน	
	จำนวน (อัตรา)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.การผลิต	61,744	43.01	35,512	48.96
2.การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ในครัวเรือน	41,190	28.69	15,889	21.93
3.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	11,045	7.69	5,816	8.02
4.โรงแรมและภัตตาคาร	9,201	6.41	3,638	5.02
5. การก่อสร้าง	4,124	2.87	1,952	2.69
6.การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	3,462	2.41	2,090	2.88
7. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมบุคคล ฯ	3,172	2.21	2,454	3.38
8. อื่น ๆ	9,624	6.71	5,150	7.12
รวม	143,562	100.0	72,511	100.0

ที่มา : กรมการจัดหางาน



ช่วงอายุที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในไตรมาสที่ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 18 – 39 ปี มีจำนวน 128,209 คน โดยที่อายุ 18 – 24 ปี ต้องการสูงสุด 53,019 อัตรา (ร้อยละ 36.93) รองลงมาคืออายุ 25 – 29 ปี 43,412 อัตรา (ร้อยละ 30.24) และอายุ 30 – 39 ปี 31,778 อัตรา (ร้อยละ 22.13) สำหรับผู้สมัครงานในไตรมาสนี้พบว่าผู้อายุ 30-39 ปี สมัครงานสูงสุดโดยมีจำนวน 44,158 คน (ร้อยละ 29.56) รองลงมาเป็นผู้สมัครงานที่มีอายุ 18-24 ปี และ 25 – 29 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 27.99 (41,811 คน) และร้อยละ 20.16 (30,121 คน) ตามลำดับ ขณะที่ด้านการบรรจงานพบว่า ผู้มีอายุ 30 – 39 ปี ได้รับการบรรจงานสูงสุด จำนวน 22,241 คน (ร้อยละ 30.67) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับช่วงอายุ 25 – 29 ปี ที่มีจำนวน 21,746 คน (ร้อยละ 29.99) รองลงมาคือช่วงอายุ 18 – 24 ปี ซึ่งมีจำนวน 19,492 คน คิดเป็นร้อยละ 26.88 และช่วงอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 6,656 คน (ร้อยละ 9.18) (ตารางภาคผนวกที่ 10)

**แผนภูมิ 20 การบรรจงานจำแนกตามอายุ**  
**ไตรมาส 1 ปี (ม.ค.-มี.ค.) 2553**



ที่มา : กรมการจัดหางาน

ภารกิจส่งเสริมการมีงานทำนอกจากภารกิจที่ได้กล่าวมาแล้ว กรมการจัดหางานยังมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ มีงานทำ ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาหรือผู้จบการศึกษาใหม่ ผู้ว่างงาน ผู้ใช้แรงงานที่มีงานทำอยู่แล้วและมีความประสงค์จะเปลี่ยนงาน ผู้สูงอายุ แม่บ้านหรือผู้ต้องการรับงานไปทำที่บ้าน รวมทั้งทหาร เยาวชนในสถานพินิจให้มีงานทำ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นตลอดไตรมาส 1 ปี 2553 (เดือนมกราคม-มีนาคม 2553) มีผู้ได้รับประโยชน์ทั้งสิ้น 545,078 คน โดยเป็นชาย 226,971 คน คิดเป็นร้อยละ 41.64 และหญิง 318,107 คน (ร้อยละ 58.36) ซึ่งจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ในไตรมาสนี้มากกว่าไตรมาสที่แล้วถึงจำนวน 259,268 คน คิดเป็นร้อยละ 90.71 (ไตรมาส 4/52 มีจำนวน 285,810 คน) รายละเอียดกิจกรรมที่ดำเนินการและจำนวนผู้ได้รับประโยชน์ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

**ตาราง 5 การส่งเสริมการมีงานทำจำแนกตามกิจกรรมที่ดำเนินการ ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**

กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการมีงานทำ	ผู้ได้รับประโยชน์ (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
1.แนะแนวอาชีพชุมชน	989	2,644	3,633
2.แนะแนวอาชีพระดับหมู่บ้าน	83,780	100,031	183,811
3.แนะแนวอาชีพให้นักเรียนนักศึกษา	76,833	101,320	178,153
4.วันแนะแนวอาชีพ	50,470	84,647	135,117
5.มหกรรมอาชีพ	10,419	25,379	35,798
6.ส่งเสริมการมีงานทำให้ทหารกองประจำการ	3,337	-	3,337
7.แนะแนวอาชีพให้เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	411	789	1,200
8.อบรมผู้รับงานไปทำที่บ้าน	102	879	981
9.ดำเนินการสร้างอาชีพใหม่ให้คนว่างงาน	128	843	971
10.ส่งเสริมการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ	240	824	1,064
11.สร้างเครือข่ายการแนะแนวอาชีพ	262	751	1,013
รวม	226,971	318,107	545,078

ที่มา: กรมการจัดหางาน





## 2.2 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน (ผ่านหนังสือพิมพ์)

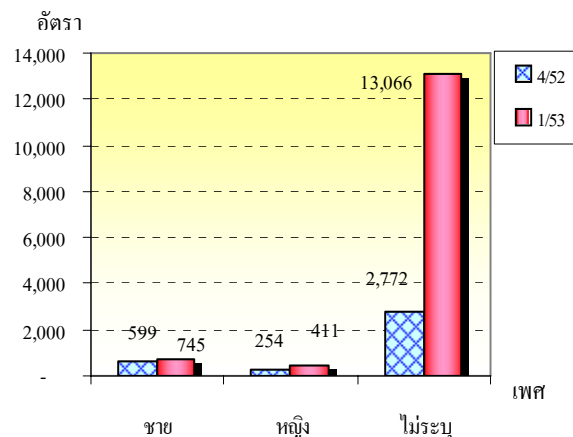
กระทรวงแรงงาน โดยกรมการจัดหางาน ได้รวบรวมความต้องการแรงงานที่สถานประกอบการประกาศรับสมัครผ่านหน้าหนังสือพิมพ์โดยรวบรวมจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ โพสต์ทูเดย์ มติชน ประชาชาติธุรกิจ ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครด่วน พบว่าช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2553 มีสถานประกอบการประกาศรับสมัครแรงงานจำนวน 314 แห่ง มีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว (ไตรมาส 4 ปี 2552 ประกาศรับสมัคร 328 แห่ง) อย่างไรก็ตาม แม้จำนวนสถานประกอบการประกาศรับน้อยลงแต่ปริมาณคนงานที่ต้องการมีมากโดยเมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานที่สถานประกอบการแจ้งความต้องการพบว่าต้องการแรงงานรวม 14,222 อัตรา เป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างมากถึง 10,263 อัตรา จากไตรมาสที่แล้วที่มี 3,959 อัตรา โดยคิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 259.23 น่าจะมีสาเหตุจากสภาพเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวดีขึ้นแล้ว สถานประกอบการต่าง ๆ มียอดสั่งซื้อมากขึ้นทำให้ต้องการกำลังคนหรือลูกจ้างมากขึ้น จึงระดมประชาสัมพันธ์เพื่อหาคนงานมากขึ้นนั่นเอง ซึ่งความต้องการในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่คือร้อยละ 91.87 (13,066 อัตรา) ไม่ได้ระบุเพศ ส่วนที่ระบุเพศชาย มีจำนวน 745 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 5.24 ขณะที่ความต้องการแรงงานเพศหญิงมี 411 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 2.89 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการแรงงานจำแนกตามเพศกับไตรมาสที่ผ่านมาพบว่าความต้องการแรงงานทั้งชาย หญิง และไม่

ระบุเพศ มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.37 83.48 และ 371.36 ตามลำดับ (ไตรมาส 4 ปี 2552 ต้องการเพศชาย จำนวน 599 อัตรา หญิง 224 อัตรา ไม่ระบุเพศ 2,772 อัตรา) จะเห็นได้ว่าความต้องการแรงงานที่ประกาศผ่านหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะที่สอดคล้องกับการแจ้งความต้องการผ่านกรมการจัดหางานในประเด็นที่พบว่าความต้องการตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่ไม่ระบุเพศ รองลงมาคือเพศชายและหญิงตามลำดับ

### แผนภูมิ 21 เปรียบเทียบความต้องการแรงงาน

#### ภาคเอกชนจำแนกตามเพศ

#### ไตรมาส 4 ปี 2552 และ 1 ปี 2553



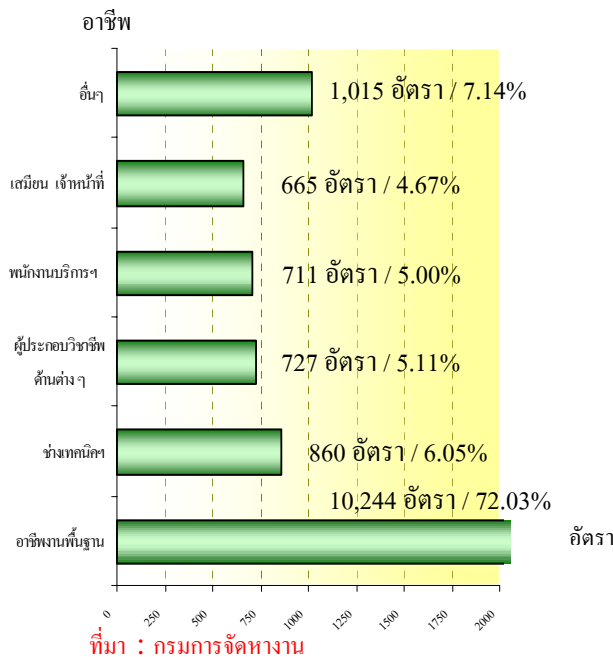
ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามอาชีพในไตรมาส 1 ปี 2553 นี้พบว่า อาชีพที่มีความต้องการแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) อาชีพงานพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพที่เป็นงานเรียบง่ายทำประจำหรือทำซ้ำ ๆ ประกอบด้วย การขายและการให้บริการตามท้องถนนที่สาธารณะ เช่น ผู้จำหน่ายสินค้า/อาหารตามท้องถนน ผู้ส่งเอกสาร ผู้ขนส่งสัมภาระ รวมถึงแรงงานในด้านเกษตร ประมง ก่อสร้าง การผลิตขนส่ง ฯลฯ จำนวน 10,244 อัตรา (ร้อยละ 72.03) 2) ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงาน



ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 860 อัตรา (ร้อยละ 6.05)  
3) ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ 727 อัตรา (ร้อยละ 5.11) 4) พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดจำนวน 711 อัตรา (ร้อยละ 5.0) และ 5) เสมียน/เจ้าหน้าที่ จำนวน 665 อัตรา (ร้อยละ 4.67)

**แผนภูมิ 22 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน  
จำแนกตามประเภทอาชีพ 5 อันดับแรก  
ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความต้องการแรงงานภาคเอกชนตามอาชีพในไตรมาส 1 ปี 2553 กับไตรมาสที่แล้วคือไตรมาส 4 ปี 2552 พบว่า ความต้องการในแต่ละประเภทอาชีพมีการขยับขึ้นและเลื่อนอันดับลงในบางอาชีพ โดยอาชีพผู้บริหาร/ผู้จัดการ ซึ่งเคยอยู่ในอันดับ 4 ในไตรมาสที่แล้ว พบว่า ในไตรมาสนี้เลื่อนอันดับลง และไม่ติดอันดับ 1 ใน 5 ในไตรมาสนี้ ส่วนอาชีพเสมียน/เจ้าหน้าที่และอาชีพพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดเลื่อนจากอันดับ 3 และ 1 ในไตรมาสที่แล้วเป็นอันดับ

5 และ 4 ในไตรมาสนี้ ขณะที่อาชีพผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ และอาชีพงานพื้นฐานขยับจากอันดับ 5 และ 8 ในไตรมาสที่แล้วเป็นอันดับ 3 และ 1 ในไตรมาสนี้ตามลำดับ สำหรับอาชีพช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องยังคงครองสัดส่วนในอันดับ 2 เช่นเดิม ประเด็นที่น่าสังเกตคือ อาชีพงานพื้นฐานในไตรมาสนี้เป็นที่ต้องการของภาคเอกชนอย่างมาก โดยความต้องการสูงขึ้นจาก 175 คน เป็น 10,244 คน น่าจะเป็นตัวเลขที่สะท้อนให้เห็นว่าภาคธุรกิจฟื้นตัวแล้วทำให้ต้องการแรงงานมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานระดับล่างที่ไม่ต้องอาศัยฝีมือในการปฏิบัติงานเท่าไรนัก เป็นงานพื้นฐานทั่วไป ซึ่งหากไม่สามารถหาแรงงานไร้ฝีมือสนองกับความต้องการของภาคเอกชน อาจมีผลสู่การขาดแคลนแรงงานตามมา

**ตาราง 6 เปรียบเทียบความต้องการแรงงานที่ประกาศรับสมัครผ่านหนังสือพิมพ์จำแนกตามประเภทอาชีพ  
(5 อันดับแรก) ไตรมาส 4 ปี 2552 และ 1 ปี 2553**

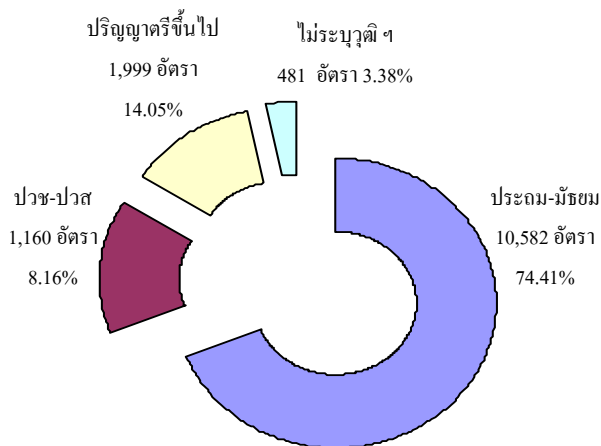
ประเภทอาชีพ	ไตรมาส 4 ปี 2552			ไตรมาส 1 ปี 2553		
	อัตรา	ร้อยละ	อันดับ	อัตรา	ร้อยละ	อันดับ
★ อาชีพงานพื้นฐาน	175	4.87	8	10,244	72.03	1
★ ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	672	18.69	2	860	6.05	2
★ ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	424	11.79	5	727	5.11	3
★ พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	722	20.08	1	711	5.0	4
★ เสมียน / เจ้าหน้าที่	602	16.75	3	665	4.67	5
★ ผู้บริหาร/ผู้จัดการ	434	12.07	4	479	3.37	6
★ อื่นๆ	566	15.75		536	3.77	
รวม	3,595	100.0		14,222	100.0	

\* ที่มา : กรมการจัดหางาน



สำหรับความต้องการแรงงานจำแนกตามการศึกษาพบว่า สถานประกอบการที่ประกาศรับสมัครงานทางหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ต้องการแรงงานในระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.41 (10,582 อัตรา) รองลงมาคือระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 14.05 (1,999 อัตรา) และระดับปวช.-ปวส. ร้อยละ 8.16 (1,160 อัตรา) สำหรับความต้องการที่มีน้อยที่สุดคือไม่ระบุวุฒิการศึกษา ร้อยละ 3.38 (481 อัตรา)

**แผนภูมิ 23 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตามระดับการศึกษา ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



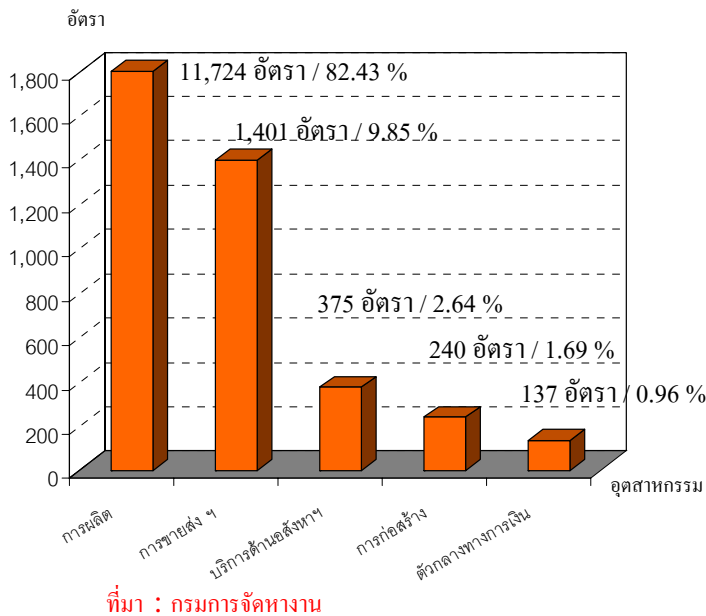
ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาจำนวนแรงงานที่สถานประกอบการแจ้งผ่านหน้าหนังสือพิมพ์จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมในไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม – มีนาคม 2553) พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตยังคงเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุดในไตรมาสนี้ เช่นเดียวกับไตรมาสที่ผ่านมา โดยมีความต้องการถึงร้อยละ 82.43 (11,724 อัตรา) และปริมาณความต้องการเพิ่มขึ้นจาก

1,397 อัตรา ในไตรมาสที่แล้วเป็น 11,724 อัตรา ในไตรมาสนี้สะท้อนให้เห็นว่าภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการผลิตฟื้นตัวอย่างเห็นได้ชัด รองลงมาคือ อุตสาหกรรมการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือนร้อยละ 9.85 (1,401 อัตรา) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจร้อยละ 2.64 (375 อัตรา) การก่อสร้างร้อยละ 1.69 (240 อัตรา) และตัวกลางทางการเงินร้อยละ 0.96 (137 อัตรา) เมื่อพิจารณาความต้องการตามประเภทอุตสาหกรรมตามที่กล่าวมา มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ ในไตรมาสนี้ ภาคการโรงแรมและภัตตาคารมีปริมาณความต้องการแรงงานของภาคเอกชนลดน้อยลงจาก 235 อัตราในไตรมาสที่แล้ว เหลือเพียง 68 อัตราในไตรมาสนี้ น่าจะเป็นเพราะช่วงปลายไตรมาสสถานการณ์ความรุนแรงทางการเมืองเริ่มประทุขึ้นส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยว มีการยกเลิกการเดินทาง จึงมีผลกระทบต่อภาคการโรงแรมและภัตตาคาร โดยน่าจะเด่นชัดในไตรมาสนี้ (แผนภูมิ 24)



**แผนภูมิ 24 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตาม  
ประเภทอุตสาหกรรม (5 อันดับแรก) ไตรมาส 1 ปี 2553**



### 2.3 แรงงานต่างด้าว

สำหรับสถิติแรงงานต่างด้าว ซึ่งหมายถึง แรงงานต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย กรมการจัดหางานจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ (1) กลุ่มแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย ประกอบด้วยประเภทต่าง ๆ คือ 1) ประเภทตลอดชีพ 2) ประเภทชั่วคราวที่ขออนุญาตทำงานตามมาตรา 9 (มาตรา 7 เดิม) 3) ประเภทส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่นตามมาตรา 12 (มาตรา 10 เดิม) 4) ประเภทที่ได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง MOU และ 5) ประเภทพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากประเภทได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง MOU (ข้อ 4) และประเภทพิสูจน์สัญชาติ (ข้อ 5) คือ กลุ่มแรงงานสัญชาติ ลาว กัมพูชา และพม่าที่เดินทางเข้ามาทำงานชั่วคราว

เดิมเป็นแรงงานผิดกฎหมายภายหลังรัฐบาลได้ดำเนินการจัดทำกรพิสูจน์สัญชาติ และลงนาม MOU เพื่อให้การนำเข้าแรงงานให้เป็นแรงงานถูกกฎหมาย ปัจจุบันจึงได้จัด 2 ประเภทนี้ให้รวมอยู่ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย สำหรับกลุ่มที่ (2) ได้แก่ แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาตทำงาน (กลุ่มนี้คือกลุ่มมาตรา 13) แบ่งเป็น 1) ชนกลุ่มน้อย 2) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) ตามมติคณะรัฐมนตรี 2553

เมื่อพิจารณาข้อมูลกลุ่มแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายคงเหลือดังกล่าวข้างต้นพบว่า ณ เดือนมีนาคม 2553 มีจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายคงเหลือจำนวนทั้งสิ้น 185,408 คน โดยส่วนใหญ่เป็นประเภทชั่วคราวมีจำนวน 69,170 คน (ร้อยละ 37.31) รองลงมาคือประเภทแรงงานต่างด้าวพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงานที่มีจำนวน 60,995 คน (ร้อยละ 32.9) ประเภทส่งเสริมการลงทุน ฯ (มาตรา 12) จำนวน 21,937 คน (ร้อยละ 11.83) และแรงงานต่างด้าวประเภทที่ได้รับอนุญาตทำงานตามข้อตกลง (MOU) จำนวน 18,883 คน คิดเป็นร้อยละ 10.18 ขณะที่ประเภทตลอดชีพ มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 14,423 คน (ร้อยละ 7.78) ของแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายทั้งหมด (รายละเอียดตารางภาคผนวก 11)

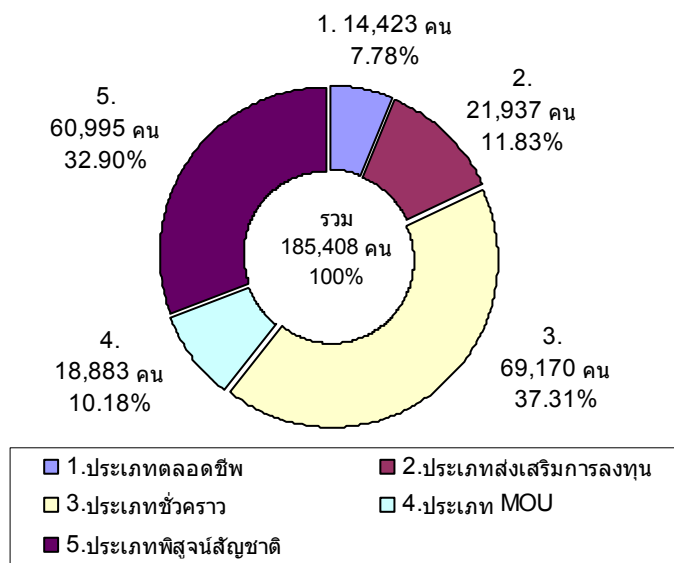




## แผนภูมิ 25 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายคงเหลือ

จำแนกตามประเภทการได้รับอนุญาต

ณ เดือนมีนาคม 2553



ที่มา : กรมการจัดหางาน

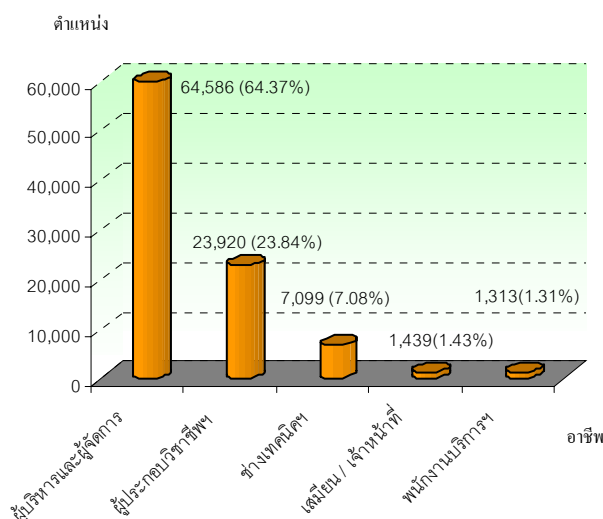
เมื่อศึกษาแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย เฉพาะประเภทชั่วคราวและส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 9 และ มาตรา 12) ซึ่งมีจำนวนรวม 91,107 คน โดยพิจารณาตำแหน่งที่ทำพบว่า มี 100,338 ตำแหน่ง เนื่องจากบางคนทำงานมากกว่า 1 ตำแหน่ง ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2553 พบว่าอาชีพที่คนต่างด้าวเหล่านี้ทำมากที่สุด ได้แก่ อาชีพเป็นผู้จัดการ/ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 64.37 (64,586 ตำแหน่ง) รองลงมาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ มีจำนวน 23,920 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 23.84 และช่างเทคนิค และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7,099 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 7.08 ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าตลาดแรงงานไทยต้องพึ่งพิงแรงงานทักษะฝีมือที่มีความเชี่ยวชาญระดับสูงจากต่างประเทศ จึงต้องมีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล

ต่อไป เพื่อให้แรงงานไทยมีโอกาสดำรงการทำงานในระดับสูงขึ้นทดแทนแรงงานต่างชาติถูกกฎหมายดังกล่าวข้างต้น (ตารางภาคผนวก 12)

## แผนภูมิ 26 ตำแหน่งงานของแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุน

จำแนกตามประเภทอาชีพ (อันดับแรก)

ไตรมาส 1 ปี 2553



ที่มา : กรมการจัดหางาน

ถ้าพิจารณาตามสัญชาติในกลุ่มแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราวและประเภทส่งเสริมการลงทุน (พิจารณาจากตำแหน่งงานที่ทำ) ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2553 จะพบว่าแรงงานต่างด้าวสัญชาติญี่ปุ่นมีมากที่สุด คือมีจำนวน 23,060 ตำแหน่ง คิดเป็นร้อยละ 22.98 รองลงมาคือ อังกฤษ จีน อินเดีย และฟิลิปปินส์ โดยมีจำนวน 8,481 คน (ร้อยละ 8.45) 8,414 คน (ร้อยละ 8.39) 8,047 คน (ร้อยละ 8.02) และ 7,052 คน (ร้อยละ 7.03) ตามลำดับ (ตารางข้อมูลภาคผนวกที่ 12)

ส่วนแรงงานต่างด้าวกลุ่มที่เข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน(มาตรา 13) ยอดคงเหลือ ณ เดือนมีนาคม 2553 มีจำนวน



798,124 คน จำแนกเป็น

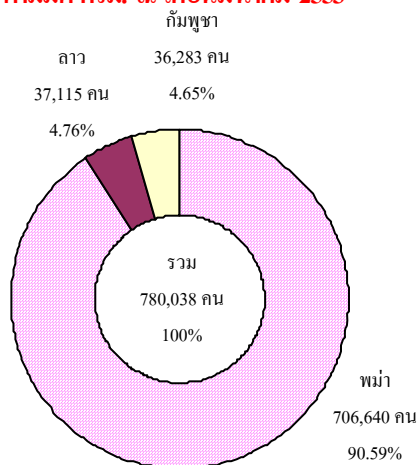
1) กลุ่มชนกลุ่มน้อย มีจำนวน 18,086 คน คิดเป็นร้อยละ 2.27

2) แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ตามมติ ครม. 2553 (พม่า ลาว กัมพูชา) ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2553 มีจำนวนทั้งสิ้น 780,038 คน คิดเป็นร้อยละ 97.73 ซึ่งแรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้คณะรัฐมนตรีมีมติให้ต่อไปอนุญาตอีก 1 ปี และจะสิ้นสุดใบอนุญาตพร้อมกันในเดือนกุมภาพันธ์ 2554 โดยมีการต่อไปอนุญาตแล้วทั้งสิ้น 780,038 คน ตามที่กล่าวมา ซึ่งคาดว่าจะยังมีแรงงานต่างด้าวอีกประมาณ 5.35 แสนคนที่ยังไม่ได้มาทำการต่อไปอนุญาต (ปี 2552 มีการลงทะเบียนในระบบ 1.32 ล้านคน)

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) เฉพาะกลุ่มผิดกฎหมาย (ซึ่งไม่นับกลุ่ม MOU และพิสูจน์สัญชาติ) พบว่า สัญชาติที่มีมากที่สุดคือพม่า 706,640 คน คิดเป็นร้อยละ 90.59 สัญชาติลาว มีจำนวน 37,115 คน (ร้อยละ 4.76) และกัมพูชา จำนวน 36,283 คน (ร้อยละ 4.65) ดังแผนภูมิ 27 และตารางภาคผนวกที่ 13

#### แผนภูมิ 27 แรงงานต่างด้าวคงเหลือ (3 สัญชาติ)

ตามมติ ครม. ณ เดือนมีนาคม 2553



ที่มา : กรมการจัดหางาน (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2553)



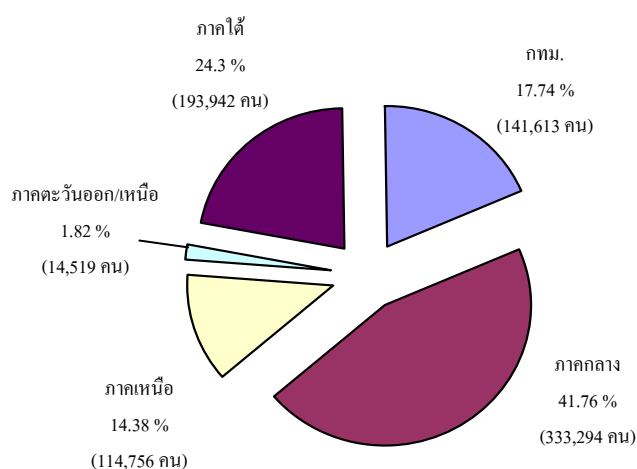
สถานการณ์แรงงานไตรมาส 1 ปี 2553 31

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าวในกลุ่มเข้าเมืองผิดกฎหมายตามภูมิภาคทั้งกลุ่มชนกลุ่มน้อย กลุ่ม 3 สัญชาติตามมติ ครม. จะพบว่า แรงงานทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งมีจำนวน 798,124 คน ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลาง มีจำนวน 333,294 คน (ร้อยละ 41.76) รองลงมาคือภาคใต้ จำนวน 193,942 คน (ร้อยละ 24.30) กรุงเทพมหานคร 141,613 คน (ร้อยละ 17.74) และภาคเหนือ 114,756 คน (ร้อยละ 14.38) ส่วนภูมิภาคที่มีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอยู่น้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 14,519 คน (ร้อยละ 1.82) รายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิ 28 และตารางภาคผนวกที่ 13

#### แผนภูมิ 28 แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับ

อนุญาตทำงานจำแนกตามภูมิภาค

ณ เดือนมีนาคม 2553

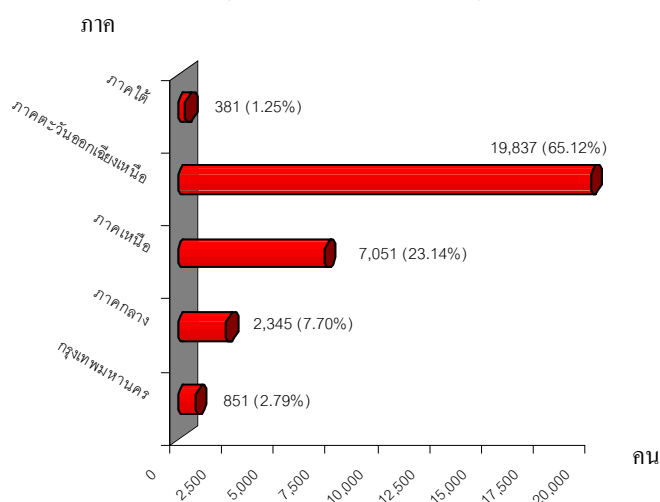


ที่มา : กรมการจัดหางาน

## 2.4 แรงงานไทยในต่างประเทศ

สำหรับแรงงานไทยในต่างประเทศในช่วงไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) มีแรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางาน 30,465 คน เป็นเพศชาย 23,975 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด ขณะที่เพศหญิง มี 6,490 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 พิจารณาในภาพรวมพบว่า แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด มีร้อยละ 65.12 (19,837 คน) รองลงมาคือภาคเหนือและภาคกลาง จำนวน 7,051 คน (ร้อยละ 23.14 คน) และ 2,345 คน (ร้อยละ 7.7) ตามลำดับ ส่วนภาคที่แจ้งความประสงค์น้อยที่สุดคือภาคใต้ จำนวนเพียง 381 คน (ร้อยละ 1.25)

### แผนภูมิ 29 จำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)



ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศในไตรมาสนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น 5,678 คน คิดเป็นร้อยละ 22.91 (ไตรมาสที่แล้วมีจำนวน 24,787 คน) และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นถึง 10,032 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.10 โดยเพศชายยังเป็นสัดส่วนที่มากกว่าเพศหญิง และแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ยังคงเป็นแรงงานที่มีภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด ปรากฏรายละเอียดในตาราง 7 ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบอัตราการเปลี่ยนแปลงของการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศของแรงงานโดยพิจารณาตามภูมิลำเนาที่แรงงานดังกล่าวอาศัยอยู่กับไตรมาสที่แล้ว (ไตรมาส 4/2552) พบว่าทุกภูมิภาคมีสัดส่วนของแรงงานที่แจ้งความประสงค์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาคใต้เพิ่มขึ้นมากที่สุดถึงร้อยละ 39.05 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.15 ภาคเหนือร้อยละ 13.69 และหากเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่าการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศไตรมาสนี้เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาโดยเพิ่มถึงร้อยละ 49.09 ซึ่งทุกภูมิภาคแจ้งความประสงค์เพิ่มขึ้น ยกเว้นกรุงเทพมหานครที่แจ้งลดลงร้อยละ 18.95 สำหรับภูมิภาคที่แจ้งความประสงค์เพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ ภาคเหนือร้อยละ 62.69 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางโดยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 56.01 และ 17.37 ตามลำดับ



ตาราง 7 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความ  
ประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศจำแนกตาม  
ภูมิภาค ไตรมาส(Q) 1 และ 4 ปี 2552

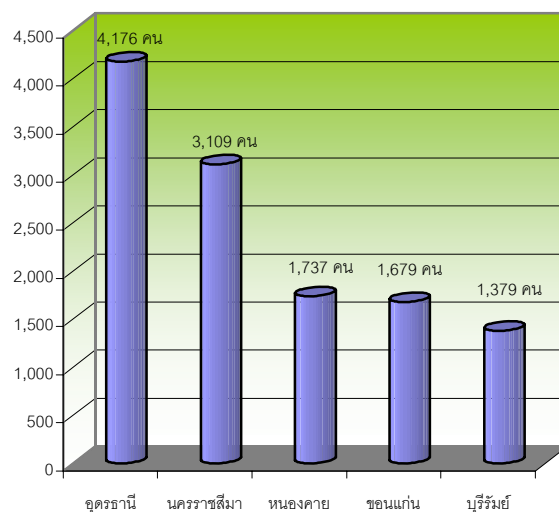
และ 1 ปี 2553

ภูมิภาค	ไตรมาส 1/2552 (คน)	ไตรมาส 4/2552 (คน)	ไตรมาส 1/2553 (คน)	อัตราการ เปลี่ยนแปลง	
				เทียบกับ Q1/52	เทียบกับ Q4/52
กรุงเทพมหานคร	1,050	775	851	-18.95	9.81
ภาคกลาง	1,998	2,294	2,345	17.37	2.22
ภาคเหนือ	4,334	6,202	7,051	62.69	13.69
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12,715	15,242	19,837	56.01	30.15
ภาคใต้	336	274	381	13.39	39.05
ทั่วประเทศ	20,433	24,787	30,465	49.09	22.91

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายจังหวัด พบว่า  
แรงงานที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานจะ  
มีภูมิลำเนาในจังหวัดต่างๆ มากที่สุด 5 อันดับแรก  
ได้แก่ 1) อุดรธานี 4,176 คน (ร้อยละ 13.71)  
ของแรงงานที่แจ้งความประสงค์ทั้งหมด  
2) นครราชสีมา 3,109 คน (ร้อยละ 10.21)  
3) หนองคาย 1,737 คน คิดเป็นร้อยละ 5.70  
4) ขอนแก่น 1,679 คน (ร้อยละ 5.51) และ  
5) บุรีรัมย์ 1,379 คน (ร้อยละ 4.53) (แผนภูมิ 30)  
ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลการแจ้ง  
ความประสงค์จำแนกตามภูมิลำเนาที่พบว่า  
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้แจ้งความประสงค์  
สูงที่สุดนั่นเอง

แผนภูมิ 30 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ไป  
ทำงานต่างประเทศจำแนกตามจังหวัด 5 อันดับแรก  
ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553

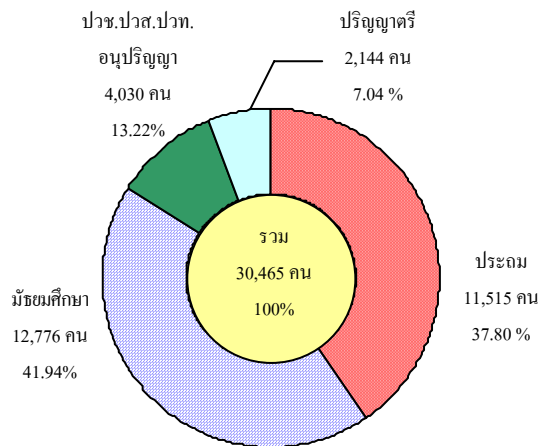


ที่มา : กรมการจัดหางาน

ผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ  
ผ่านกรมการจัดหางานในไตรมาสนี้ (มกราคม-  
มีนาคม 2553) ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษา  
ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 12,776 คน คิดเป็น  
ร้อยละ 41.94 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด  
รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 37.80  
ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด (11,515 คน) และ  
ระดับ ปวช./ปวส./อนุปริญญา จำนวน 4,030 คน  
คิดเป็นร้อยละ 13.22 ขณะที่ระดับปริญญาตรีมี  
จำนวนน้อยที่สุดคือ 2,144 คน คิดเป็นร้อยละ  
7.04 (แผนภูมิ 31)



**แผนภูมิ 31 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์  
เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามระดับ  
การศึกษา ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**

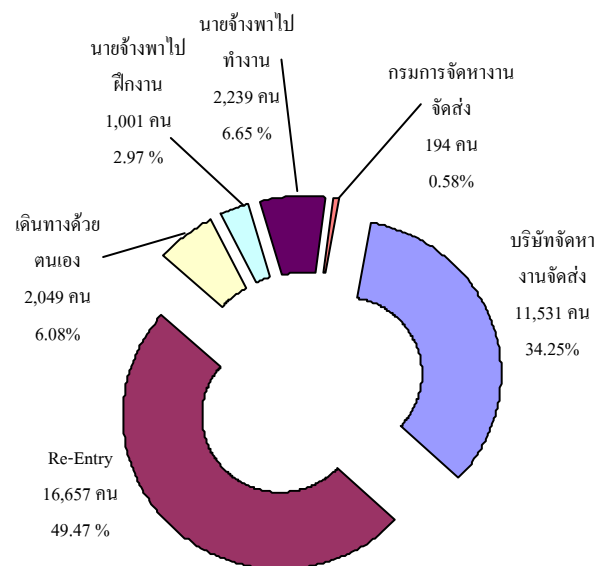


ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในส่วนของการอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) พบว่าแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานต่างประเทศที่มีจำนวนทั้งสิ้น 33,671 คน คิดเป็นร้อยละ 110.52 ของผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศในไตรมาสนี้จะเห็นว่าตัวเลขของการอนุญาตไปทำงานสูงกว่าผู้แจ้งความประสงค์ เนื่องจากแรงงานที่ทำงานอยู่ในต่างประเทศครบอายุสัญญาและมีการต่อใบอนุญาตทำงานจำนวนหนึ่ง ประกอบกับแรงงานที่แจ้งความประสงค์ในไตรมาสที่แล้วได้รับอนุญาตให้ทำงานไตรมาสนี้ หากพิจารณาตามวิธีการเดินทางของผู้ที่เดินทางไปทำงานพบว่า ส่วนใหญ่เป็นประเภทไปโดย Re-Entry คือกลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่ง โดยการต่ออายุสัญญา 16,657 คน (ร้อยละ 49.47) รองลงมาคือวิธีบริษัทจัดหางานจัดส่งที่มีจำนวน 11,531 คน

(ร้อยละ 34.25) ประเภทนายจ้างพาไปทำงานมี 2,239 คน (ร้อยละ 6.65) ประเภทเดินทางด้วยตัวเองมีจำนวน 2,049 คน คิดเป็นร้อยละ 6.08 นายจ้างพาไปฝึกงานจำนวน 1,001 คน (ร้อยละ 2.97) และกรมการจัดหางานจัดส่งมี 194 คน (ร้อยละ 0.58)

**แผนภูมิ 32 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงาน  
ต่างประเทศ จำแนกตามวิธีเดินทาง  
ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศภาพรวมไตรมาสนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 536 คน คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 น่าจะมีผลจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่อันเป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกทำให้นายจ้างใน





ต่างประเทศยังไม่ขยายกำลังการผลิต โดยยังใช้แรงงานที่มีอยู่เดิม โดยเมื่อเปรียบเทียบตามประเภทการเดินทางพบว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานทุกประเภทมีสัดส่วนลดลง ยกเว้นประเภทนายจ้างพาไปทำงานและประเภท Re-entry ที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 71.18 และ 13.7 ตามลำดับ ปรากฏในตาราง 8

**ตาราง 8 เปรียบเทียบแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามวิธีการเดินทาง ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553**

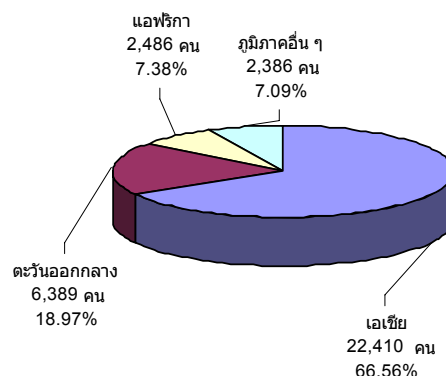
วิธีการเดินทาง	ไตรมาส 4 ปี 2552		ไตรมาส 1 ปี 2553		อัตรา การ เปลี่ยนแปลง
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
1. บริษัทจัดหางานจัดส่ง	13,200	39.84	11,531	34.25	- 12.64
2. Re-Entry	14,650	44.21	16,657	49.47	13.7
3. เดินทางด้วยตนเอง	2,233	6.74	2,049	6.08	-8.24
4. นายจ้างพาไปฝึกงาน	1,283	3.87	1,001	2.97	-21.98
5. นายจ้างพาไปทำงาน	1,308	3.95	2,239	6.65	71.18
6. กรมการจัดหางานจัดส่ง	461	1.39	194	0.58	-57.92
<b>รวม</b>	<b>33,135</b>	<b>100.0</b>	<b>33,671</b>	<b>100.0</b>	<b>1.62</b>

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานในไตรมาส 1 ปี 2553 ส่วนใหญ่จะไปทำงานในภูมิภาคเอเชีย มีจำนวน 22,410 คน คิดเป็นร้อยละ 66.56 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาคตะวันออกกลาง จำนวน 6,389 คน ร้อยละ 18.97 และแอฟริกา 2,486 คน ร้อยละ 7.38 (แผนภูมิ 33) โดยในภูมิภาคเอเชีย ประเทศที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงานสูงสุดคือได้หวัน 9,409 คน (ร้อยละ 41.99 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด)รองลงมาคือ สิงคโปร์

3,855 คน (ร้อยละ 17.20 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานในภูมิภาคเอเชีย)และเกาหลีใต้ 2,516 คน (ร้อยละ 11.23 ของแรงงานคนไทยที่ไปทำงานในภูมิภาคเอเชียทั้งหมด) ส่วนภูมิภาคตะวันออกกลาง ประเทศกาตาร์เป็นประเทศที่แรงงานไทยไปทำงานมากที่สุด ไตรมาสนี้ มีจำนวน 2,397 คน (ร้อยละ 37.52) ของแรงงานที่เดินทางไปทำงานในภูมิภาคตะวันออกกลางทั้งหมด) รองลงมาคือ ประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์จำนวน 1,471 คน (ร้อยละ 23.02 ของแรงงานที่เดินทางไปทำงานในภูมิภาคตะวันออกกลางทั้งหมด) ปรากฏรายละเอียดตามตารางภาคผนวก 14

**แผนภูมิ 33 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 1 ปี 2553**



ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตให้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำนวน 33,671 คน ที่กล่าวมาแล้ว ถ้าพิจารณาอาชีพที่เดินทางไปพบว่าอาชีพที่เดินทางไปสูงสุด 5 อันดับแรก คือ

1) อาชีพผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ 11,678 คน (ร้อยละ 34.68)



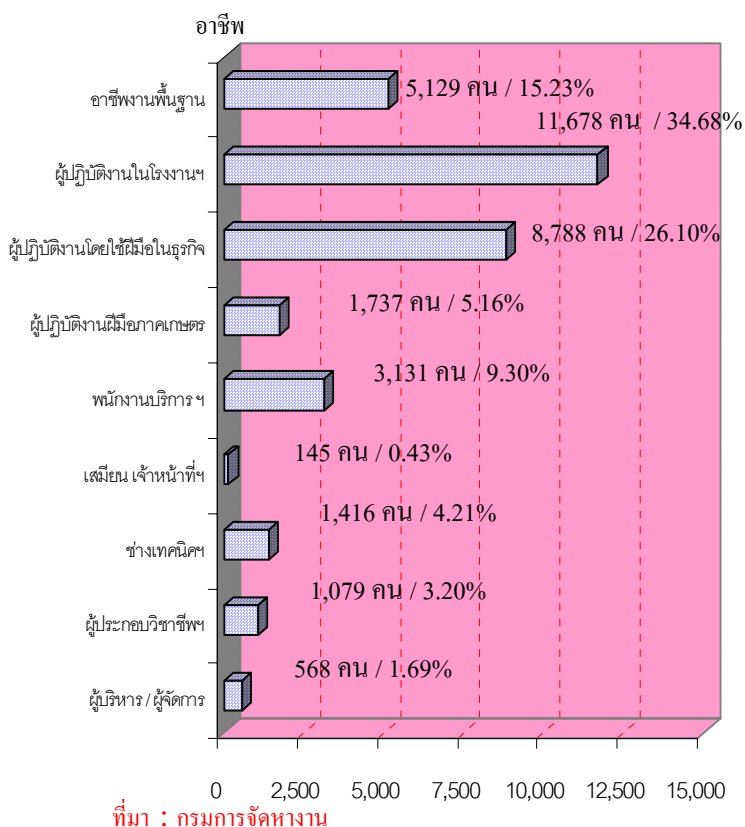
2) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจ  
ต่างๆ ได้แก่ การก่อสร้าง ปฏิบัติงานในเหมืองแร่  
งานโลหะ เครื่องจักร การพิมพ์ ฯลฯ จำนวน  
8,788 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10

3) อาชีพงานพื้นฐาน 5,129 คน  
(ร้อยละ 15.23)

4) พนักงานบริการ พนักงานขายใน  
ร้านค้าและตลาด 3,131 คน (ร้อยละ 9.30)

5) ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและ  
ประมง 1,737 คน (ร้อยละ 5.16)

**แผนภูมิ 34 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไป  
ทำงานต่างประเทศ จำแนกตามอาชีพ  
ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



**3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน**

กระทรวงแรงงานโดยกรมพัฒนาฝีมือ  
แรงงานได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้ใช้  
แรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ 1) การฝึก  
เตรียมเข้าทำงาน เป็นการฝึกอาชีพให้กลุ่ม  
แรงงานใหม่หรือผู้ถูกเลิกจ้าง ว่างาน ที่ประสงค์  
เข้าสู่ตลาดแรงงานให้มีความรู้ ทักษะฝีมือ  
2) การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และ 3) การฝึก  
เสริมทักษะ เป็นการฝึกอาชีพให้แรงงานที่ทำงาน  
อยู่แล้วหรือถูกเลิกจ้างเพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะและ  
ฝีมือเฉพาะด้านให้ทันกับเทคโนโลยีร่วมสมัย  
สร้างโอกาสการมีงานทำ การฝึกประเภทนี้มีทั้ง  
ส่วนที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานดำเนินการเอง และ  
การส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานในภาคเอกชน  
นอกจากนี้ยังมีภารกิจทดสอบมาตรฐานฝีมือ  
แรงงานเพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มี  
มาตรฐานฝีมือสอดคล้องและทัดเทียมกับ  
มาตรฐานสากล ขณะเดียวกันเป็นการพัฒนา  
ทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของ  
ตลาดแรงงานโดยภาพรวมของการฝึกต่าง ๆ  
ในไตรมาส 1 (มกราคม - มีนาคม) ปี 2553 เมื่อ  
เปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่าไตรมาสนี้มี  
การฝึกเตรียมเข้าทำงานจำนวน 2,001 คน ลดลง  
จากไตรมาสที่แล้วจำนวน 1,571 คน  
(ไตรมาส 4 ปี 2552 มีการฝึกจำนวน 3,572 คน)  
คิดเป็นร้อยละ 43.98 และเปรียบเทียบกับ  
ไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่า  
มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันโดยไตรมาส 1 ปี 2552 มี  
จำนวน 1,945 คน ขณะที่การฝึกยกระดับฝีมือ



แรงงานในไตรมาสที่มีการฝึกจำนวน 34,857 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 110.46 (18,295 คน) จากไตรมาสที่แล้วที่มีการฝึกอบรม 16,562 คน น่าจะมีสาเหตุจากการที่ไตรมาสนี้ธุรกิจเริ่มฟื้นตัว การสั่งซื้อหรือออเดอร์มีเข้ามามากขึ้น จนทำให้ธุรกิจหรือสถานประกอบการต่าง ๆ ต้องเตรียมการโดยส่งบุคลากรเข้ารับการยกระดับฝีมือแรงงานกันมากขึ้น เพื่อรองรับการผลิตที่มีมากขึ้นนั่นเอง นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนใกล้เคียงกันโดยไตรมาส 1 ปี 2552

มีผู้เข้ารับการฝึกยกระดับ คือ จำนวน 33,315 คน ในส่วนการฝึกเสริมทักษะ พบว่าในไตรมาสนี้มีผู้เข้ารับการฝึก 25,966 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 122.22 (14,281 คน) จากไตรมาสที่แล้ว (4/2552) ที่มีผู้เข้ารับการฝึกเสริมทักษะ 11,685 คน และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่าไตรมาสนี้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยคือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.17 (1,738 คน) จากไตรมาส 1 ปี 2552 ที่มีการฝึก 24,228 คน

**ตาราง 9 แสดงจำนวนผู้ได้รับการฝึกเตรียมทำงาน / ยกระดับฝีมือแรงงาน / ฝึกเสริมทักษะ  
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 1 และ 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553**

ภูมิภาค	ไตรมาส 1 ปี 2552 (คน)			ไตรมาส 4 ปี 2552 (คน)			ไตรมาส 1 ปี 2553 (คน)		
	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ฝึกเสริม ทักษะ
กรุงเทพมหานคร	0	325	175	0	267	98	0	398	0
ภาคกลาง	684	9,921	5,383	848	6,208	2,518	606	12,254	6,882
ภาคเหนือ	287	8,219	5,056	892	3,231	2,835	606	7,855	6,239
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	713	8,946	9,103	922	2,863	3,873	671	6,824	8,408
ภาคใต้	261	5,904	4,511	910	3,993	2,361	118	7,526	4,437
ทั่วราชอาณาจักร	1,945	33,315	24,228	3,572	16,562	11,685	2,001	34,857	25,966

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

หมายเหตุ : ไตรมาส 1 /2552 ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน 2552/ ไตรมาส 4/2552 ข้อมูล ณ วันที่ 11 มกราคม 2553

ไตรมาส 1 /2553 ข้อมูล ณ วันที่ 9 เมษายน 2553

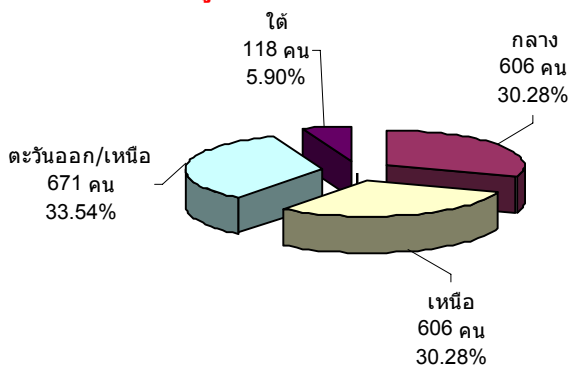
การฝึกเตรียมเข้าทำงานในรอบไตรมาส (1 ปี 2553) ทั้งสิ้น 2,001 คน พบว่าภูมิภาคที่ฝึกสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 671 คน คิดเป็นร้อยละ 33.54 รองลงมาคือภาคกลาง ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับภาคเหนือที่มีร้อยละ 30.28 (606 คน) และภาคใต้ 118 คน (5.90) ขณะที่กรุงเทพมหานคร ไม่มีผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน (แผนภูมิ 35) หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพพบว่า กลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้า

ทำงานสูงสุดคือ กลุ่มอาชีพทางธุรกิจและบริการ จำนวน 829 คน (ร้อยละ 41.43) รองลงมาคือ กลุ่มช่างอุตสาหกรรมศิลป์ มีจำนวน 539 คน คิดเป็นร้อยละ 26.93 และกลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 289 คน (ร้อยละ 14.44) สำหรับผลการฝึกพบว่า มีผู้ผ่านการฝึกจำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 10.99 ของผู้เข้ารับการฝึกเตรียมเข้าทำงานทั้งหมด (ผู้เข้าฝึก 2,001 คน) สำหรับผู้ผ่านการ



ฝึกเตรียมเข้าทำงานดังกล่าวจำนวน 220 คน  
ได้งานทำ 96 คน คิดเป็นร้อยละ 43.64 ของ  
ผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด(รายละเอียดในตาราง  
ภาคผนวก 15)

**แผนภูมิ 35 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน  
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**

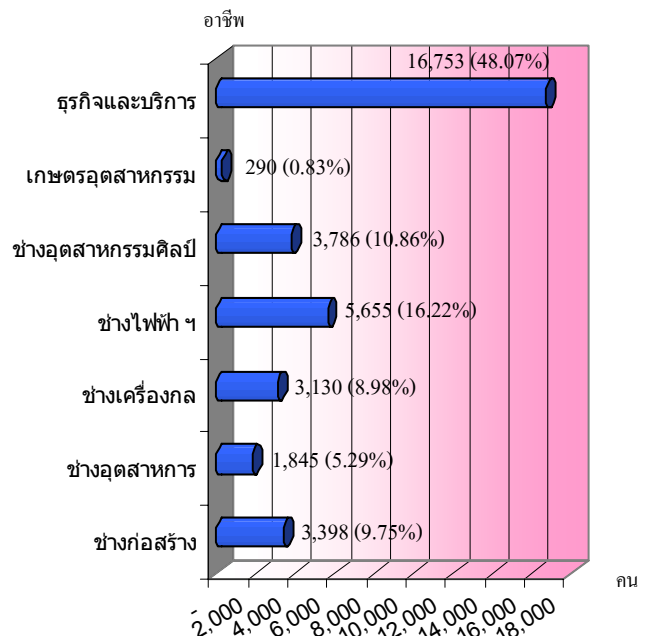


ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 9 เมษายน 2553

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน  
ในไตรมาส 1 ปี 2553 ข้อมูล ณ วันที่ 9  
เมษายน 2553 มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน  
ทั้งสิ้น 34,857 คน โดยภูมิภาคที่มีการฝึกมาก  
ที่สุดคือ ภาคกลาง มีจำนวน 12,254 คน คิดเป็น  
ร้อยละ 35.16 รองลงมาคือภาคเหนือร้อยละ  
22.53 (7,855 คน) ภาคใต้ร้อยละ 21.59  
(7,526 คน) ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี  
การฝึก ร้อยละ 19.58 (6,824 คน) ขณะที่  
กรุงเทพมหานครมีการฝึกน้อยที่สุดคือร้อยละ  
1.14 (398 คน) เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพที่ฝึก  
พบว่ากลุ่มธุรกิจและบริการ มีสัดส่วนการฝึก  
ยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุดคือร้อยละ 48.07  
(16,753 คน) รองลงมาคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า  
อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีการฝึกยกระดับ  
ร้อยละ 16.22 (5,655 คน) กลุ่มช่างอุตสาหกรรมศิลป์  
ร้อยละ 10.86 (3,786 คน) และกลุ่มช่างก่อสร้าง

ร้อยละ 9.75 (3,398 คน) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียง  
กับช่างเครื่องกลที่มีการฝึก 3,130 คน (ร้อยละ  
8.98) ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน  
จำนวน 34,857 คน พบว่าผ่านการฝึกจำนวน  
28,843 คน คิดเป็นร้อยละ 82.75 ของผู้เข้ารับ  
การฝึกทั้งหมด และในจำนวนผู้ผ่านการฝึก  
พบว่า มีงานทำ 22,287 คน คิดเป็นร้อยละ  
77.27 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด

**แผนภูมิ 36 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน  
จำแนกตามกลุ่มอาชีพไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 9 เมษายน 2553

นอกจากนี้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานยังได้  
มีการฝึกเสริมทักษะ โดยในไตรมาส 1 ปี 2553  
(เดือนมกราคม-มีนาคม 2553) ข้อมูล ณ วันที่ 9  
เมษายน 2553 พบว่าสามารถฝึกเสริมทักษะได้  
ทั้งสิ้น 25,966 คน โดยภูมิภาคที่มีการฝึก  
มากที่สุด คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8,408 คน  
(ร้อยละ 32.38) รองลงมาคือภาคกลางจำนวน  
6,882 คน (ร้อยละ 26.50) และภาคเหนือ จำนวน

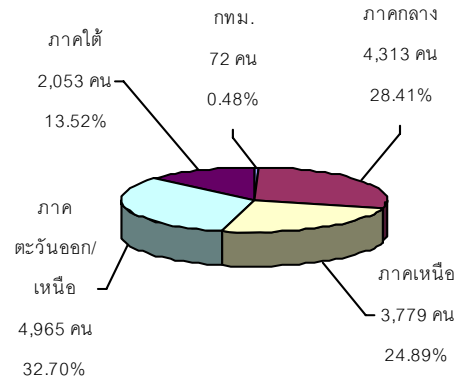


6,239 คน (ร้อยละ 24.03) และภาคใต้ 4,437 คน (ร้อยละ 17.09) ขณะที่กรุงเทพมหานครไม่มีผู้เข้ารับการฝึกเสริมทักษะ หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพที่ฝึกสูงสุดคือกลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ 7,794 คน (ร้อยละ 30.02) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์จำนวน 7,666 คน (ร้อยละ 29.52) รองลงมาคือช่างก่อสร้างมีจำนวน 3,492 คน (ร้อยละ 13.45) สำหรับผู้เข้ารับการฝึกจำนวน 25,966 คนดังกล่าวพบว่าผ่านการฝึกร้อยละ 85.12 หรือจำนวน 22,102 คน และมีงานทำ 8,944 คน คิดเป็นร้อยละ 40.47 ของผู้ผ่านการฝึกทั้งหมด

ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน มีการทดสอบทั้งสิ้น 15,182 คน เป็นสัดส่วนสูงกว่าไตรมาสที่แล้วที่มีการทดสอบ 5,668 คน โดยเพิ่มขึ้นถึงจำนวน 9,514 คน คิดเป็นร้อยละ 167.85 และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่า ลดลงจำนวน 3,772 คน คิดเป็นร้อยละ 33.06 (ไตรมาส 1 ปี 2552 มีจำนวน 11,410 คน) โดยภาคที่มีการทดสอบมากที่สุดในไตรมาสนี้ คือ ภาคตะวันออก/เหนือจำนวน 4,965 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70 รองลงมาคือภาคกลางมีการทดสอบจำนวน 4,313 คน (ร้อยละ 28.41) ภาคเหนือ 3,779 คน (ร้อยละ 24.89) และภาคใต้ 2,053 คน (ร้อยละ 13.52) (แผนภูมิ 37) ขณะที่กรุงเทพมหานครมีการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพียง 72 คน คิดเป็นร้อยละ 0.48 โดยการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เมื่อจำแนกตามประเภทการทดสอบ พบว่าเป็นการทดสอบมาตรฐานฝีมือแห่งชาติสูงสุดคือมีจำนวน 14,938 คน คิดเป็นร้อยละ 98.39 ของผู้เข้ารับการทดสอบทุกประเภท รองลงมาคือ การทดสอบมาตรฐานเฉพาะ สถานประกอบการมีจำนวน 229 คน

(ร้อยละ 1.51) ส่วนการทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศมีจำนวน 15 คน (ร้อยละ 0.10)

### แผนภูมิ 37 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำแนกตามภูมิภาคไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553



ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 9 เมษายน 2553

เมื่อพิจารณาผู้เข้าการทดสอบมาตรฐานฝีมือ จำแนกตามกลุ่มอาชีพจะพบว่า กลุ่มอาชีพที่มีการทดสอบมากที่สุด คือ กลุ่มธุรกิจและบริการ มีจำนวน 6,286 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 รองลงมาคือกลุ่มช่างเครื่องกล 3,145 คน (ร้อยละ 20.72) กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 2,501 คน (ร้อยละ 16.47) และกลุ่มช่างก่อสร้าง จำนวน 1,897 คน (ร้อยละ 12.50)

ในส่วนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานที่มีจำนวน 15,182 คนนี้ พบว่าผ่านการทดสอบจำนวน 8,982 คน คิดเป็นร้อยละ 59.16 ของผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมด และได้งานทำ 2,834 คน คิดเป็นร้อยละ 31.55 ของผู้เข้าผ่านการทดสอบ

การพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายต้องช่วยกันทั้งภาครัฐ เอกชน คือผู้ประกอบการหรือเจ้าของสถานประกอบการ รวมถึงลูกจ้าง ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาฝีมือแรงงาน





จะเป็นการเพิ่มผลิตภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน อีกทั้งจะเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมถึงความเป็นมาตรฐานในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับประเทศและระดับโลก ขณะเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น นอกจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจะเป็นผู้ดำเนินการโดยตรงตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีการส่งเสริมให้ดำเนินการโดยภาคเอกชน ซึ่งพบว่าไตรมาส 1 ปี 2553 ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2553 นี้ สถานประกอบการเอกชนที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 4,039 แห่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว(ไตรมาส 4 ปี 2552) พบว่าไตรมาสนี้ภาคเอกชนมีการพัฒนาฝีมือแรงงานลดลง 241 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนลดลงร้อยละ 5.63 และเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีสัดส่วนลดลงเช่นกันคือลดลงถึงร้อยละ 48.67 (ลดลงจำนวน 3,830 แห่ง) โดยสถานประกอบการที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานในไตรมาสนี้เป็นสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครสูงที่สุดมีจำนวน 2,270 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 56.20 รองลงมาคือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีจำนวน 1,332 แห่ง (ร้อยละ 32.98) และ 170 แห่ง (ร้อยละ 4.21) ตามลำดับ ขณะที่ภาคใต้และภาคเหนือมีการพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน 144 แห่ง (ร้อยละ 3.57) และ 123 แห่ง (ร้อยละ 3.04) ตามลำดับ จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งสิ้น 707,122 คน ผ่านการฝึกอบรมทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100.0 โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 254,345,920 บาท

## ตาราง 10 การดำเนินการพัฒนาฝีมือแรงงาน

โดยภาคเอกชน ไตรมาส 1 ปี 2553

(มกราคม-มีนาคม 2553) จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	สปก. (แห่ง)	ผู้เข้าฝึก (คน)	ผู้ผ่าน (คน)	ค่าใช้จ่าย (ล้านบาท)
กรุงเทพมหานคร	2,270	283,927	283,927	140.84
ภาคกลาง	1,332	317,557	317,557	97.73
ภาคเหนือ	123	29,247	29,247	3.64
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	170	43,082	43,082	5.02
ภาคใต้	144	33,309	33,309	7.10
รวม	4,039	707,122	707,122	254.35

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ 9 เมษายน 2553

### 4) การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

ภารกิจของกระทรวงแรงงานที่ต่อเนื่องจากการส่งเสริมการมีงานทำและการพัฒนาฝีมือแรงงานให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานเพื่อยกระดับฝีมือให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและทัดเทียมมาตรฐานสากลคือการคุ้มครอง ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความเป็นธรรมในการจ้างงาน ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 เพื่อไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือให้ลูกจ้างผู้ใช้แรงงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้และสวัสดิการที่เป็นธรรมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต ขณะเดียวกันในอีกด้านหนึ่งก็ต้องผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมกับฝ่ายนายจ้าง กล่าวคือไม่โอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง โดยการดำเนินการให้บรรลुวัตถุประสงค์ตามที่กล่าวมาแล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน มีภารกิจ 4 ด้าน คือ



การคุ้มครองแรงงาน การจัดสวัสดิการแรงงาน การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน และการส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งจะได้อธิบายในรายละเอียดต่อไป

#### 4.1 การตรวจแรงงาน

การตรวจแรงงานคือการตรวจสอบสถานประกอบการซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งในการคุ้มครองแรงงานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้แรงงานได้รับการปฏิบัติและดูแลตามกฎหมาย ขณะเดียวกันจะเป็นมาตรการในการกำกับดูแลและกระตุ้นให้สถานประกอบการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานและเอาใจใส่ดูแลลูกจ้างของตนให้มากขึ้นอีกด้วย อย่างไรก็ตาม การตรวจสถานประกอบการมิใช่เป็นการไปจับผิดนายจ้าง หากแต่เป็นการตรวจเพื่อแนะนำให้ความรู้ในการปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นายจ้าง รวมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ลูกจ้าง/ผู้ใช้แรงงานเพื่อให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายอีกด้วย สำหรับในไตรมาส 1 ปี 2553 (ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2553) ข้อมูลจากการประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2553 ซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้น ได้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการทั้งสิ้น 16,664 แห่ง เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 5,438 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.44 สำหรับไตรมาสนี้มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจหรือได้รับการคุ้มครองรวม 1,046,480 คน จำแนกเป็นชาย 517,106 คน (ร้อยละ 49.41 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) โดยมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับเพศหญิงที่ผ่านการตรวจ 527,745 คน (ร้อยละ 50.43 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) และ ในจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมดเป็นเด็ก 1,629 คน (ร้อยละ 0.16 ของลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ

ทั้งหมด) ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจไตรมาสนี้ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่มีขนาดเล็กมากคือ ร้อยละ 23.54 เป็นการตรวจสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 1-4 คน (3,923 แห่ง) รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 20-49 คน ร้อยละ 17.99 (2,998 แห่ง) ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับหรือใกล้เคียงกับขนาด 5-9 คน และ 10-19 คน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 17.95 (2,992 แห่ง) และ ร้อยละ 17.90 (2,983 แห่ง) ตามลำดับ ขณะที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ตั้งแต่ 300 คนขึ้นไปมีการตรวจเพียงร้อยละ 4.31 (718 แห่ง) (ตาราง 11 และตารางภาคผนวก ที่ 16)

เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้วคือไตรมาส 4 ปี 2552 พบว่ามีการตรวจสถานประกอบการเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว จำนวนถึง 5,438 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 48.44 และจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจคุ้มครองแรงงานมีจำนวนมากขึ้นถึง 1,046,480 คน คิดเป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 80.40 (จำนวน 466,400 คน) จากไตรมาสที่แล้วที่มีการตรวจ 580,080 คน โดยสถานประกอบการทุกขนาดมีปริมาณการตรวจในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น รายละเอียดปรากฏตามตาราง 11



**ตาราง 11 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการ  
และลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ ไตรมาส 4 ปี 2552  
และไตรมาส 1 ปี 2553**

สถานประกอบการ/ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ				
ขนาดสถาน ประกอบการ	ไตรมาส 4 ปี 2552		ไตรมาส 1 ปี 2553	
	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
1 – 4 คน	3,383	8,085	3,923	9,264
5 – 9 คน	2,440	16,626	2,992	20,776
10 – 19 คน	1,746	23,686	2,983	41,426
20 – 49 คน	1,803	57,001	2,998	94,783
50 – 99 คน	771	55,751	1,564	111,829
100 – 299 คน	755	126,575	1,486	247,253
300 – 499 คน	147	56,785	358	137,440
500 – 999 คน	108	76,094	248	173,005
1,000 คน <sup>†</sup>	73	159,477	112	210,704
<b>รวม</b>	<b>11,226</b>	<b>580,080</b>	<b>16,664</b>	<b>1,046,480</b>

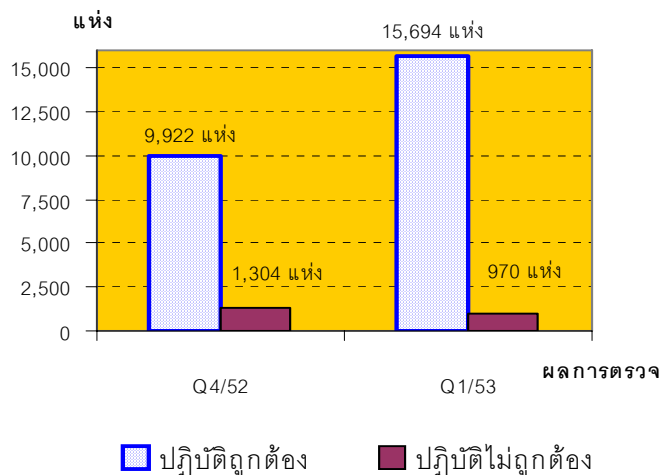
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : 1. \* สปก. = สถานประกอบการ

2. ไตรมาส 4 ณ วันที่ 26 มกราคม 2553/ไตรมาส 1 ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

ในส่วนผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 94.18 (จำนวน 15,694 แห่ง) ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 5.82 (จำนวน 970 แห่ง) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายกับจำนวนสถานประกอบการที่ตรวจในไตรมาสนี้กับไตรมาสที่แล้วพบว่า ไตรมาสนี้ (ร้อยละ 94.18) มีสัดส่วนสูงกว่าไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 88.38 ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องต่อสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมดในไตรมาสนี้มีร้อยละ 5.82 ซึ่งมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 11.62 รายละเอียดปรากฏในแผนภูมิที่ 38 และตารางภาคผนวกที่ 16

**แผนภูมิ 38 เปรียบเทียบผลการตรวจสถาน  
ประกอบการไตรมาส 4 ปี 2552  
และไตรมาส 1 ปี 2553**



ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

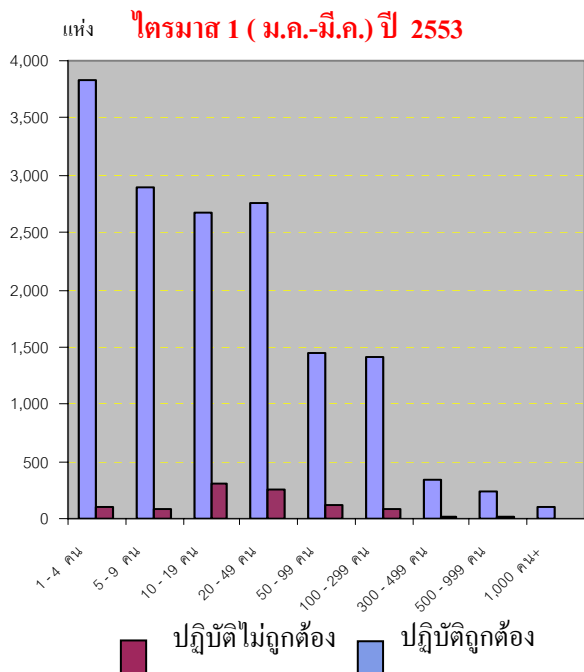
หมายเหตุ : ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online

ไตรมาส 4 ณ วันที่ 26 มกราคม 2553/ไตรมาส 1 ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องในแต่ละขนาดสถานประกอบการกับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งหมด ในไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) พบว่าสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ สถานประกอบการขนาด 10-19 คน ขนาด 20-49 คน และขนาด 50-99 คน โดยมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องร้อยละ 31.96 25.46 และ 12.06 ของสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งหมดตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามแผนภูมิ 39 (เปรียบเทียบเฉพาะในกลุ่มที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย) และเมื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายในแต่ละขนาดสถานประกอบการ โดยคำนวณจากจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายแต่ละขนาดสถานประกอบการกับ

สถานประกอบการที่ตรวจทั้งหมดในแต่ละขนาด  
สถานประกอบการ และเปรียบเทียบกันตาม  
ขนาดสถานประกอบการ จะพบว่าสถาน  
ประกอบการที่มีขนาด 1-4 คน มีอัตราการปฏิบัติ  
ถูกต้องตามกฎหมายสูงสุดคือร้อยละ 97.48  
รองลงมาคือสถานประกอบการขนาด 5-9 คน  
ขนาด 1,000 คนขึ้นไป และ 500-999 คน โดยมี  
อัตราร้อยละ 96.89 96.43 และ 96.37 ขณะที่  
สถานประกอบการขนาด 10-19 คน มีการปฏิบัติ  
ถูกต้องตามกฎหมายน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 89.61  
อย่างไรก็ตาม ภาพรวมพบว่า มีอัตราปฏิบัติถูกต้อง  
ร้อยละ 94.18 สัดส่วนดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าใน  
จำนวนสถานประกอบการ 100 แห่ง มีการปฏิบัติ  
ถูกต้องจำนวนประมาณ 94-95 แห่ง ซึ่งเป็นสัดส่วน  
สูงกว่าไตรมาส 4/2552 ที่มีอัตรา ร้อยละ 88.38

### แผนภูมิ 39 เปรียบเทียบสถานประกอบการที่ปฏิบัติ ถูกต้อง/ไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน



ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

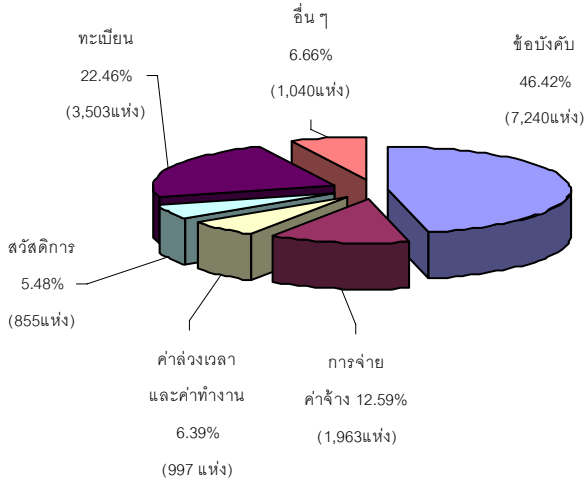
ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่  
ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานจำนวน  
970 แห่ง โดยหากพิจารณาในประเด็นเรื่องที่  
ปฏิบัติไม่ถูกต้องได้แก่ ข้อบังคับ วันลา วันหยุด  
การจ่ายค่าจ้าง ฯลฯ จะพบว่าสถานประกอบการ  
ที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องรวม 15,598 แห่ง (นับซ้ำแห่ง  
เนื่องจากบางแห่งปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย  
มากกว่า 1 เรื่อง) โดยสถานประกอบการที่ปฏิบัติ  
ไม่ถูกต้องในเรื่องข้อบังคับในการทำงานมีมาก  
ที่สุดร้อยละ 46.42 (7,240 แห่ง) ซึ่งความผิดเรื่อง  
การไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับในการทำงานมักพบ  
เป็นเพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำ  
ระเบียบข้อบังคับ หรือไม่ได้ติดประกาศข้อบังคับ  
การทำงาน ซึ่งได้แก่ การกำหนดวันหยุด เวลาทำงาน  
เวลาพัก ฯลฯ ให้ลูกจ้างทราบทั่วกัน ทั้งนี้ ตาม  
ระเบียบปฏิบัติของพระราชบัญญัติคุ้มครอง  
แรงงาน พ.ศ. 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2)  
พ.ศ. 2551 กำหนดให้นายจ้างต้องติดประกาศหรือ  
เผยแพร่ข้อบังคับการทำงานให้ลูกจ้างทราบ  
พร้อมส่งสำเนาระเบียบข้อบังคับที่ประกาศ  
ดังกล่าวให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน  
ทราบด้วย แต่ในทางปฏิบัตินายจ้างบางรายไม่ได้ติด  
ประกาศหรือติดประกาศแต่ไม่ได้ทำสำเนาแจ้งกรม  
สวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบ จึงถือว่า  
ปฏิบัติไม่ถูกต้อง สำหรับเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง  
4 อันดับถัดมา ได้แก่ เรื่องทะเบียนคือการทำ  
ทะเบียนลูกจ้าง ทะเบียนเวลาทำงานและทะเบียน  
การจ่ายค่าจ้าง ซึ่งพบว่าไม่มีหรือไม่ถูกต้อง  
หรือไม่ตรงตามกฎหมายกำหนด โดยมีจำนวน  
3,503 แห่ง (ร้อยละ 22.46) เรื่องการจ่ายค่าจ้าง  
1,963 แห่ง (ร้อยละ 12.59) เรื่องค่าล่วงเวลาและ  
ค่าทำงาน 997 แห่ง (ร้อยละ 6.39) และเรื่อง  
สวัสดิการที่สถานประกอบการไม่จัดตามที่



กฎหมายกำหนด จำนวน 855 แห่ง (ร้อยละ 5.48)  
รายละเอียดตามแผนภูมิที่ 40

**แผนภูมิ 40 เรื่องที่สถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้อง  
ตามกฎหมาย 5 อันดับแรก ไตรมาส 1 ปี 2553**



ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน  
หมายเหตุ : 1. ข้อมูล ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

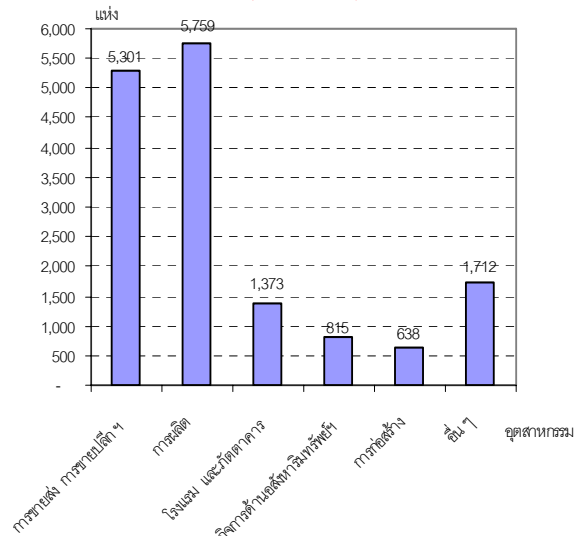
2. สถานประกอบการ 1 แห่ง อาจมีเรื่องปฏิบัติไม่ถูกต้อง  
ตามกฎหมายมากกว่า 1 เรื่อง

เมื่อพิจารณาเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง  
ตามกฎหมายของสถานประกอบการต่าง ๆ  
จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม (โดยนับเรื่อง  
ที่ปฏิบัติผิดกฎหมายเรื่องละ 1 แห่งซึ่งบางแห่งมี  
เรื่องปฏิบัติผิดกฎหมายมากกว่า 1 เรื่อง-นับซ้ำ)  
ในไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553)  
พบว่าประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง  
ตามกฎหมายสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่

- 1) การผลิต ร้อยละ 36.92 (5,759 แห่ง)
- 2) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม  
รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และ  
ของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 33.99 (5,301 แห่ง)
- 3) โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 8.80 (1,373 แห่ง)
- 4) กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และ  
กิจกรรมทางธุรกิจ ร้อยละ 5.22 (815 แห่ง) และ
- 5) การก่อสร้าง ร้อยละ 4.09 (638 แห่ง)

(ตารางที่ 12 และแผนภูมิที่ 41)

**แผนภูมิ 41 ประเภทอุตสาหกรรมที่มีเรื่องที่ปฏิบัติ  
ไม่ถูกต้อง ตามกฎหมาย 5 อันดับแรก  
ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน  
ข้อมูล ณ วันที่ วันที่ 22 เมษายน 2553  
(นับซ้ำกรณีมีเรื่องปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายหลายเรื่อง)

หากเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา  
พบว่าประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม  
กฎหมาย 5 อันดับแรกในไตรมาสนี้ (พิจารณาจาก  
ประเด็นเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง - นับซ้ำ) เป็น  
ประเภทอุตสาหกรรมเดียวกับไตรมาสที่ผ่านมา  
ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 12

**ตาราง 12 เปรียบเทียบประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติ  
ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (5 อันดับแรก)  
ไตรมาส 4 ปี 2552 และ ไตรมาส 1 ปี 2553**

ประเภทอุตสาหกรรม	ไตรมาส 4 ปี 2552		ไตรมาส 1 ปี 2553	
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
1. การผลิต	3,412	32.75	5,759	36.92
2. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ครัวเรือน	4,082	39.18	5,301	33.99
3. โรงแรมและภัตตาคาร	924	8.87	1,373	8.8
4. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์	549	5.27	815	5.22
5. การก่อสร้าง	436	4.18	638	4.09
6. อื่น ๆ	1,016	9.75	1,712	10.98
รวม	10,419	100.0	15,598	100.0

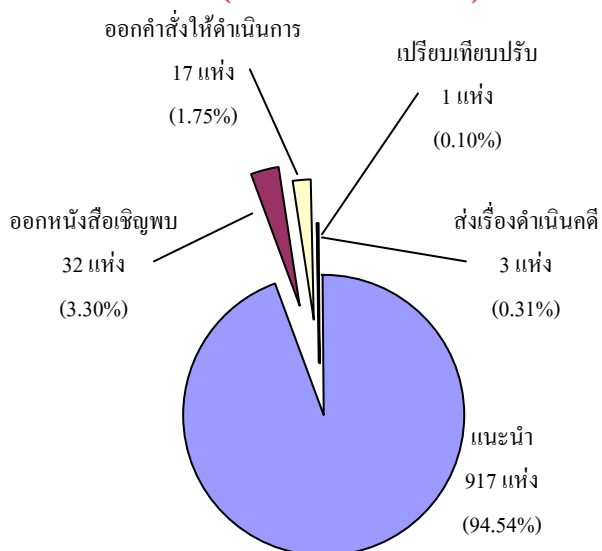
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน





เมื่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ตรวจพบว่าสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายคุ้มครองแรงงาน จะมีการดำเนินการ ให้สถานประกอบการนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตาม กฎหมายแรงงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ ลูกจ้าง ได้แก่ การแนะนำให้นายจ้างปฏิบัติใน สิ่งที่ต้อง ออกหนังสือเชิญพบ ออกคำสั่งให้ ดำเนินการ เปรียบเทียบปรับ หรือส่งเรื่อง ดำเนินคดี ทั้งนี้ การดำเนินการในลักษณะใด จะพิจารณาตามความรุนแรงของปัญหา โดย ไตรมาสนี้การดำเนินการส่วนใหญ่ ได้แก่ ให้ คำแนะนำแก่เจ้าของสถานประกอบการเพื่อ ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป โดยมี สัดส่วนร้อยละ 94.54 (917 แห่ง) รองลงมาคือ ออกคำสั่งให้ดำเนินการมีร้อยละ 1.75 (17 แห่ง) ออกหนังสือเชิญพบมีร้อยละ 3.30 (32 แห่ง) ส่งเรื่องดำเนินคดี ร้อยละ 0.31 (3 แห่ง) ส่วนการ เปรียบเทียบปรับ มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 0.10 (1 แห่ง) (แผนภูมิที่ 42)

**แผนภูมิ 42 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำหรับ สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย คุ้มครองแรงงานไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553)**



สำหรับการตรวจความปลอดภัยในการทำงานซึ่งเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองดูแลความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้าง รวมถึงเป็นอีกมาตรการหนึ่ง ที่ดำเนินการเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้เจ้าของสถานประกอบการเห็นความสำคัญและตระหนักถึง เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ในรอบไตรมาส 1 ปี 2553 ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2553 ข้อมูล ณ วันที่ 22 เมษายน 2553 กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน ได้ดำเนินการตรวจความ ปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 5,986 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้น 617,788 คน โดยใน ไตรมาส 1 นี้ การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน ในสถานประกอบการมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากไตรมาส 4 ปี 2552 จำนวน 1,587 แห่งคิดเป็นร้อยละ 36.08 (ไตรมาส 4 ปี 2552 ตรวจ 4,399 แห่ง) และพบว่า สัดส่วนของลูกจ้างที่ได้รับการตรวจคุ้มครอง ด้านความปลอดภัยสูงขึ้นจำนวน 216,451 คนคิดเป็นร้อยละ 53.93 จากไตรมาส 4 ที่มี ลูกจ้างผ่านการตรวจ 401,337 คน

**ตาราง 13 เปรียบเทียบการตรวจความปลอดภัยใน สถานประกอบการ จำแนกตามขนาดสถาน ประกอบการ ไตรมาส 4 ปี 2552 และ 1 ปี 2553**

ขนาด สปก.	Q4/ 52		Q1/ 53	
	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ ผ่านการ ตรวจ (คน)	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่าน การตรวจ (คน)
1 - 4 คน	611	1,561	875	2,149
5 - 9 คน	688	4,781	862	6,018
10 - 19 คน	729	9,953	963	13,399
20 - 49 คน	986	31,971	1,257	40,638
50 - 99 คน	566	40,802	760	54,190
100 - 299 คน	553	92,437	820	138,684
300 - 499 คน	114	42,397	222	84,754
500 - 999 คน	95	65,071	137	96,015
1,000 คน <sup>1</sup>	57	112,364	90	181,941
รวม	4,399	401,337	5,986	617,788

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

ไตรมาส 4/52 ณ 26 มกราคม 2553 / ไตรมาส 1/53 ณ 22 เมษายน 2553



อัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ความปลอดภัยเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาส 1 ปี 2553 พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมายร้อยละ 90.28 โดยมีสัดส่วนสูงกว่ากับไตรมาส 4 ปี 2552 ที่ผ่านมามีอัตราร้อยละ 82.27 (ตาราง 14)

**ตาราง 14 เปรียบเทียบการตรวจความปลอดภัยกับการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ไตรมาส 4 ปี 2552 และ 1 ปี 2553**

ขนาด สปก.	Q4/ 52		Q1/ 53	
	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	สปก.ที่ปฏิบัติ ถูกต้อง (แห่ง)	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	สปก.ที่ปฏิบัติ ถูกต้อง (แห่ง)
1 – 4 คน	611	581	875	837
5 – 9 คน	688	584	862	794
10 - 19 คน	729	575	963	859
20 - 49 คน	986	786	1,257	1,090
50 - 99 คน	566	436	760	674
100 - 299 คน	553	433	820	735
300 - 499 คน	114	95	222	208
500 - 999 คน	95	78	137	121
1,000 คน <sup>1</sup>	57	51	90	86
รวม	4,399	3,619	5,986	5,404

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online ไตรมาส 4/52

ณ 26 มกราคม 2553 ไตรมาส 1/53 ณ 22 เมษายน 2553

ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการตรวจความปลอดภัยสูงสุดในไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553) 5 อันดับแรก คือ (1) ประเภทการผลิต จำนวน 2,172 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36.29 ของสถานประกอบการที่ตรวจทั้งหมด (2) ประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือนมีจำนวน 2,017 แห่ง (ร้อยละ 33.7) (3) โรงแรม และภัตตาคาร จำนวน 456 แห่ง (ร้อยละ 7.62) (4) การก่อสร้าง 286 แห่ง (ร้อยละ 4.78) และ

(5) กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและ กิจกรรมทางธุรกิจ จำนวน 250 แห่ง (ร้อยละ 4.18) ซึ่งผลการตรวจพบว่าร้อยละ 90.28 คือจำนวน 5,404 แห่ง ปฏิบัติถูกต้องตาม กฎหมายความปลอดภัย ขณะที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องมีร้อยละ 9.72 (582 แห่ง) (ภาคผนวกที่ 18)

สำหรับประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ในไตรมาส 1 ปี 2553 (คำนวณจากจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมเปรียบเทียบกับจำนวนสถานประกอบการที่ตรวจในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม) สูงสุด 5 อันดับแรกคือ (1) ทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ร้อยละ 26.47 (2) การผลิตร้อยละ 14.63 (3) การก่อสร้าง ร้อยละ 11.19 (4) การขายส่ง การขายปลีก ซ่อมแซมรถจักรยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 7.23 (5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม ร้อยละ 6.45

**ตาราง 15 ผลการตรวจความปลอดภัยอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไตรมาส 1 ปี 2553**

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก. ที่ผ่าน การ ตรวจ	ผลการตรวจ		อัตราการ ปฏิบัติไม่ ถูกต้อง*
		ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	
1. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	68	50	18	26.47%
2. การผลิต	2,172	1,855	318	14.63%
3. การก่อสร้าง	286	254	32	11.19%
4. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์	2,017	1,872	146	7.23%
5. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	248	232	16	6.45%
6. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และป่าไม้	69	65	4	5.80%
7. อื่น ๆ	1,124	1,076	48	4.27%
รวม	5,986	5,404	582	9.72%

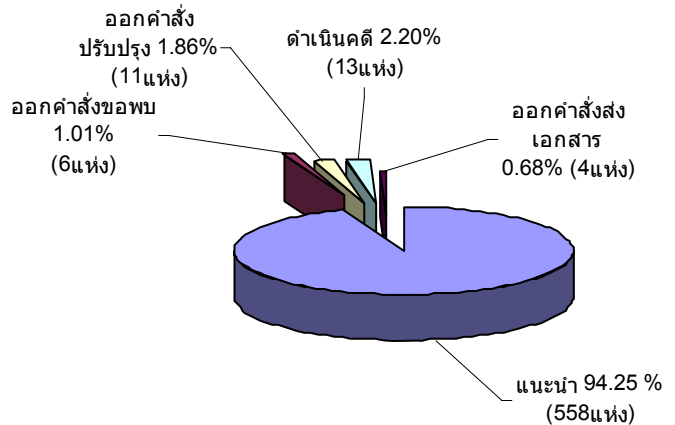
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ข้อมูล ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

\* สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคำนวณตามประเภทอุตสาหกรรม x 100  
สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจจำนวนตามประเภทอุตสาหกรรม



การดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย จะมีลักษณะเดียวกับการตรวจคุ้มครองแรงงานที่กล่าวมาแล้ว คือหากพบว่ามีสิ่งที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเกิดความไม่ปลอดภัยหรือไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยจะดำเนินการตามความรุนแรงของปัญหา ได้แก่การให้คำแนะนำในวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง การออกคำสั่งให้ส่งเอกสาร เรียกพบ ปรับปรุง หรือหยุดการใช้เครื่องจักร รวมทั้งการส่งเรื่องดำเนินคดี ทั้งนี้ บางแห่งอาจมีการดำเนินการมากกว่า 1 กรณี สำหรับไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) ข้อมูลที่พบว่ามีสถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย จำนวน 582 แห่ง มีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ 592 แห่ง (บางแห่งมีการดำเนินการมากกว่า 1 กรณี) ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะดำเนินการให้คำแนะนำเพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยให้การแนะนำร้อยละ 94.25 (558 แห่ง) ของการดำเนินการทั้งหมด (ดำเนินการทั้งหมด 592 แห่ง เนื่องจากบางแห่งดำเนินการมากกว่า 1 กรณี) ในส่วนของการออกคำสั่ง มีจำนวน 21 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.55 โดยการออกคำสั่งจำแนกเป็นการออกคำสั่งให้ปรับปรุง มีจำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 1.86 ของการดำเนินการทั้งหมด) ออกคำสั่งขอพบ 6 แห่ง (ร้อยละ 1.01 ของการดำเนินการทั้งหมด) ออกคำสั่งให้ส่งเอกสารมี 4 แห่ง (ร้อยละ 0.68 ของการดำเนินการทั้งหมด) ตามลำดับ ขณะที่การส่งเรื่องดำเนินคดีในไตรมาสนี้มี 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.2 ของการดำเนินการทั้งหมด (รายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 17 - 18)

#### แผนภูมิ 43 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องด้านความปลอดภัยในการทำงาน ไตรมาส 1 ปี 2553



ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ online ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

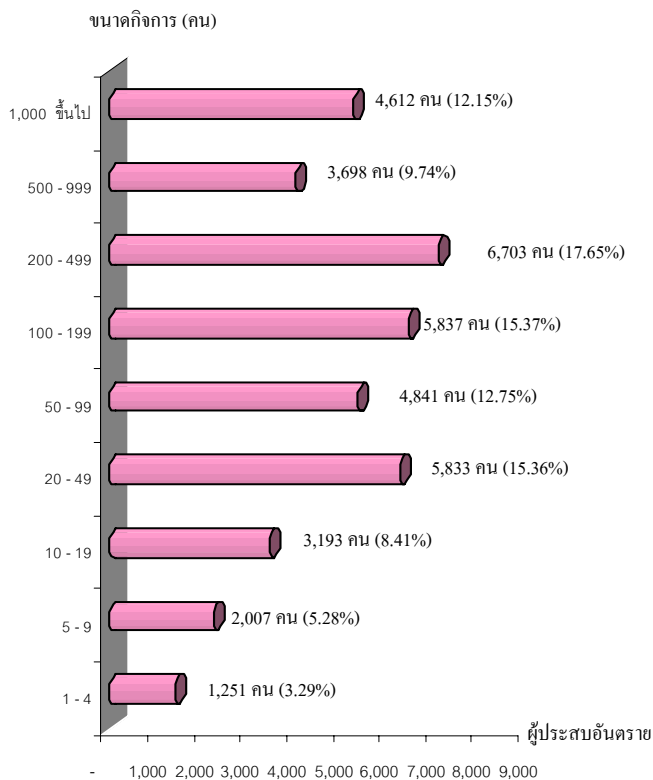
#### 4.2 การประสบอันตรายเจ็บป่วยจากการทำงาน

สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานในรอบไตรมาส 1 ปี 2553 เดือนมกราคม-มีนาคม 2552 ประมวลผลข้อมูล ณ 22 เมษายน 2553 พบว่าการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงาน มีทั้งสิ้น 37,975 คน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ลดลง 929 คน จากไตรมาสที่แล้วที่มี 38,904 คน คิดเป็นสัดส่วนที่ลดลงร้อยละ 2.39 โดยการประสบอันตรายในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่เกิดในสถานประกอบการขนาดกลางที่มีลูกจ้าง 200—499 คน คือจำนวน 6,703 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 รองลงมาคือขนาด 100-199 คน ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับขนาด 20-49 คน โดยมีจำนวน 5,837 คน (ร้อยละ 15.37) และ 5,833 คน (ร้อยละ 15.36) ตามลำดับ และขนาด 1,000 คนขึ้นไป จำนวน 4,612 คน (ร้อยละ 12.15) ส่วนสถานประกอบการขนาด



เล็ก 1—4 คน มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย  
เนื่องจากการทำมโนที่น้อยที่สุดคือจำนวน 1,251 คน  
คิดเป็นร้อยละ 3.29 เท่านั้น

**แผนภูมิ 44 ผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย  
เนื่องจากการทำมโน จำแนกตามขนาด  
สถานประกอบการ ไตรมาส 1 ปี 2553**

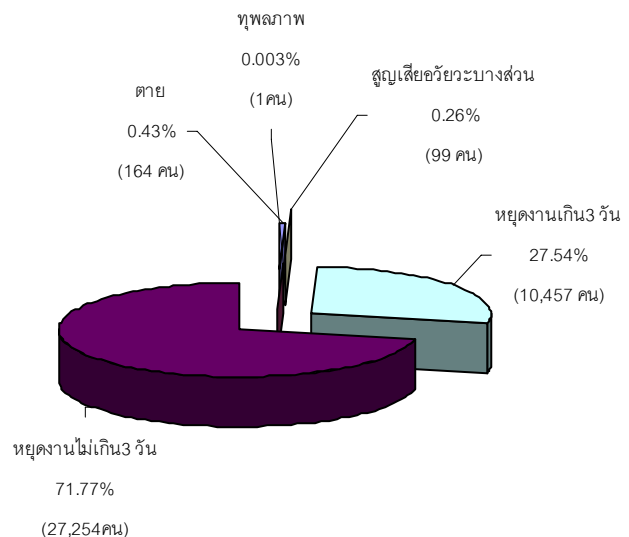


ที่มา : สำนักงานประกันสังคม ประมวลผล ณ 2 เมษายน 2553  
หมายเหตุ เป็นข้อมูลที่วินิจฉัยระหว่างวันที่ 1 ม.ค. – 31 มี.ค. 53

เมื่อพิจารณาผู้ประสบอันตรายหรือ  
เจ็บป่วยจากการทำมโน 37,975 คน ตาม  
ประเภทความรุนแรง พบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงาน  
ไม่เกิน 3 วัน คือมีร้อยละ 71.77 (27,254 คน)  
ที่ประสบอันตรายและหยุดงานไม่เกิน 3 วัน  
รองลงมาเป็นผู้หยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน  
10,457 คน (ร้อยละ 27.54) ผู้เสียชีวิตจำนวน  
164 คน (ร้อยละ 0.43) และสูญเสียอวัยวะ  
บางส่วน จำนวน 99 คน (ร้อยละ 0.26)

สำหรับผู้ประสบอันตรายจนถึงทุพพลภาพ  
ไตรมาสนี้มี 1 คน (ร้อยละ 0.003)

**แผนภูมิ 45 ผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจาก  
การทำงาน จำแนกตามประเภทความรุนแรง  
ไตรมาส 1 ปี 2553 (ม.ค. – มี.ค. 2553)**



ที่มา : สำนักงานประกันสังคม (ประมวลผลข้อมูล ณ 2 เมษายน 2553)  
หมายเหตุ เป็นข้อมูลที่วินิจฉัยระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 3 มีนาคม 53

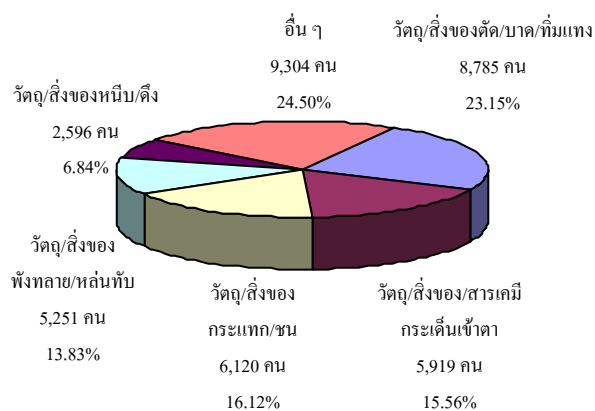
สำหรับสาเหตุการประสบอันตราย  
พิจารณาใน 5 อันดับแรก สรุปได้ดังนี้ 1) วัตถุ  
หรือสิ่งของตัด/บาด/ตำแทงมีจำนวน 8,785 คน  
คิดเป็นร้อยละ 23.15 ของสาเหตุการประสบ  
อันตรายทั้งหมด 2) วัตถุ/สิ่งของกระแทก/ชน  
มีจำนวน 6,120 คน (ร้อยละ 16.12) 3) วัตถุ/  
สิ่งของ/สารเคมีกระเด็นเข้าตาจำนวน 5,919 คน  
(ร้อยละ 15.56) 4) วัตถุ/สิ่งของพังทลาย/  
หล่นทับ มีจำนวน 5,251 คน (ร้อยละ 13.83)  
และ 5) วัตถุ/สิ่งของหนีบ/ดิ่ง จำนวน 2,596 คน  
(ร้อยละ 6.84 (แผนภูมิ 46) ซึ่งตัวเลขดังกล่าว  
สอดคล้องกับความรุนแรงหรือประเภทความ  
ร้ายแรงที่พบว่า มีการหยุดงานไม่เกิน 3 วันสูงสุด



## แผนภูมิ 46 สาเหตุการประสบอันตราย

(5 อันดับแรก) ไตรมาส 1 ปี 2553

(ม.ค.-มี.ค. 2553)



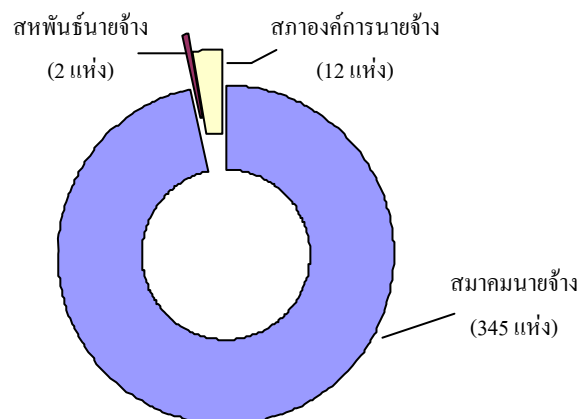
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม (ประมวลผลข้อมูล ณ 23 เมษายน 2553)  
หมายเหตุ เป็นข้อมูลที่ยินิจฉัยระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 มีนาคม 2553

### 4.3 การแรงงานสัมพันธ์

กระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานยังมีการกิจในการส่งเสริมและพัฒนาระบบแรงงานสัมพันธ์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม เพราะระบบแรงงานสัมพันธ์ไม่เพียงเป็นการป้องกันความขัดแย้ง แต่ยังจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างสันติสุขในวงการแรงงาน ให้นายจ้างและลูกจ้างมีทัศนคติที่ดีต่อกันในการทำงาน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ในเชิงบวก เมื่อมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดีย่อมไม่เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้น เมื่อปัญหาข้อขัดแย้งไม่มี พลังในการขับเคลื่อนงานหรือทีมงานก็จะนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตหรือเพิ่มผลิตภาพในการปฏิบัติงาน ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานมีความสุขในการทำงานคุณภาพชีวิตดีขึ้นในที่สุด ขณะเดียวกันนายจ้างก็มีความสุขเนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็นผลกำไรตามมา

ทั้งนี้ ในกลุ่มของนายจ้างและลูกจ้างจะมีการตั้งองค์การเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนตนเอง โดยเมื่อพิจารณาในส่วนองค์การนายจ้าง ณ เดือนมีนาคม 2553 จำนวนรวมทั้งสิ้น 359 แห่ง จำแนกเป็นสมาคมนายจ้าง 345 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 149 แห่ง และส่วนภูมิภาค 196 แห่ง สหพันธ์นายจ้าง 2 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 1 แห่ง และภูมิภาค 1 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลาง ส่วนสภาองค์การนายจ้าง 12 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 12 แห่ง (แผนภูมิ 47)

### แผนภูมิ 47 จำนวนองค์การนายจ้าง



ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน  
ณ 31 เดือนมีนาคม 2553

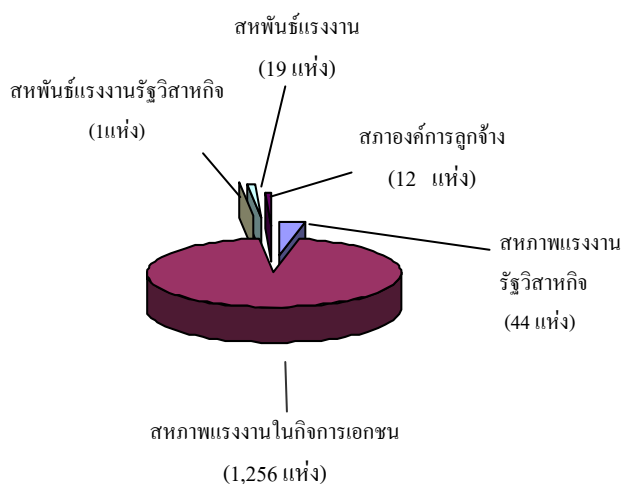
ในส่วนจำนวนองค์การลูกจ้างข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2553 มีจำนวนดังนี้ 1) สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ 44 แห่ง อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 39 แห่ง ส่วนภูมิภาค 5 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลาง 4 แห่ง และภาคใต้ 1 แห่ง 2) สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ 1 แห่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 3) สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน 1,256 แห่ง ซึ่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 328 แห่ง เขตภูมิภาค 928 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลางสูงสุดถึง 873 แห่ง 4) สหพันธ์





แรงงาน 19 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง เขตภูมิภาค 13 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลาง สูงถึง 11 แห่ง 5) สภาองค์การลูกจ้าง 12 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ 11 แห่ง ภูมิภาค 1 แห่ง โดยอยู่ที่ภาคกลาง (แผนภูมิ 48)

**แผนภูมิ 48 จำนวนองค์การลูกจ้าง**



ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน  
ณ 31 มีนาคม 2553

ทั้งนี้ หากพิจารณาตามพื้นที่ของ องค์การแรงงาน รวมองค์การลูกจ้างและ องค์การนายจ้าง จะพบว่าองค์การแรงงานเหล่านี้ จะตั้งอยู่เขตภาคกลางสูงสุด มีสัดส่วนถึงร้อยละ 57.89 (979 แห่ง) รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 32.35 (547 แห่ง) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 4.14 (70 แห่ง) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียง กับภาคใต้ที่มีร้อยละ 4.14 (70 แห่ง) อาจจะเป็น เพราะภาคกลางเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการ จำนวนมาก เช่น พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ปทุมธานี ฯลฯ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนองค์การ ลูกจ้างในไตรมาส 1 ปี 2553 นี้ โดยภาพรวม

มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว 62 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 4.88 โดยประเภทองค์การลูกจ้างที่ เพิ่มขึ้นคือสหภาพแรงงานในกิจการเอกชน ซึ่ง เพิ่มขึ้นจากจำนวน 1,194 แห่งในไตรมาส ที่แล้วเป็น 1,256 แห่งในไตรมาสนี้ คิดเป็น สัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.19 สำหรับองค์การ นายจ้าง พบว่าไตรมาสนี้เพิ่มขึ้น 3 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 0.84 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของสมาคม นายจ้าง รายละเอียดปรากฏในตาราง 16

**ตาราง 16 แสดงจำนวนการเปลี่ยนแปลงของ องค์การแรงงานไตรมาส 4 ปี 2552 และ 1 ปี 2553**

ประเภทองค์การ	ไตรมาส 4 ปี 2552	ไตรมาส 1 ปี 2553	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
	จำนวน (แห่ง)	จำนวน (แห่ง)	
องค์การลูกจ้าง			
สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ	44	44	0
สหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ	1	1	0
สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน	1,194	1,256	5.19
สหพันธ์แรงงาน	19	19	0
สภาองค์การลูกจ้าง	12	12	0
รวม	1,270	1,332	4.88
องค์การนายจ้าง			
สมาคมนายจ้าง	342	345	0.88
สหพันธ์นายจ้าง	2	2	0
สภาองค์การนายจ้าง	12	12	0
รวม	356	359	0.84

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน  
ไตรมาส 4 ข้อมูล ณ ธันวาคม 2552 / ไตรมาส 1 ข้อมูล ณ มีนาคม 2553

สำหรับการเกิดข้อเรียกร้องข้อพิพาทแรงงาน และข้อขัดแย้งในรอบไตรมาส 1 ปี 2553 (เดือน มกราคม-มีนาคม 2553) ข้อมูลประมวลผล ณ วันที่ 22 เมษายน 2553 พบว่ามีการแจ้งข้อเรียกร้องทั้งสิ้น 49 แห่ง 58 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 45,765 คน (ข้อมูลเบื้องต้น) เป็นการแจ้งข้อเรียกร้องของ ภาคเอกชน โดยเป็นกิจการเอกชน 44 แห่ง 53 ครั้ง



ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 58,352 คน กิจการรัฐวิสาหกิจ 4 แห่ง 4 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 5,529 คน และเป็นกิจการตามมาตรา 23 จำนวน 1 แห่ง 1 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,884 คน

ข้อเรียกร้องดังกล่าว(49 แห่ง)สามารถยุติได้ 37 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 21,113 คน โดยเป็นการยุติด้วยระบบทวิภาคี คือไม่เกิดข้อพิพาทแรงงานจำนวน 28 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 17,884 คน โดยสามารถตกลงกันเองได้ 27 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 17,567 คน และอื่น ๆ 1 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 317 คน ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงได้ในระบบทวิภาคีและเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 9 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,229 คน และข้อเรียกร้องที่ยังไม่ยุติ มีจำนวน 12 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 24,652 คน (รายละเอียดในตารางภาคผนวก 19)

สำหรับข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการช่วงไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) มีจำนวน 19 แห่ง (ลูกจ้างที่เกี่ยวข้องรวม 6,511 คน ) พบว่าพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยและสามารถยุติข้อพิพาทแรงงานได้ทั้ง 19 แห่ง (ร้อยละ 100.0 ของข้อพิพาทแรงงานทั้งหมดในไตรมาส) ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 6,511 คน โดยจำแนกเป็นยุติภายใน 5 วัน มี 3 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,288 คน ยุติเกิน 5 วัน 13 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 4,388 คน และอื่น ๆ 3 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 835 คน (รายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 19)

ในส่วนของความขัดแย้งในการจ้างงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้างที่ไม่ใช่ข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายที่เรียกว่า “ข้อขัดแย้ง” ในรอบไตรมาสที่ 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) ได้เกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการทั้งสิ้น 58 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 24,409 คน โดยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในไตรมาสนี้สามารถดำเนินการให้ยุติได้ 56 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 96.55 ของสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้งทั้งหมด จำแนกเป็นการยุติด้วยการตกลงกันได้ 50 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 19,361 คน ยุติโดยการฟ้องศาลแรงงาน 3 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,633 คน ถอนเรื่อง 2 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 301 คน และอื่น ๆ 1 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 283 คน สำหรับข้อขัดแย้งที่ยังไม่ยุติมี 2 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 2,831 คน ข้อขัดแย้งที่นำไปสู่การผลงานไตรมาสนี้พบว่าไม่มี (ตารางภาคผนวก 19)

#### 4.4 การเลิกจ้างแรงงาน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการด้านสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ถูกเลิกจ้าง กรณีที่ลูกจ้างถูกเลิกจ้างและไม่ได้รับเงินชดเชยตามสิทธิที่ตนเองจะได้รับตามกฎหมายแรงงานสามารถยื่นคำร้องทุกข์เพื่อให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานดำเนินการให้ซึ่งจากผลการรวบรวมตัวเลขของผู้ยื่นคำร้องทุกข์กรณีตามสิทธิประโยชน์จากการเลิกจ้าง และตัวเลขจากการตรวจเยี่ยมสถานประกอบการกิจการในช่วงไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) พบว่ามีสถานประกอบการที่เลิกจ้าง 14 แห่ง มีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 7 แห่ง (ไตรมาส 4/2552 เลิกจ้าง 21 แห่ง) คิดเป็นสัดส่วนลดลง



ร้อยละ 33.33 ลูกจ้างถูกเลิกจ้างไตรมาสนี้มีจำนวน 1,397 คน ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 840 คน (ไตรมาส 4/2552 เลิกจ้าง 2,237 คน) คิดเป็นสัดส่วนลดลง ร้อยละ 37.55 โดยภูมิภาคที่สถานประกอบการเลิกจ้างสูงสุดในไตรมาสนี้คือ ภาคกลาง จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือ 5 จังหวัดรอบ กทม. จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 21.43) ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับภาคเหนือที่มี 3 แห่งเช่นกัน (ร้อยละ 21.43) ส่วนกรุงเทพมหานคร มีสถานประกอบการเลิกกิจการเพียง 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14) ขณะที่ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าไม่มีการเลิกจ้าง เมื่อพิจารณาในประเด็นจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างไตรมาสนี้ จะพบว่าลูกจ้างในภาคเหนือมีสัดส่วนถูกเลิกจ้างสูงที่สุดคือ จำนวน 1,028 คน (ร้อยละ 73.59) รองลงมาคือลูกจ้างในพื้นที่ภาคกลาง จำนวน 204 คน (ร้อยละ 14.6) 5 จังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร 85 คน (ร้อยละ 6.08) และกรุงเทพมหานคร 80 คน (ร้อยละ 5.73) ส่วนพื้นที่ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่มีลูกจ้างถูกเลิกจ้าง

**ตาราง 17 เปรียบเทียบสถานประกอบการที่มีการเลิกจ้างและจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง จำนวนตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2552 และ 1 ปี 2553**

ภูมิภาค	ไตรมาส 4 ปี 2552		ไตรมาส 1 ปี 2553	
	สปก. ที่เลิกจ้าง (แห่ง)	ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง (แห่ง)	สปก. ที่เลิกจ้าง (แห่ง)	ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง (คน)
1. กรุงเทพมหานคร	6	363	1	80
2. 5 จังหวัดรอบ กทม.	2	961	3	85
3. ภาคเหนือ	8	703	3	1,028
4. ภาคกลาง	1	7	7	204
5. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	203	-	-
6. ภาคใต้	-	-	-	-
รวม	21	2,237	14	1,397

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ 1. ข้อมูล ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

2. เป็นข้อมูลที่ได้รับจากลูกจ้างที่มายื่นคำร้องและตรวจเยี่ยม

สถานประกอบการ



เมื่อพิจารณาตามประเภทกิจการที่มีการเลิกจ้างระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2553 จำนวน 14 แห่งพบว่าประเภทกิจการที่มีการเลิกจ้างสูงสุด คือ ประเภทการผลิต จำนวน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 78.57 ของสถานประกอบการที่เลิกจ้างทั้งหมด ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 982 คน รองลงมาคือ การให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคล จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 14.29) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 99 คน และการทำเหมืองแร่ เหมืองหิน 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14) ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 316 คน

**ตาราง 18 สถานประกอบการที่มีการเลิกจ้างจำแนกตามประเภทกิจการ ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553)**

ประเภทกิจการที่เลิกจ้าง	ไตรมาส 4 ปี 2552		ไตรมาส 1 ปี 2553	
	สปก. ที่เลิกจ้าง (แห่ง)	ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง (คน)	สปก. ที่เลิกจ้าง (แห่ง)	ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง (คน)
1.การผลิต	11	1,083	11	982
2.การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและคมนาคม	4	1,063	-	-
3.โรงแรมและภัตตาคาร	2	45	-	-
4.การให้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1	22	2	99
5.บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าบริการธุรกิจ	1	17	-	-
6.การขายส่ง/ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์	1	6	-	-
7.ตัวกลางทางการเงิน	1	1	-	-
8. ทำเหมืองแร่ เหมืองหิน	-	-	1	316
รวม	21	2,237	14	1,397

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ 1. ข้อมูล ณ วันที่ 22 เมษายน 2553

2. เป็นข้อมูลที่ได้รับจากลูกจ้างที่มายื่นคำร้องและตรวจเยี่ยม

สถานประกอบการ

หากพิจารณาด้านสาเหตุการเลิกกิจการในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม 2553 หรือ

ไตรมาส 1 ปี 2553 พบว่า สถานประกอบการที่เลิกจ้าง มีสาเหตุจากประสิทธิภาพขาดทุน หรือขาดสภาพคล่องทางการเงิน มากที่สุด คือ ร้อยละ 57.14 (8 แห่ง) ประสิทธิภาพขาดทุน ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 872 คน รองลงมาคือ เลิกจ้างเพราะการสั่งซื้อลดลง ร้อยละ 14.29 (2 แห่ง) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 130 คน ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับการเลิกจ้างเพราะลดขนาดองค์กร คือ เลิกจ้าง 2 แห่ง (ร้อยละ 14.29) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 59 คน ส่วนการเลิกจ้างเพราะหมดสัญญาโครงการและย้ายฐานการผลิตมีสัดส่วนเท่ากัน คือ ร้อยละ 7.14 (1 แห่ง) ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 316 คน และ 20 คน ตามลำดับ

**ตาราง 19 สาเหตุที่มีการเลิกจ้าง**  
**ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553)**

สาเหตุการเลิกจ้าง	สปก. ที่เลิกจ้าง (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ถูกเลิกจ้าง (คน)
1. ประสิทธิภาพขาดทุนขาดสภาพคล่องทางการเงิน	8	872
2. การสั่งซื้อลดลง	2	130
3. ลดขนาดองค์กร	2	59
4. หมดสัญญาโครงการฯ	1	316
5. ย้ายฐานการผลิต	1	20
<b>รวม</b>	<b>14</b>	<b>1,397</b>

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน  
ข้อมูล ณ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553

#### 4.5 การสวัสดิการแรงงาน

นอกจากการตรวจสอบสถานประกอบการ เพื่อเป็นการป้องกันและให้ความคุ้มครองแรงงานไทยเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นแล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ยังมีการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ โดยในไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553 จากการประมวลผล ข้อมูล ณ วันที่ 22 เมษายน 2553) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่างๆ แก่ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน รวมถึงนายจ้างเจ้าของสถานประกอบการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้จัดสวัสดิการแรงงานในสถานประกอบการ 3,709 แห่ง ลูกจ้างที่ได้รับประโยชน์ 436,271 คน 3) พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กกิตติคุณเขตลพบุรีราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐมและจังหวัดสมุทรปราการ 2 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 1,115 คน ให้บริการเงินกู้กองทุนเพื่อใช้แรงงาน 2 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 3,701 คน และสถานประกอบการกิจการที่ผ่านเกณฑ์โครงการโรงงานสีขาว 308 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 5,818 คน รวมแล้วมีสถานประกอบการที่ดำเนินการ 4,021 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 446,905 คน ซึ่งสถานประกอบการที่ดำเนินการไตรมาสนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีสถานประกอบการดำเนินการ 3,213 แห่ง โดยเพิ่มขึ้น 808 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 25.15 ลูกจ้างได้ประโยชน์เพิ่มขึ้น 157,420 คน คิดเป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.38



**ตาราง 20 เปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดสวัสดิการ  
แรงงานและจำนวนผู้ได้รับประโยชน์  
ไตรมาส 4 ปี 2552 และ 1 ปี 2553**

กิจกรรมที่ส่งเสริม	Q4/52		Q1/53	
	แห่ง	คน	แห่ง	คน
1.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงาน	3,211	288,154	3,709	436,271
2. ให้บริการเงินกู้ยืมเพื่อผู้ใช้แรงงาน	-	-	2	3,701
3. พัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็ก วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยใน พระราชูปถัมภ์*	2	1,331	2	1,115
4.สถานประกอบการเข้าร่วม โครงการโรงงานสีขาว	-	-	308	5,818
<b>รวม</b>	<b>3,213</b>	<b>289,485</b>	<b>4,021</b>	<b>446,905</b>

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ไตรมาส 4/52 ประมวลผล 26 ม.ค.2553 / ไตรมาส 1/53 ประมวลผล 22 เม.ย.2553

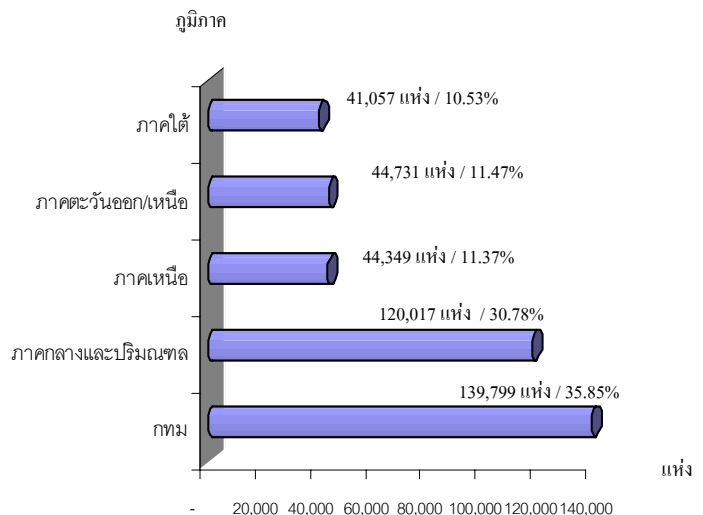
\* กิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็กที่ได้รับบริการจากรายไตรมาส ไม่นับสะสม  
รายเดือน

### 5) การประกันสังคม

งานประกันสังคมเป็นภารกิจของ  
สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน  
โดยมีจุดหมายเพื่อดูแลผู้ใช้แรงงานให้มีคุณภาพ  
ชีวิตที่ดีขึ้นและมีหลักประกันชีวิตที่มั่นคง ทั้ง  
ในยามปกติกรณีเกิดการว่างงานรวมถึงเมื่อยามแก่  
ชราโดยดำเนินการภายใต้แนวคิดการเฉลี่ยทุกข์  
เฉลี่ยสุข สำหรับข้อมูลผู้ประกันตนและสถาน  
ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม ขณะนี้  
สำนักงานประกันสังคมอยู่ระหว่างการปรับปรุง  
ระบบฐานข้อมูล ซึ่งยังไม่แล้วเสร็จสามารถ  
ประมวลผลได้ถึงเดือนธันวาคม 2552 จึงใช้  
ข้อมูลเดือนธันวาคม 2552 เสนอเป็นข้อมูล  
ไตรมาสนี้ ซึ่งพบว่าสถานประกอบการที่ขึ้น  
ทะเบียนประกันสังคมทั้งสิ้น 389,953 แห่ง  
เพิ่มขึ้นจากเดือนกันยายน 2552 จำนวน 1,535 แห่ง  
คิดเป็นร้อยละ 0.40 (กันยายน 2552 มี 388,418 แห่ง)

สำหรับผู้ประกันตนเดือนธันวาคม 2552 มี  
ทั้งสิ้น 8,680,359 คน เพิ่มขึ้นจากเดือนกันยายน  
2552 จำนวน 35,441 คน คิดเป็นร้อยละ 0.41  
(กันยายน 2552 ผู้ประกันตนมี 8,644,918 คน  
เมื่อพิจารณาในประเด็นพื้นที่ พบว่าสถานประกอบการ  
ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนสูงสุดคือ  
139,799 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 35.85 รองลงมา  
คือภาคกลางและปริมณฑลมีจำนวน 120,017 แห่ง  
ร้อยละ 30.73 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ  
44,731 แห่ง ร้อยละ 11.47 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียง  
กับภาคเหนือที่มี 44,349 แห่ง (ร้อยละ 11.37)  
ส่วนภาคใต้มี 41,057 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.53

### แผนภูมิ 49 สถานประกอบการ จำแนกตาม ภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2552



ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

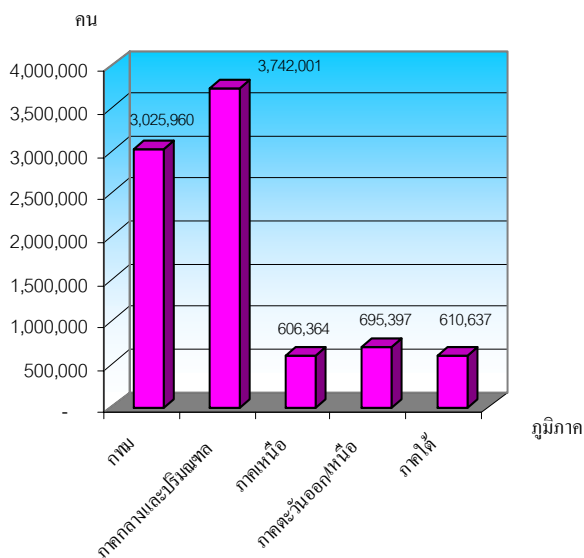
หากพิจารณาในประเด็นของผู้ประกันตน  
ตามมาตรา 33 จำแนกตามพื้นที่และขนาดสถาน  
ประกอบการ จะพบว่าภูมิภาคที่มีผู้ประกันตน  
สูงสุดมีใช้กรุงเทพมหานครกลับเป็นภาคกลาง  
และปริมณฑล มีจำนวน 3,742, 001 คน ซึ่งมี  
สัดส่วนผู้ประกันตนร้อยละ 43.11 ของ  
ผู้ประกันตนทั้งหมด แสดงว่าสถานประกอบการ





ขนาดกลางและใหญ่จะตั้งอยู่ในภาคกลางและ  
ปริมณฑล รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีจำนวน  
ผู้ประกอบการ 3,025,960 คน คิดเป็นร้อยละ 34.86  
ของผู้ประกอบการทั้งหมด ภูมิภาคที่มี  
ผู้ประกอบการน้อยที่สุดในไตรมาสก็คือภาคใต้  
และภาคเหนือโดยมีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือ  
610,637 คน (ร้อยละ 7.03) และ 606,364 คน  
(ร้อยละ 6.99) ตามลำดับ

#### แผนภูมิ 50 ผู้ประกอบการ จำแนกตามภูมิภาค ณ เดือนธันวาคม 2552

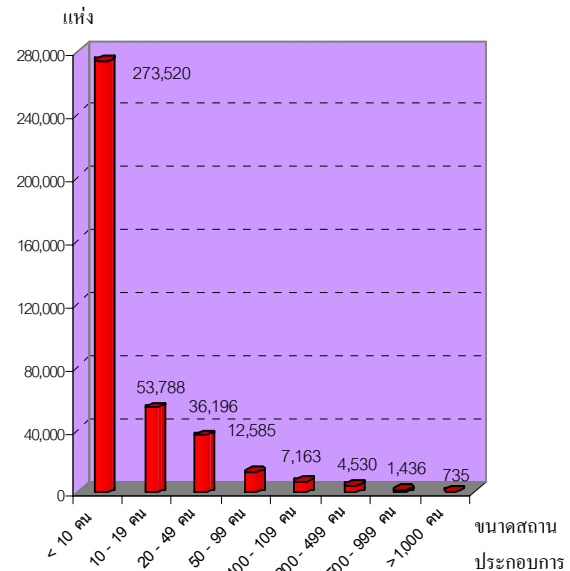


ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

เมื่อพิจารณาสถานประกอบการและ  
ผู้ประกอบการตามขนาดสถานประกอบการ  
พบว่าสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียน  
ประกันสังคมร้อยละ 70.14 เป็นสถาน  
ประกอบการขนาดเล็กที่มีลูกจ้างไม่ถึง 10 คน โดย  
มีจำนวน 273,520 แห่ง ผู้ประกอบการรวม  
961,319 คน รองลงมาเป็นสถานประกอบการ  
ขนาด 10-19 คน มีร้อยละ 13.79 (53,788 แห่ง)  
มีผู้ประกอบการ 726,586 คน และขนาด 20-49 คน  
จำนวน 36,196 แห่ง (ร้อยละ 9.28) ผู้ประกอบการ  
1,098,057 คน ขณะที่สถานประกอบการขนาด

1,000 คนขึ้นไป มีจำนวน 735 แห่ง คิดเป็น  
ร้อยละ 0.19 มีผู้ประกอบการจำนวน 1,658,966  
คน (ตารางภาคผนวกที่ 20 และแผนภูมิ 51)

#### แผนภูมิ 51 จำนวนสถานประกอบการจำแนกตาม ขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนธันวาคม 2552



ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

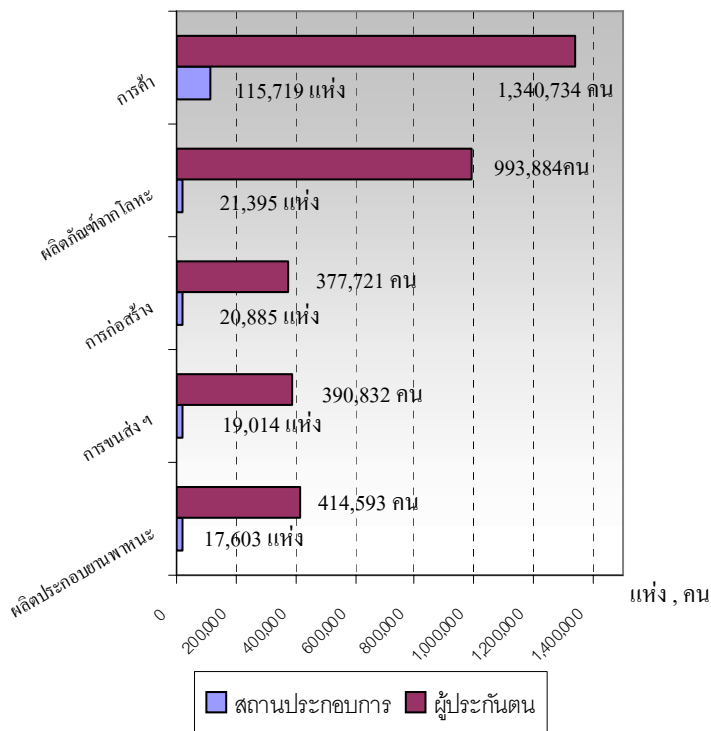
หากพิจารณาจำนวนสถานประกอบการ  
และผู้ประกอบการ จำแนกตามประเภทกิจการ  
ที่กำหนดตามความเสี่ยงภัยของกองทุนเงินทดแทน  
โดยไม่นับรวมลูกจ้างในหน่วยงานราชการและ  
ผู้ประกอบการสมัครใจ พบว่ามีจำนวน 359,318 แห่ง  
ผู้ประกอบการ 7,961,384 คน โดยประเภทกิจการที่  
มีจำนวนสถานประกอบการสูงสุด 5 อันดับแรก  
คือ 1) การค้า มีสถานประกอบการ 115,719 แห่ง  
คิดเป็นร้อยละ 32.21 ของสถานประกอบการทั้งหมด  
ผู้ประกอบการ 1,340,734 คน คิดเป็นร้อยละ 16.84  
ของผู้ประกอบการทั้งหมด 2) ผลิตภัณฑ์จากโลหะ  
จำนวน 21,395 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.95 ของ  
สถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกอบการ 993,884 คน  
คิดเป็นร้อยละ 12.48 ของผู้ประกอบการทั้งหมด  
3) การก่อสร้าง จำนวน 20,885 แห่ง คิดเป็น  
ร้อยละ 5.81 ของสถานประกอบการทั้งหมด



ผู้ประกันตน 377,721 คน 4) การขนส่ง การคมนาคม 19,014 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.29 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 390,832 คน (ร้อยละ 4.91 ของผู้ประกันตนทั้งหมด) และ 5) ผลิตภัณฑ์ยานพาหนะ จำนวน 17,603 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.89 ของสถานประกอบการทั้งหมด ผู้ประกันตน 414,593 คน (ร้อยละ 5.21 ของผู้ประกันตนทั้งหมด)

**แผนภูมิ 52 สถานประกอบการและผู้ประกันตน  
จำแนกตามประเภทกิจการ (5 อันดับแรก)  
ณ เดือนธันวาคม 2552**

ประเภทกิจการ



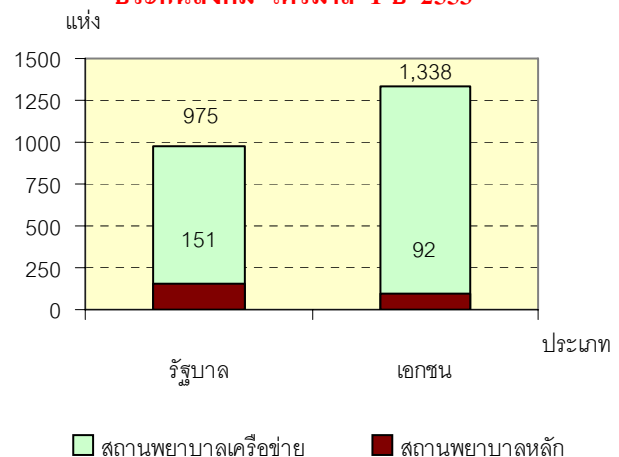
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ: 1.ประเภทกิจการตามความเสี่ยงภัยของกองทุนเงินทดแทน  
2. ไม่รวมสถานประกอบการ/ผู้ประกันตนในส่วนราชการ

สำหรับข้อมูลสถานพยาบาลสำนักงานประกันสังคมรายงานจำนวนสถานพยาบาลไตรมาส 1 ปี 2553 (เดือนมกราคม - มีนาคม 2553) พบว่าสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคมมีจำนวน

243 แห่ง เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลจำนวน 151 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 62.14 ของสถานพยาบาลทั้งหมด และสถานพยาบาลเอกชนมีจำนวน 92 แห่ง (ร้อยละ 37.86) นอกจากนี้สำนักงานประกันสังคมยังได้ขยายการบริการให้ทั่วถึงยิ่งขึ้น โดยมีการให้บริการในสถานพยาบาลเครือข่าย ซึ่งในปัจจุบันมีโรงพยาบาลเครือข่ายจำนวน 2,313 แห่งเป็นโรงพยาบาลเครือข่ายของโรงพยาบาลภาครัฐมี 975 แห่ง (ร้อยละ 42.15 ของโรงพยาบาลในเครือข่ายทั้งหมด) และเครือข่ายโรงพยาบาลเอกชนมี 1,338 แห่ง (ร้อยละ 57.85)

**แผนภูมิ 53 จำนวนสถานพยาบาลหลักในสังกัด  
ประกันสังคม ไตรมาส 1 ปี 2553**



ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

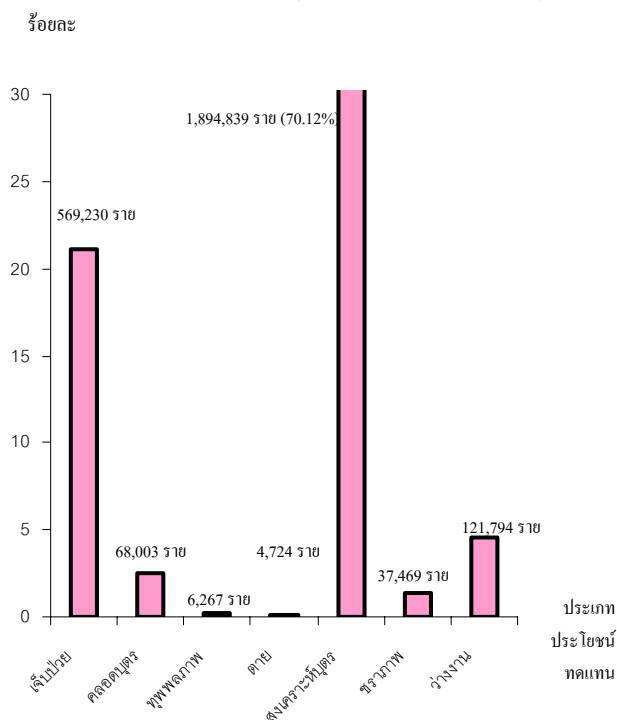
สำหรับด้านสถานะเงินกองทุนพบว่ากองทุนเงินทดแทน ณ เดือนมีนาคม 2553 มีเงินกองทุนจำนวน 26,385 ล้านบาท ส่วนสถานะของกองทุนประกันสังคมในปัจจุบัน ณ เดือนมีนาคม 2553 มีเงินกองทุน 724,717 ล้านบาท โดยจำแนกเป็น 1) กองทุน 2 กรณี (กรณีสงเคราะห์บุตร ชราภาพ) มีจำนวน 574,014 ล้านบาท (ร้อยละ 79.20) 2) กองทุน 4 กรณี (เจ็บป่วย คลอดบุตร



ทุพพลภาพ และตาย) มีจำนวน 101,653 ล้านบาท (ร้อยละ 14.03) และ 3) กรณีว่างงานมี 49,050 ล้านบาท (ร้อยละ 6.77)

ในช่วงไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) จำนวนการให้บริการของกองทุนประกันสังคมอันไม่เนื่องจากการทำงานพิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทุพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน (ข้อมูล ณ วันที่ 2 เมษายน 2553) ซึ่งยังไม่นับรวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลในระบบเหมาจ่าย พบว่า จำนวนผู้ให้บริการมีทั้งสิ้น 2,702,326 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.34 (เพิ่มขึ้น 528,955 ราย) จากไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน 2,173,371 ราย สำหรับประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดในไตรมาสนี้ได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตร มีผู้ประกันตนใช้บริการ 1,894,839 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.12 ของผู้ให้บริการทั้งหมด รองลงมาได้แก่กรณีเจ็บป่วย(รวมทันตกรรมแล้ว) ว่างงานและคลอดบุตร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 21.06 (569,230 ราย) 4.51 (121,794 ราย) และ 2.52 (68,003 ราย) ตามลำดับ

### แผนภูมิ 54 ผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุนประกันสังคม จำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553)



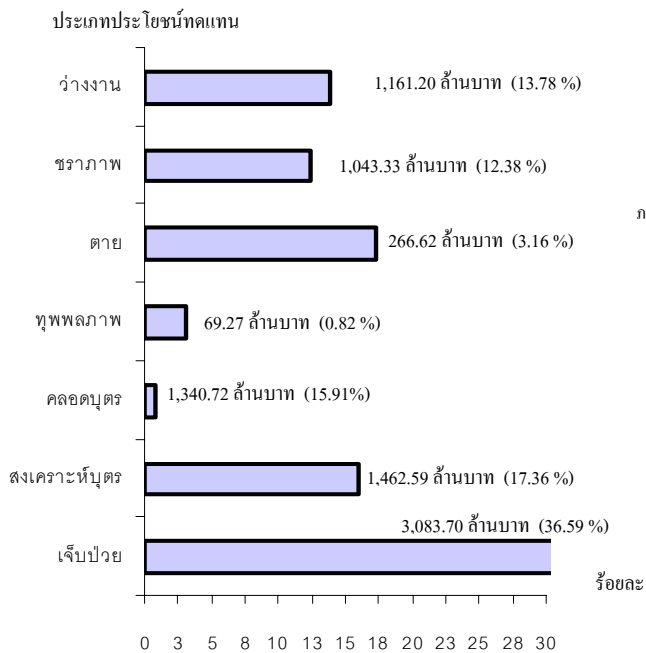
ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ: 1.กรณีเจ็บป่วย ไม่นับรวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลในระบบเหมาจ่าย  
2.กรณีเจ็บป่วยรวมทันตกรรมไว้ด้วยแล้ว แต่ไม่รวมค่าภาวะเสื่อมและค่าบริการทางการแพทย์

หากพิจารณาตามปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน จะพบว่าการจ่ายเงินทั้งสิ้น 8,427.43 ล้านบาท โดยกรณีเจ็บป่วยรวมทันตกรรมมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 3,083.70 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.59 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่าย รองลงมาคือกรณีสงเคราะห์บุตร จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 1,462.59 ล้านบาท (ร้อยละ 17.36) กรณีคลอดบุตรที่มีการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 1,340.72 ล้านบาท (ร้อยละ 15.91) กรณีว่างงาน 1,116.20 ล้านบาท (ร้อยละ 13.78) ส่วนกรณีที่จ่ายเงินประโยชน์ทดแทนน้อยที่สุดคือกรณีทุพพลภาพจ่าย 69.27 ล้านบาท (ร้อยละ 0.82)



**แผนภูมิ 55 การจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนจำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม – มีนาคม 2553)**

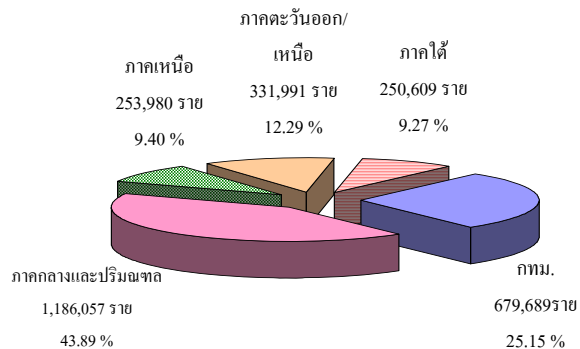


ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ: 1.กรณีเจ็บป่วย ไม่นับรวมผู้ให้บริการในสถานพยาบาลในระบบเหมาจ่าย  
2.กรณีเจ็บป่วยรวมทันตกรรมไว้ด้วยแล้ว แต่ไม่รวมค่าภาวะเสื่อมและค่าบริการทางการแพทย์

เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคที่มีการใช้บริการกองทุนประกันสังคมโดยพิจารณาจากจำนวนผู้ให้บริการพบว่า ผู้ประกันตนเขตภาคกลางและปริมณฑล ใช้บริการกองทุนสูงสุดคือจำนวน 1,186,057 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.89 ของผู้ประกันตนที่ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีการจ่ายเงินทั้งสิ้น 2,496.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.62 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,063.68 ล้านบาท (ร้อยละ 12.62) สำหรับภาคเหนือและภาคใต้ มีสัดส่วนของผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุนใกล้เคียงกันคือ ภาคเหนือ 253,980 ราย (ร้อยละ 9.40) ส่วนภาคใต้มีจำนวน 250,609 ราย (ร้อยละ 9.27)

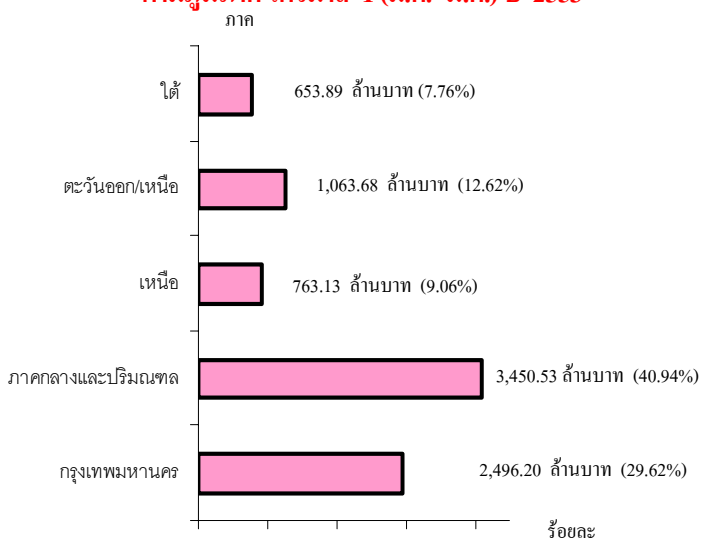
**แผนภูมิ 56 ผู้ใช้บริการกองทุนประกันสังคมจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ในส่วนการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมีการจ่ายในไตรมาสนี้จำนวน 8,427.43 ล้านบาท พิจารณาตามภูมิภาคพบว่าภูมิภาคที่มีการจ่ายเงินสูงสุด คือภาคกลางและปริมณฑล จำนวน 3,450.53 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.94 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีการจ่ายเงินทั้งสิ้น 2,496.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29.62 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,063.68 ล้านบาท (ร้อยละ 12.62 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น)

**แผนภูมิ 57 เงินประโยชน์ทดแทนที่จ่ายจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 1 (ม.ค.-มี.ค.) ปี 2553**



ที่มา : สำนักงานประกันสังคม



## ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ภาวการณ์ด้านแรงงานมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สืบเนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงปีที่ผ่านมา มีส่วนสำคัญต่อการลงทุนของภาคเอกชน ความวุ่นวายของการชุมนุมประท้วงของกลุ่มต่าง ๆ ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองทำให้ประเทศขาดความน่าเชื่อถือ เกิดความไม่มั่นใจทางเศรษฐกิจและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจเพื่อรอคู่สถานการณ์ ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักธุรกิจ นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศเกิดการชะลอการลงทุน ชะลอการขยายกิจการ ชะลอการจ้างงาน รวมถึงกระทบต่อการดำเนินธุรกิจปัจจุบันทำให้มีการปลดคนงาน การเลิกจ้าง เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ ในขณะที่ภาคการศึกษา มีการผลิตคนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างต่อเนื่อง มีอาจชะลอตามภาวการณ์ด้านเศรษฐกิจจึงส่งผลต่อการว่างงาน การทำงานด้อยระดับ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีการผลิต ต้นทุนการผลิต ฤดูกาล ทักษะคนทั้งของฝ่ายนายจ้างและผู้ใช้แรงงาน ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาวะแรงงานไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจ้างงาน การเคลื่อนย้ายแรงงาน ฝีมือแรงงาน มาตรฐานแรงงาน ฯลฯ ดังนั้น การจะทราบและติดตามความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงของภาวะแรงงาน จึงต้องศึกษาสภาพอดีตที่ผ่านมาเพื่อนำไปสู่การทำนายหรือคาดการณ์อนาคตอันจะเอื้อประโยชน์ต่อการ

ตัดสินใจในการกำหนดแผนงานที่จะสนองตอบต่อความต้องการของทุกกลุ่มทั้งนายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน รวมทั้ง องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถานการณ์แรงงานไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม-มีนาคม 2553) ฉบับนี้ขอนำเสนอตัวชี้วัดภาวะแรงงานตามลำดับ ดังนี้

### 1) อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสภาพกำลังแรงงานในตลาดแรงงานเมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณจากกำลังแรงงานรวมซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีงานทำ ผู้ว่างงานและผู้รอฤดูกาล เปรียบเทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เนื่องจากไตรมาสนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติ ยังประมวลผลไม่แล้วเสร็จ กระทรวงแรงงานจึงใช้ข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2553 มานำเสนอเป็นข้อมูลไตรมาส 1 ปี 2553 ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ซึ่งพบว่าในไตรมาส 1 ปี 2553 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 71.91 เป็นสัดส่วนที่ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 73.0 แต่มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราร้อยละ 71.40 ทั้งนี้โดยปกติไตรมาส 1 ของปี อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานจะมีสัดส่วนต่ำสุด เพราะไตรมาส 1 เป็นช่วงฤดูแล้ง หมดฤดูเก็บเกี่ยว แรงงานไม่ได้ทำการเกษตร ส่งผลได้จากแรงงานรอฤดูกาลในไตรมาส 1 มีสัดส่วนสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยแรงงานรอฤดูกาลไตรมาส 1 ปี 2553 มีจำนวน 2.89 แสนคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วถึงเกือบ 2 แสนคน (ไตรมาส 4/2552

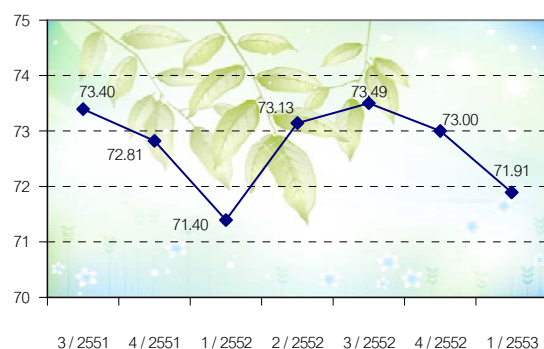




แรงงานรอฤดูกาลมี 1.02 แสนคน) เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานจึงสูงขึ้นและลดลงตามปัจจัยฤดูกาล อย่างไรก็ตาม ไตรมาสนี้อัตราการมีส่วนร่วมมิได้ลดลงมากดังเช่นปีที่ผ่านมา เนื่องจากโครงการและมาตรการกระตุ้นการมีงานทำของภาครัฐบาลที่มีออกมาอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะโครงการไทยเข้มแข็ง ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจโลกฟื้นตัว จึงส่งผลต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย ธุรกิจต่าง ๆ จึงต้องการจ้างแรงงานมากขึ้น ทำให้การมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานทรงตัวใกล้เคียงกับไตรมาสที่ผ่านมา สำหรับการคาดการณ์อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน ไตรมาสหน้า คือ 2 ปี 2553 พบว่าช่วงปลายไตรมาสมีปัจจัยลบตามมา โดยเฉพาะกรณีความรุนแรงทางการเมืองภายในประเทศ การที่มีอบหลากหลายกลุ่มชุมนุมกันปิดเส้นทางคมนาคมที่เป็นจุดยุทธศาสตร์ทางการค้า ย่อมมีผลกระทบต่อภาคธุรกิจในพื้นที่ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน จึงอาจทำให้อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานไตรมาสหน้าลดลง

### แผนภูมิ 1 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

ร้อยละ



หมายเหตุ 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 1/2553 เป็นข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2553

ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

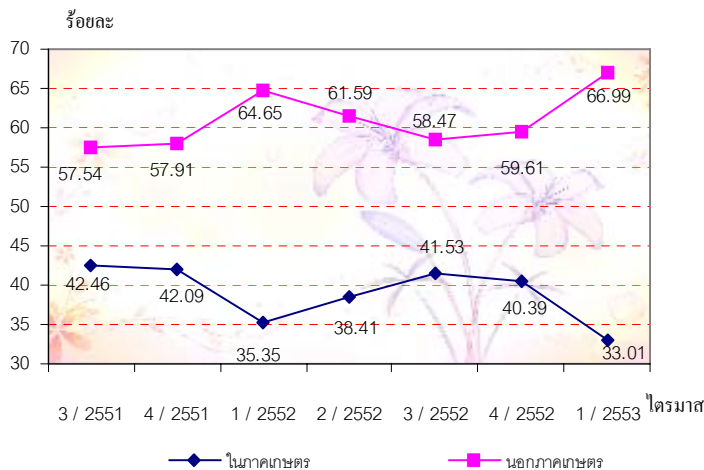
$$2. \text{อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน} = \frac{\text{กำลังแรงงาน} \times 100}{\text{ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป}}$$

## 2) อัตราการจ้างงาน

อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นภาวะการจ้างงานในตลาดแรงงานว่ามีสัดส่วนมากน้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลไตรมาส 1 นี้จะใช้ข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว สำหรับอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรซึ่งคำนวณจากผู้มีงานทำในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานที่มีงานทำในไตรมาส 1 ปี 2553 พบว่าอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรมีร้อยละ 33.01 โดยเมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมาจะพบว่ามีสัดส่วนลดลงร้อยละ 18.27 จากไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 40.39 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนลดลงร้อยละ 6.62 โดยที่ไตรมาส 1 ปี 2552 มีอัตราการร้อยละ 35.35 การที่อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรไตรมาสนี้มีสัดส่วนลดลง เนื่องจากไตรมาสนี้เป็นฤดูแล้ง แรงงานภาคเกษตรหมดงานทำประกอบกับปีนี้ความแห้งแล้งมาเยือนเร็วและรุนแรงมาก ส่งผลได้จากข่าวความแล้งของแม่น้ำโขงที่ทำให้เส้นทางเดินเรือหุขชะงักงัน แรงงานภาคเกษตรจึงประสบปัญหาจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายเข้าทำงานในภาคอุตสาหกรรมส่งผลให้อัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.38 จากไตรมาสที่แล้ว กล่าวคือ ไตรมาส 4 ปี 2552 มีอัตรา 59.61 เพิ่มขึ้นเป็น 66.99 ในไตรมาส 1 ปี 2553 ทั้งนี้ เหตุผลอีกประการหนึ่งคือไตรมาส 1 ปีนี้ภาคอุตสาหกรรมฟื้นตัวตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ทำให้การจ้างงานภาคอุตสาหกรรมในประเทศเพิ่มขึ้นและเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีอัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมไตรมาสที่สูงขึ้นร้อยละ 3.62 จากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราการร้อยละ 64.65 (แผนภูมิ 2)



## แผนภูมิ 2 อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร



หมายเหตุ 1.ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ

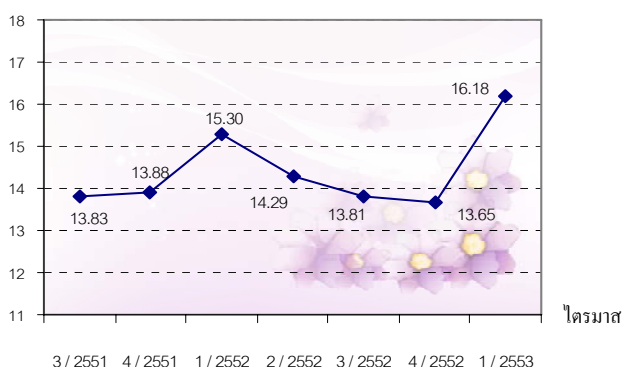
ไตรมาส 1/2553 เป็นข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2553

ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

2.อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร =  $\frac{\text{ผู้มีงานทำใน/นอกภาคเกษตร}}{\text{ผู้มีงานทำ}} \times 100$

เมื่อพิจารณาอัตราการจ้างงานเฉพาะในส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยคำนวณจากจำนวนผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดจะพบว่า อัตราการจ้างงานในภาคการผลิตมีอัตรา 16.18 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสแล้วที่มีอัตรา 13.65 คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.53 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีส่วนเพิ่มขึ้นเช่นกันโดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.75 จากไตรมาส 1 ปี 2553 ที่มีอัตรา 15.30

## แผนภูมิ 3 อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต



หมายเหตุ 1.ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 1/2553 เป็นข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2553

ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวง

2.อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต =  $\frac{\text{ผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิต}}{\text{ผู้มีงานทำ}} \times 100$

โดยสรุปในภาพรวมจะพบว่าอัตราการจ้างงานหรือการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของประเทศไทยจะมีลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานแบบเป็นวัฏจักรหรือวงจร ทั้งนี้ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรซึ่งเป็นกำลังแรงงานของประเทศอาศัยอยู่ในภาคเกษตรกรรมเพื่อช่วยครัวเรือนในการทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่เมื่อหมดฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตก็จะเคลื่อนย้ายไปหางานทำในภาคอุตสาหกรรมและจะเคลื่อนย้ายกลับมาภาคเกษตรกรรมอีกครั้งในฤดูเพาะปลูกวนเวียนในลักษณะเช่นนี้อย่างเป็นวัฏจักรทุกปีจึงอาจส่งผลกระทบต่อขาดแคลนแรงงานในบางฤดูกาล

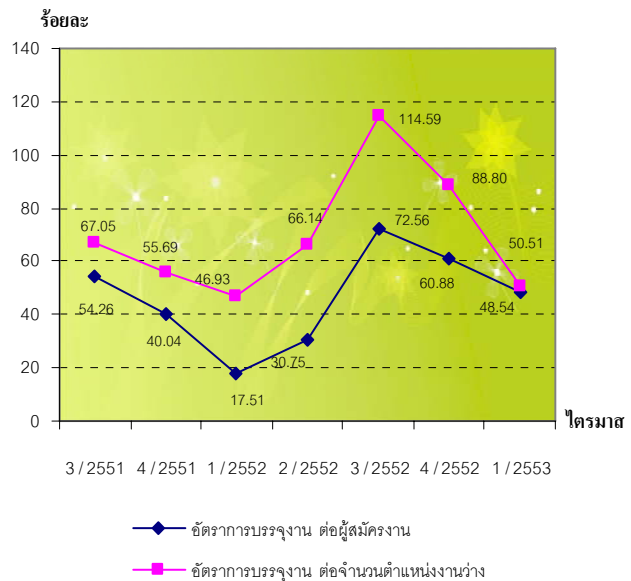
## 3) อัตราการบรรจุนาน

อัตราการบรรจุนานในแต่ละไตรมาส เป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของภาวการณ์ด้านแรงงาน ซึ่งสามารถศึกษาวิเคราะห์กับจำนวนตำแหน่งงานว่าง และจำนวนผู้สมัครงานโดยเมื่อวิเคราะห์จำนวนการบรรจุนานที่กรมการจัดหางานดำเนินการเทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านกรมการจัดหางาน จะพบว่า อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างไตรมาส 1 ปี 2553 อยู่ที่ร้อยละ 50.51 โดยมีอัตราลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมาที่ร้อยละ 43.12 (ไตรมาส 4 ปี 2552 มีอัตราร้อยละ 88.80) อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา พบว่ามีสัดส่วนที่สูงขึ้นร้อยละ 7.63 (ไตรมาส 1 ปี 2552 มีอัตรา 46.93) อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างในไตรมาสนี้มีส่วนสูงขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นว่าสภาพเศรษฐกิจปีนี้น่าดีขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันกับปีที่แล้ว แสดงให้เห็นถึงการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสาขาต่างๆ (แผนภูมิ 4)



เมื่อศึกษาสัดส่วนของผู้บรรจงานกับจำนวนผู้สมัครในไตรมาสที่มีอัตราร้อยละ 48.54 พบว่า มีอัตราลดลงจากไตรมาสที่แล้วถึงร้อยละ 20.27 โดยไตรมาสที่แล้วมีอัตรา 60.88 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา ก็พบว่ามีส่วนเพิ่มขึ้นคือเพิ่มถึงร้อยละ 177.21 (ไตรมาส 1 ปี 2552 มีอัตราร้อยละ 17.51) การที่อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงานในไตรมาสนี้เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา น่าจะมีสาเหตุจากสภาพเศรษฐกิจที่มีการฟื้นตัวอย่างเห็นได้ชัดจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำในปีที่ผ่านมาตามที่กล่าวมาแล้ว ส่งผลให้ผู้สมัครงานได้รับงานบรรจงานเพิ่มขึ้น แต่การที่อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงานลดลงจากไตรมาสที่ผ่านมาอาจจะมีสาเหตุจากคุณสมบัติของผู้สมัครงานยังไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับความต้องการของเจ้าของสถานประกอบการ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นเรื่องที่หน่วยงานที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรต้องเห็นความสำคัญและปรับตัว โดยการปรับหลักสูตร เพื่อคุณภาพแรงงานในอนาคต หรืออีกประการคือตัวผู้สมัครงานเลือกงาน เลือกเงินเดือนสูงทำให้โอกาสในการบรรจงานลดน้อยลง

แผนภูมิ 4 อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงานตำแหน่งงานว่าง



ที่มา: ข้อมูลกรมการจัดหางาน

ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :

1. อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงาน =  $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจงาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$
2. อัตราการบรรจงานต่อตำแหน่งงานว่าง =  $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$

#### 4) อัตราการว่างงาน

การศึกษาอัตราการว่างงานในปีที่ผ่านมา จะพบว่าอัตราว่างงานของประเทศไทยแต่ละไตรมาสจะปรับตัวสูงขึ้นและลดลงตามปัจจัยในเรื่องฤดูกาล เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ไตรมาส 1 เป็นช่วงฤดูแล้งนอกฤดูการเกษตรหรือนอกฤดูเก็บเกี่ยว ส่งผลให้แรงงานในภาคเกษตรว่างงาน อัตราการว่างงานในไตรมาส 1 จึงสูงและเริ่มลดลงในไตรมาส 2 เพราะเป็นช่วงเริ่มต้นเข้าสู่ฤดูการเกษตร สำหรับไตรมาส 3 เป็นช่วงฤดูการเกษตร ประกอบกับกำลังแรงงานใหม่ที่สำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงานจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการว่างงานที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด และอัตราการว่างงานจะเริ่มขยับตัวสูงขึ้นอีกเล็กน้อยในไตรมาส 4 เนื่องจากไตรมาส 4 เป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยวยังต้องใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรม

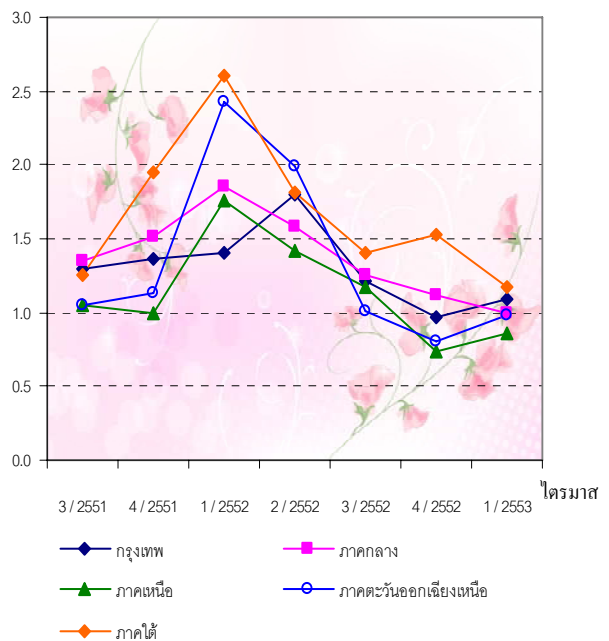


อยู่บ้าง (แผนภูมิ 5) ดังนั้น อัตราการว่างงานจึงเป็นเครื่องชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยฤดูกาล นอกจากนี้อัตราการว่างงานจะเกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจและพื้นที่ กล่าวคือ แรงงานจะมีการเคลื่อนย้ายจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรมในไตรมาสที่ฝนฤดูเพาะปลูก พื้นที่การเกษตรจะมีอัตราว่างงานสูง ขณะที่พื้นที่ตั้งของอุตสาหกรรมจะมีอัตราว่างงานต่ำ สำหรับไตรมาส 1 นี้ อัตราการว่างงานภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 1.0 ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับไตรมาสที่แล้วที่มีอัตราร้อยละ 0.98 แต่ลดลงร้อยละ 51.92 จากไตรมาสเดียวกับของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราร้อยละ 2.08 การที่อัตราการว่างงานในประเทศไตรมาส 1 นี้ ประมาณการอยู่ที่ 1.0 (ข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2553) แสดงให้เห็นว่าการว่างงานของประเทศเข้าสู่ภาวะปกติแล้ว เพราะผู้ว่างงานมีประมาณ 3 แสนกว่าคน ถือว่าไม่มีเหตุการณ์น่ากังวล อย่างไรก็ตามช่วงปลายไตรมาสถึงต้นไตรมาสหน้ายังมีปัจจัยลบที่น่าเป็นห่วงคือเรื่อง สถานการณ์ทางการเมืองที่รุนแรง ส่งผลต่อภาคธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจที่อยู่ในพื้นที่ของความวุ่นวาย เช่น ราชประสงค์ สยาม ที่อาจจะทำให้เกิดภาวะการเลิกจ้าง ว่างงานตามมา ทั้งนี้ กระทรวงแรงงานได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง (ศรจ.) ขึ้น เพื่อรองรับปัญหาการเลิกจ้างที่จะตามมาแล้ว

สำหรับอัตราว่างงานภาพรวมของประเทศในไตรมาสที่ 1 ปี 2553 ที่มีอัตรา 1.0 หากแยกตามภูมิภาคจะพบว่าไตรมาสนี้ภาคใต้ยังคงมีอัตราการว่างงานสูงสุด คือร้อยละ 1.18 รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 1.09 ภาคกลางร้อยละ 1.0 ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีร้อยละ 0.98 ส่วนภาคที่มีการว่างงานน้อยที่สุดในไตรมาสนี้คือภาคเหนือมีร้อยละ 0.86 (ตารางภาคผนวก 21)

หากพิจารณาความเคลื่อนไหวของอัตราการว่างงานพบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเคลื่อนไหวเรื่องของการว่างงานสูงสุด เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานเกษตรกรรม เมื่อเสร็จสิ้นจากการเกษตรจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมือง จึงส่งผลให้อัตรามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นและลงอย่างมาก

**แผนภูมิ 5 อัตราการว่างงานจำแนกตามภูมิภาค**  
ร้อยละ



หมายเหตุ 1. ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ

ไตรมาส 1/2553 เป็นข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2553

2. ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

3. อัตราการว่างงาน =  $\frac{\text{จำนวนผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{กำลังแรงงาน}}$

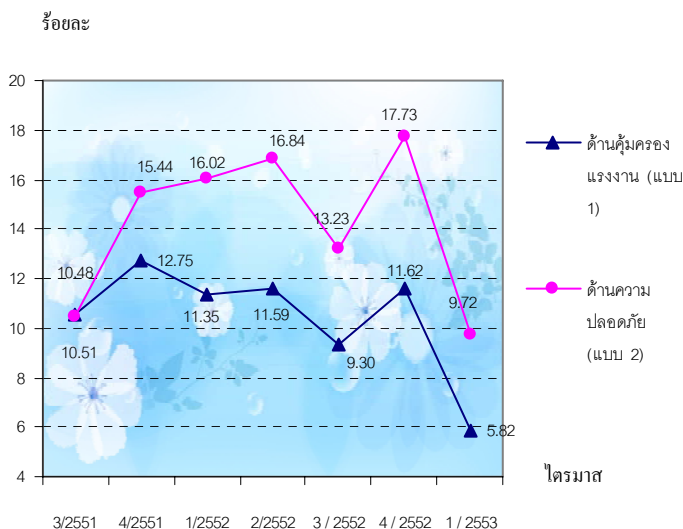
### 5) อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการต่อจำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจทั้งหมดในไตรมาส 1 ปี 2553 มีอัตรา 5.82 ลดลงจากไตรมาส 4 ปี 2552 ที่มีอัตรา 11.62 คิดเป็นร้อยละ 49.91 และลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตราร้อยละ



11.35 คิดเป็นร้อยละ 48.72 (แผนภูมิ 6) ทั้งนี้ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของข้อบังคับการทำงาน ซึ่งกฎหมายกำหนดว่าสถานประกอบการต้องมีข้อบังคับการทำงาน เช่น การกำหนดวันเวลาทำงาน เวลาพัก วันหยุด และประกาศให้ลูกจ้างทราบ พร้อมทั้งทำสำเนาแจ้งให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบ แต่สถานประกอบการหลายแห่งไม่ทราบ ไม่ปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตาม ได้มีการแนะนำให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามข้อกำหนด ส่วนอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าไตรมาส 1 ปี 2553 มีอัตรา 9.72 ลดจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 17.73 และลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาที่มีอัตรา 16.02

**แผนภูมิ 6 อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ**



ที่มา : ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ไตรมาส 3,4 เป็นข้อมูลเบื้องต้น) ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน  
หมายเหตุ :

**อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ =**  

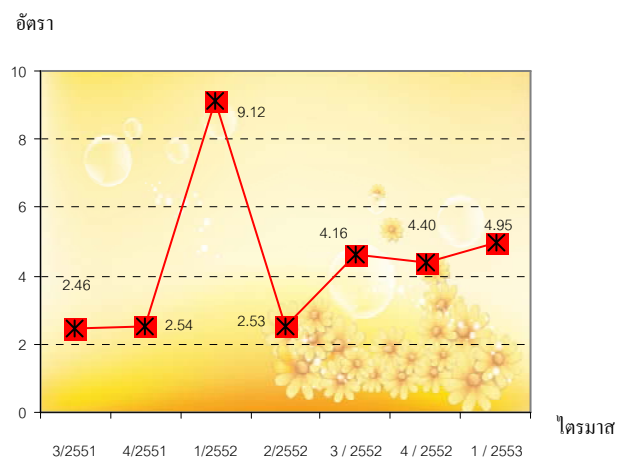
$$\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายคุ้มครองแรงงาน}}$$
  
**อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ =**  

$$\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายความปลอดภัย} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายความปลอดภัย}}$$

## 6) อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงาน/ข้อขัดแย้ง ในสถานประกอบการ

อัตราสถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง พบว่าในช่วงไตรมาส 3 ปี 2551 ถึงปัจจุบันมีอัตราในช่วง 2.46—9.12 แสดงว่าสถานประกอบการจำนวน 100,000 แห่ง มีการเกิดข้อพิพาทแรงงานระหว่าง 2-10 แห่ง โดยไตรมาสที่ 1 ปี 2553 มีอัตรา 4.95 ลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 4.40 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีสัดส่วนลดลงจากไตรมาส 1 ปี 2552 ที่มีร้อยละ 9.12

**แผนภูมิ 7 อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง**



ที่มา : ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ไตรมาส 3,4 เป็นข้อมูลเบื้องต้น) ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน  
หมายเหตุ :

**อัตราการเกิดข้อพิพาทต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง =**  

$$\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงาน} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$$

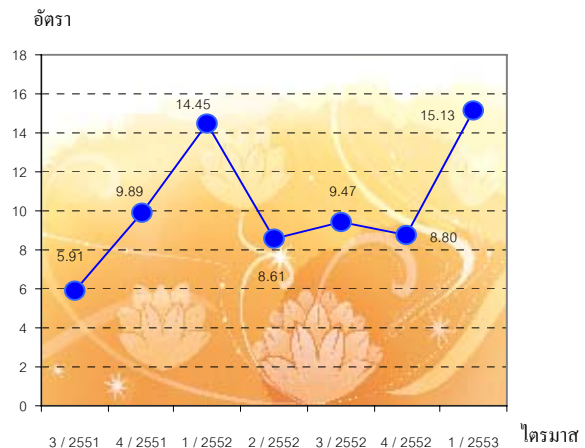
สำหรับข้อขัดแย้งในสถานประกอบการซึ่งเกิดจากความขัดแย้งระหว่างนายจ้าง ลูกจ้างที่มีใช้ข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายแรงงานเป็นตัวชี้วัดอีกตัวหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างได้ โดยอัตราการเกิด





ข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง ในรอบปีที่ผ่านมา นับจากไตรมาส 3 ปี 2551 จนถึงไตรมาส 1 ของปี 2553 มีอัตราอยู่ในช่วง 5.91 – 15.13 กล่าวคือในสถานประกอบการ 100,000 แห่ง เกิดข้อขัดแย้งประมาณ 5-16 แห่ง เมื่อพิจารณาความเคลื่อนไหวจากไตรมาส 3 ปี 2551 มีอัตรา 5.91 9.89 14.45 8.61 9.47 8.80 และ 15.13 ตามลำดับ

### แผนภูมิ 8 อัตราการเกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง



ที่มา : ข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ไตรมาส 3,4 เป็นข้อมูลเบื้องต้น) ประมวลผลโดยสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หมายเหตุ :

$$\text{อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง} = \frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้ง} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$$



## สะกิดต่อมฮา!!!

..อย่าสังกาเพื่อนๆ ..

มีนักศึกษาคนหนึ่งเพิ่งเรียนจบมาหมาด ๆ ได้สมัครเข้าทำงานเป็นพนักงานในบริษัทแห่งหนึ่ง ตำแหน่งเลขานุการ ในช่วง 3 เดือนแรกจะเป็นการทดลองงานของพนักงานใหม่

ผู้จัดการ: นี่ เธอช่วยเอากาแฟเพื่อน ๆ มาให้ทีซิ

เลขา : ก็กาแฟที่วางอยู่บน โต๊ะงัยคะ

ผู้จัดการ: ตั้งนานแล้ว มันก็เย็นแล้วละซิ ไปเอามาใหม่..

... .5 .นาที่ผ่านไปเลขายกกาแฟมาให้ผู้จัดการตามคำสั่ง

เลขา : ได้แล้วคะ กาแฟเพื่อน ๆ

ผู้จัดการรับกาแฟ แล้วก็เป่ากาแฟเล็กน้อย

เพียะ!!!! เสียงฝ่ามือของเลขาตกลงที่หัวของผู้จัดการ แล้วก็พูดอย่างโมโห

" เป่าทำไมไหนบอกว่าจะกินกาแฟเพื่อน ๆ "

ผู้จัดการ:!!!!????!!!!





ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง  
เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ  
(ฉบับที่ ๔)

ด้วยคณะกรรมการค่าจ้างได้มีการประชุมศึกษาและพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี ประกอบกับข้อเท็จจริงอื่นตามแนวทางในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงมีมติเห็นชอบให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ เพื่อใช้บังคับแก่นายจ้างและลูกจ้าง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๕ (๓) และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการค่าจ้างจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๕ ข้อ ๒๗ และข้อ ๒๙ ของประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๐ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยหกสิบบาท ในท้องที่จังหวัดชุมพร ตรัง นครนายก นราธิวาส ยะลา ลำพูน อุทัยธานี และอุบลราชธานี

ข้อ ๒๒ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบแปดบาท ในท้องที่จังหวัดกำแพงเพชร ชัยนาท นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ และสุพรรณบุรี

ข้อ ๒๕ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบห้าบาท ในท้องที่จังหวัดนครพนม มุกดาหาร และอำนาจเจริญ

ข้อ ๒๗ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบสามบาท ในท้องที่จังหวัดตาก พิจิตร โลก แม่ฮ่องสอน สุโขทัย สุรินทร์ และอุดรดิตถ์

ข้อ ๒๙ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบเอ็ดบาท ในท้องที่จังหวัดพะเยา พิจิตร และแพร่”

ข้อ ๒ ประกาศคณะกรรมการค่าจ้างฉบับนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

นายสมชาย ชุ่มรัตน์  
ปลัดกระทรวงแรงงาน  
ประธานกรรมการค่าจ้าง



คำชี้แจง  
ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง  
เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๔)

---

ตามที่คณะกรรมการค่าจ้างได้ออกประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้กับจังหวัด แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปนั้น เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำครั้งนี้ คณะกรรมการค่าจ้างจึงขอชี้แจงให้ทราบทั่วกัน ดังนี้

๑. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ หมายถึง อัตราค่าจ้างที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยคณะกรรมการค่าจ้างมีแนวคิดเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำว่า “เป็นอัตราค่าจ้างที่เพียงพอสำหรับแรงงานไร้ฝีมือ (แรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือ) ๑ คน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามสมควรแก่สภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น”

๒. คณะกรรมการค่าจ้างได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงแก้ไขคำว่า “แรงงานไร้ฝีมือ” เป็น “แรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือ (แรงงานทั่วไปแรกเข้าทำงาน)” เนื่องจากเห็นว่า คำว่า แรงงานไร้ฝีมือก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่สร้างสรรค์ต่อแรงงานที่เพิ่งเข้าสู่ตลาดแรงงานว่าเป็นแรงงานที่ไม่มีฝีมือหรือไม่มีการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ในข้อเท็จจริงแรงงานไร้ฝีมือสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ให้เป็นแรงงานกึ่งฝีมือ และหรือฝีมือได้ หากมีความขยัน อดทน ตั้งใจจริง และใฝ่เรียนรู้

๓. การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการค่าจ้าง ซึ่งเป็นองค์กรไตรภาคีตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ผู้แทนฝ่ายนายจ้าง ผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง และผู้แทนฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายละ ๕ คนเท่ากัน

๔. ในการพิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ คณะกรรมการค่าจ้างได้ศึกษาและพิจารณาข้อเท็จจริงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ คือ อัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่ ดัชนีค่าครองชีพ อัตราเงินเฟ้อ มาตรฐานการครองชีพ ต้นทุนการผลิต ราคาของสินค้าและบริการ ความสามารถของธุรกิจ ผลผลิตภาพแรงงาน ผลผลิตทั้งหมดรวมของประเทศ และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๕. คณะกรรมการค่าจ้างได้กระจายอำนาจการพิจารณาอัตราค่าจ้างขั้นต่ำไปยังภูมิภาค โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด รวม ๗๖ คณะ เป็นองค์กรไตรภาคีเช่นเดียวกับคณะกรรมการค่าจ้าง เพื่อให้ทำหน้าที่ เสนออัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละพื้นที่ มากยิ่งขึ้น

๖. สำหรับการพิจารณาทบทวนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ปี ๒๕๕๓ ครั้งที่ ๒ ให้กับจังหวัด แม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ และอุทัยธานีในครั้งนี้ สืบเนื่องจากคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีมติเห็นชอบประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ (ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๓) แต่ได้มีข้อสังเกตในส่วนของ จังหวัดที่ยังไม่ได้รับการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ รวม ๕ จังหวัด คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน สุโขทัย เชียงราย เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี โดยให้กระทรวงแรงงานไปพิจารณาทบทวนตามขั้นตอนต่อไปอีกครั้งหนึ่ง ด้วย ดังนั้น กระทรวงแรงงานจึงได้มอบหมายให้คณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดแม่ฮ่องสอน สุโขทัย เชียงราย เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี ทบทวนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดอีกครั้งหนึ่ง ตามกรอบ แนวทางการพิจารณาที่คณะกรรมการค่าจ้างกำหนด โดยแบ่งข้อมูลตามหลักเกณฑ์เป็น ๓ กลุ่ม ตามลำดับความสำคัญ คือ กลุ่มความจำเป็นในการครองชีพของลูกจ้าง กลุ่มความสามารถในการจ่ายของ นายจ้าง และกลุ่มสภาพเศรษฐกิจและสังคม เมื่อคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดได้พิจารณา อัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดตามหลักเกณฑ์ในกรอบแนวทางแล้ว ให้คณะกรรมการวิชาการและกลั่นกรอง พิจารณากลั่นกรองข้อเสนอของจังหวัดก่อนเสนอคณะกรรมการค่าจ้างพิจารณา

๗. คณะกรรมการค่าจ้างได้พิจารณาโดยนำข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่ได้กำหนดใน พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาพิจารณาประกอบความเห็นของคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัด และ คณะกรรมการวิชาการและกลั่นกรอง ทั้งผู้แทนฝ่ายนายจ้าง ผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง และผู้แทนภาครัฐแล้ว จึงมีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดแม่ฮ่องสอน เพชรบูรณ์ และอุทัยธานี ตาม ข้อเสนอของคณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดทั้ง ๓ จังหวัด โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ส่วนจังหวัดสุโขทัย และเชียงราย คณะกรรมการค่าจ้างมีมติเห็นชอบให้ คงอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัดไว้ตามเดิม ตามที่คณะกรรมการอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดเสนอ

๘. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามประกาศฉบับนี้ไม่มีผลบังคับใช้กับลูกจ้างของราชการ ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์ ลูกจ้างที่รับงานไปทำที่บ้าน ลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับงานบ้านอันมิได้มีการประกอบธุรกิจรวมอยู่ ด้วย ลูกจ้างที่ทำงานอันมิได้แสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจ ลูกจ้างที่ไม่ได้ทำงานเกษตรกรรมตลอดปี และมีได้ทำงานในลักษณะที่เป็นงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากงานที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การป่าไม้ การทำนาเกลือสมุทร และการประมงที่มีใช้การประมงทะเล



๕. นายจ้างจะต้องจ่ายค่าจ้างเป็นเงินให้แก่ลูกจ้างทุกคนไม่น้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไม่ว่าลูกจ้างนั้นจะมีเชื้อชาติ สัญชาติ วัย หรือเพศใด สำหรับนายจ้างรายใดได้จ่ายค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเท่ากับหรือสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ถือว่านายจ้างรายนั้นปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำแล้ว ส่วนนายจ้างรายใดที่ยังจ่ายน้อยกว่าค่าจ้างขั้นต่ำ ให้ปรับค่าจ้างให้เท่ากับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามที่ที่สถานประกอบกิจการดำเนินการอยู่

๑๐. อัตราค่าจ้างขั้นต่ำนี้มุ่งที่จะคุ้มครองแรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือที่เข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่ในปี ๒๕๕๑ เพื่อให้แรงงานเข้าใหม่เหล่านี้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามสมควรแก่ภาวะการครองชีพในปี ๒๕๕๑ สำหรับแรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานมาไม่น้อยกว่า ๑ ปี จะเป็นแรงงานที่มีทักษะฝีมือมากขึ้น มีผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น นายจ้างควรพิจารณาปรับค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างมากกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

จึงชี้แจงมาเพื่อทราบ และขอความร่วมมือเจ้าของสถานประกอบกิจการปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๔) ดังกล่าวโดยทั่วกัน

นายสมชาย ชุ่มรัตน์  
ปลัดกระทรวงแรงงาน  
ประธานกรรมการค่าจ้าง  
๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑



**อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ**  
**ให้มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553**

ค่าจ้างขั้นต่ำ(บาท)	พื้นที่
206	จังหวัดกรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ
205	จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรสาคร
204	จังหวัดภูเก็ต
184	จังหวัดสระบุรี และชลบุรี
181	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
180	จังหวัดฉะเชิงเทรา
178	จังหวัดระยอง
173	จังหวัดระนอง พังงา และนครศรีธรรมราช
171	จังหวัดเชียงใหม่
170	จังหวัดกระบี่ ปราจีนบุรี และลพบุรี
169	จังหวัดกาญจนบุรี
168	จังหวัดเพชรบุรี
167	จังหวัดจันทบุรี และราชบุรี
165	จังหวัดสิงห์บุรี และอ่างทอง
164	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
163	จังหวัดเลย สมุทรสงคราม และสระแก้ว
162	จังหวัดตรัง
161	จังหวัดสงขลา
160	จังหวัดนครราชสีมา ชุมพร ลำพูน นครนายก ตราด ยะลา อุทัยธานี* และอุบลราชธานี
159	จังหวัดหนองคาย อุดรธานี สกลนคร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง และปัตตานี
158	จังหวัดกำแพงเพชร ชัยนาท สุพรรณบุรี เพชรบูรณ์* และนครสวรรค์
157	จังหวัดเชียงราย** บุรีรัมย์ ยโสธร สกลนคร กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และขอนแก่น
156	จังหวัดลำปาง หนองบัวลำภู และชัยภูมิ
155	จังหวัดอำนาจเจริญ นครพนม และมุกดาหาร
154	จังหวัดมหาสารคาม
153	จังหวัดสุรินทร์ สุโขทัย** พิษณุโลก แม่ฮ่องสอน* อุตรดิตถ์ และตาก
152	จังหวัดน่าน และศรีสะเกษ
151	จังหวัดพะเยา แพร่ และพิจิตร

หมายเหตุ : \* มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2553

\*\* จังหวัดที่ไม่ปรับค่าจ้างขั้นต่ำ (ใช้อัตราเดิม) จังหวัดสุโขทัย และเชียงราย



## บทบาทสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน...

### กับอนาคตการพัฒนาแรงงานของประเทศไทย (ตอนที่ 2)\*

โดย ศิริลักษณ์ ฉะนันท

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน



แผนภาพแสดงองค์ประกอบสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

จากบทความในตอนที่แล้ว ผู้เขียนได้นำเสนอโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2552 จากการผลักดันของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน(นายไพฑูรย์ แก้วทอง)ในฐานะเจ้ากระทรวงและปลัดกระทรวงแรงงาน(นายสมชาย ชุ่มรัตน์) และได้ยกตัวอย่างภารกิจ บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งทำหน้าที่ด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะตลาดส่งออกที่มีผลิตภัณฑ์จากสินค้าที่แรงงานไทยผลิตแล้วสถานประกอบการทำการส่งออกไปขายในต่างประเทศ อีกทั้งบทบาทในฐานะภาครัฐที่กำกับดูแล นโยบายการค้า การตลาดทั้งในและต่างประเทศ และการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จึงทำให้ต้องติดตามความเคลื่อนไหวตลาดในประเทศและตลาดส่งออกต่างประเทศ และเฝ้าระวังเงื่อนไข มาตรการป้องกันการกีดกันทางการค้า ตลอดจนส่งเสริมการค้าส่งสินค้าที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพตามความต้องการของตลาดโลกตลอดเวลา ทำให้หน่วยงานนี้ให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากงานด้านวิชาการ งานวิจัย งานนโยบายและงานยุทธศาสตร์ที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจนในรูปแบบจุดเชื่อมต่อและจุดเปลี่ยนผ่าน(Transit or Transfer) ของภารกิจไปพร้อมกัน เพราะงานนโยบาย งานยุทธศาสตร์ ต้องอาศัยงานวิชาการ งานวิจัย งานดัชนี และงานระบบเตือนภัยเป็นฐานสนับสนุนทั้งสิ้น

\*บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวเท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องกับองค์กรแต่อย่างใด



## ความสำคัญของเครือข่ายวิชาการด้านแรงงานกับการบริหาร

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบภารกิจของกระทรวงพาณิชย์กับภารกิจของกระทรวงแรงงาน โดยเฉพาะสำนักงานปลัดกระทรวงของทั้งสองหน่วยงาน ซึ่งเป็นกรมนโยบายเช่นกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงแรงงานต้องติดตามภาวะตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ การเฝ้าระวังผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่ส่งผลต่อการจ้างงาน การว่างงาน การเลิกจ้าง สิทธิของแรงงาน และยังคงคำนึงถึงผลกระทบต่อปัจเจกชน(ตัวตนของแรงงานเอง)ในด้านศักยภาพ(สมรรถนะแรงงานและรายได้ที่เป็นธรรม) การสวัสดิการ การแรงงานสัมพันธ์ และการประกันสังคม โดยคำนึงถึงแรงงานว่าเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ เป็นผู้ใช้ปัจจัยการผลิต และเป็นผู้บริโภคไปในคราวเดียวกัน

ประกอบกับแรงผลักดันจากมาตรฐานขององค์การแรงงานระหว่างประเทศและการที่ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ.2015 (พ.ศ.2558)ซึ่งจะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน ด้วยเหตุผลเหล่านี้ จึงทำให้กระทรวงแรงงานซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายที่ต้องดูแลมากถึง 10 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน 2) ผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานใหม่ 3) ผู้ที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ 4) ผู้ที่อยู่ในระบบกองทุนประกันสังคม 5) ผู้ที่อยู่ในกลุ่มแรงงานนอกระบบ 6) แรงงานไทยในต่างประเทศ 7) แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย 8) แรงงานผู้สูงอายุ 9) แรงงานผู้พิการ และ 10) ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงาน องค์กรนายจ้าง และองค์กรลูกจ้าง ดังนั้นการที่ต้องดูแลกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในกำลังแรงงานเหล่านี้ จำนวนถึง 37.80 ล้านคนนี้ (ข้อมูลภาวะการทำงานของประชากรประจำเดือนมกราคม 2553 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ) กระทรวงแรงงานจึงควรสร้างความร่วมมือและให้ความสำคัญกับบทบาทของเครือข่ายวิชาการด้านแรงงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันวิจัย สถาบันวิชาการ สถาบันการศึกษา องค์กรเอกชน องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) หน่วยงานผู้แทนของสถานประกอบการจากภาคเอกชน และหน่วยงานผู้แทนของลูกจ้างในภาคเอกชน เป็นต้น เพื่อให้เครือข่ายมีบทบาทเข้ามามีส่วนร่วมสร้างรากฐานการพัฒนางานด้านแรงงานร่วมกันกับกระทรวงแรงงาน เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ของไทยมีผลิตภาพสูง มีศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี บรรลุวิสัยทัศน์การพัฒนาแรงงานได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นช่องทางหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้อำนาจเศรษฐกิจแรงงาน สำนักปลัดกระทรวงแรงงานได้พัฒนางานวิชาการ งานวิจัย อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาแรงงานได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

## เส้นทางความร่วมมือกับเครือข่ายวิชาการด้านแรงงาน

เครือข่ายวิชาการแรงงาน	ประเด็นความร่วมมือ	ประเภทความร่วมมือ
ธนาคารแห่งประเทศไทย	ด้านฐานข้อมูลและวิชาการเศรษฐศาสตร์มหภาคและแรงงาน	ทำความเข้าใจด้านวิชาการ
สำนักงานสถิติแห่งชาติ	ด้านฐานข้อมูลและการสำรวจแรงงาน	ทำโครงการสำรวจร่วมกัน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ด้านฐานข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคและข้อเสนอแนะนโยบายด้านแรงงาน	ขอความร่วมมืออย่างเป็นทางการ
กระทรวงอุตสาหกรรม	ด้านฐานข้อมูล/การสำรวจ/วางแผนกำลังคนโดยเฉพาะการสำรวจด้าน Demand	ทำความเข้าใจด้านวิชาการและทำโครงการสำรวจร่วมกัน
กระทรวงพาณิชย์	ด้านฐานข้อมูล การพัฒนาดัชนีชี้วัดสำคัญผลกระทบด้านแรงงานจากการทำ FTA และกรอบการเจรจาอื่นๆ	ทำความเข้าใจด้านวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ	ด้านฐานข้อมูลและการสำรวจและวางแผนกำลังคนโดยเฉพาะด้าน Supply	ทำความเข้าใจด้านวิชาการและทำโครงการสำรวจร่วมกัน
สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ	ด้านฐานข้อมูลการเพิ่มผลผลิตภาพแรงงานรายสาขาอุตสาหกรรม	ขอความร่วมมืออย่างเป็นทางการและทำโครงการสำรวจร่วมกัน
สภาที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ด้านข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายด้านแรงงาน	รับฟังข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายและมีการหารือระหว่างกันด้านแรงงาน
สถาบันวิจัย/ศูนย์พยากรณ์ต่างๆ	ด้านฐานข้อมูลและวิชาการเศรษฐศาสตร์มหภาคและเศรษฐศาสตร์แรงงาน	ทำความเข้าใจด้านวิชาการ
สถาบันการศึกษา	ด้านการศึกษาวิจัย/เศรษฐศาสตร์แรงงาน/เศรษฐมิติ/สถิติ	ทำความเข้าใจด้านวิชาการ
องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO)	ด้านฐานข้อมูลและวิชาการเศรษฐศาสตร์มหภาค เศรษฐศาสตร์แรงงานและดัชนีแรงงาน	ขอความร่วมมืออย่างเป็นทางการด้านการจัดทำดัชนีชี้วัดแรงงาน

## พื้นฐานสำคัญที่เสริมสร้างสมรรถนะในด้านความร่วมมือกับเครือข่ายวิชาการด้านแรงงานด้านแรงงาน

1. การเสริมสร้างและเตรียมพร้อมด้านวิชาการและงานวิจัยแก่บุคลากร ของสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน โดยมุ่งพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน เน้นสร้างสมรรถนะด้านต่างๆ คือ
  - (1) สามารถรวบรวมข้อมูลและจัดเก็บข้อมูลในงานที่รับผิดชอบได้ครบถ้วน และวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างสอดคล้องกับงาน เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นแรงงาน/พันธกิจและเป้าประสงค์ขององค์กร ตลอดจนการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านแรงงาน ได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน
  - (2) สามารถนำข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงแรงงานและภายนอกมาวิเคราะห์เชื่อมโยง การสร้างแบบจำลองด้านแรงงาน การนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ รวมทั้งแก้ไข



ปัญหาและอุปสรรคของงานและเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม พร้อมข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆทั้งในเชิงนโยบายแรงงานมหภาคและนโยบายแรงงานในระดับจุลภาค

(3) สามารถคาดการณ์และพยากรณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งขั้นตอนการพยากรณ์จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อองค์กรเนื่องจากข้อมูลหรือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจะทำให้องค์กรสามารถจัดทำหรือเตรียมกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในภายภาคหน้า ถ้าไม่มีการพยากรณ์แล้วกลยุทธ์หรือมาตรการต่างๆที่องค์กรจัดทำขึ้นก็จะเป็นกลยุทธ์ที่มีข้อมูลจากอดีตและปัจจุบันเป็นข้อมูลที่น่ามาอ้างอิงเท่านั้น แต่ขาดการวิเคราะห์ในเชิงลึกทำให้องค์กรไม่ได้เตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างแท้จริงและรอบด้าน

**2. กำหนดแนวทางการพัฒนาสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน ให้ชัดเจน** สามารถสื่อสารให้เครือข่ายวิชาการด้านแรงงานได้เข้าใจและเชื่อมั่นในการทำงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนี้

(1) การวางรากฐานสร้างกลุ่มบุคลากรเพื่อรองรับงานภายใต้สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน โดยเฉพาะงานวิจัยและเร่งพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเตรียมคนที่มีคุณสมบัติต่างๆรองรับการเติบโตของสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน เพื่อให้เป็นหน่วยงานที่แข็งแกร่งทางวิชาการแรงงานในอนาคต และหน่วยงานภายนอกมีความเชื่อมั่นยิ่งขึ้น โดยเฉพาะควรที่จะเพิ่มอัตรากำลังบุคลากรใหม่ในอนาคตไว้ในการวางแผนกำลังคนของสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ในตำแหน่งนักวิชาการแรงงานที่เป็นผู้จบการศึกษาด้านสถิติและการวิจัย เศรษฐศาสตร์แรงงานและเศรษฐมิติให้มากขึ้น

#### (2) การเสริมสร้างความเชื่อมั่นด้านข้อมูลและสารสนเทศด้านแรงงาน

หากทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานมีการเข้าถึง การแลกเปลี่ยน การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลแรงงานที่มีข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันในทุกระบบที่มีอยู่แล้วร่วมกัน และมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น ให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงฐานข้อมูลด้านแรงงานอย่างจริงจัง ย่อมทำให้การพัฒนาแรงงานมีความรวดเร็ว และตรงประเด็นตามที่สังคมให้ความสำคัญ อีกทั้งบุคลากรสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานได้รับการเพิ่มขีดสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีโอกาสแสดงความสามารถในด้านการคิดวิเคราะห์ที่แข็งแกร่งแล้ว ย่อมสามารถเสนอผลงานต่างๆสู่สาธารณะได้อย่างภาคภูมิใจ ทำให้เกิดการยอมรับคุณภาพข้อมูล คุณภาพงาน ตลอดจนยกระดับคุณภาพของบุคลากรกระทรวงแรงงานด้วย เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กรวิชาการ เช่น สำนักเศรษฐกิจการแรงงานเป็นหน่วยงานที่ให้เหตุผล ให้คำอธิบาย สื่อสารและประกาศข้อมูลสารสนเทศสำคัญๆ และสถิติตัวเลขสำคัญด้านแรงงานออกสู่สาธารณะ อีกทั้งการต้องทำงานประสานแลกเปลี่ยนความรู้ด้านแรงงานกับหน่วยงานเครือข่ายวิชาการด้านแรงงานทั้งภาคเอกชนและภาครัฐอื่นๆ ตลอดจนการตอบสนองต่อการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลและสร้างความเชื่อมั่นด้านแรงงาน มีการนำเสนอผลงานต่างๆ อาทิ

- งานบทความทางวิชาการ / งานวิจัย จัดทำ Article Journal เผยแพร่ไปสู่ต่างประเทศ หรือนำลง website ของกระทรวงแรงงานหรือของสำนักเศรษฐกิจการแรงงานเพื่อเผยแพร่แก่สาธารณะ

- กลั่นกรอง คัดเลือก และ ตรวจสอบแก้ไข Research Proposal ด้านแรงงานได้ และกำหนด TOR งานวิจัยด้านแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ



- สร้างและพัฒนา Model ทางด้านแรงงานเพื่อประกอบการตัดสินใจในด้านนโยบาย อันจะนำไปสู่การสร้างความเชื่อมั่นให้หน่วยงานกลางเช่น สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริหาร สำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และกระทรวงอื่นๆให้เกิดการยอมรับคุณภาพข้อมูล คุณภาพงาน ตลอดจนเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านแรงงานระหว่างเครือข่ายวิชาการแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) พัฒนางานแรงงานเชิงลึกที่ทันสมัย ด้วยการนำแนวคิดต่างๆด้านแรงงานมาสร้างงานต่อ ยอดคลงลึกมากกว่าปัจจุบันที่ดำเนินการเพียงเชิงกว้าง มีการวิเคราะห์เชิงลึกค่อนข้างน้อย งานที่สร้างขึ้น จึงเน้นหนักทั้งงานข้อมูล งานวิชาการ วิเคราะห์ แบบเฉพาะกิจ งานวิจัยที่ดำเนินการเองยังไม่เพียงพอ บางส่วนขาดการนำไปเผยแพร่และถูกนำมาใช้ประโยชน์น้อย ดังนั้นงานแรงงานต้องทำให้ลึกเชิง จุลภาคด้านแรงงาน มีการวิเคราะห์เชื่อมโยงภายในและภายนอก จึงจะรู้ชัดเจนว่าการพัฒนาแรงงาน ควรมุ่งขยับไปทางใดด้วยรูปแบบใด เพราะกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงแรงงานมีมากมายทั้งแรงงานใน ระบบและนอกระบบ รวมจำนวนกว่า 38 ล้านคน และในอนาคตอันใกล้แรงงานจะขยายมากไปสู่แรงงาน นอกระบบอย่างเข้มข้น

#### (4) การสร้างคลังความรู้และคลังสมองด้านแรงงานเพื่อความสง่างามและภาคภูมิขององค์กร

การวางรากฐานให้สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานเติบโต อย่างมั่นคง เพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงที่มีสถานะเป็นกรมนโยบายมีความมั่นคงและยั่งยืน เนื่องจาก บุคลากรต้องมีคุณสมบัติด้านชี้นำ ชี้นำ ให้คำปรึกษา มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ มีความชำนาญพิเศษ มีความพร้อมด้วยข้อมูลรอบด้าน มีการจัดทำ Model ต่างๆไว้อย่างมั่นใจ จนกระทั่งทราบเมื่อสมรรถนะ บุคลากรเข้มแข็งขึ้นได้แล้ว ย่อมทำให้เกิดการสร้างคลังสมองและคลังวิชาการด้านแรงงาน มีการพัฒนา องค์ความรู้ด้านแรงงานไว้ให้เครือข่ายวิชาการด้านแรงงานได้ใช้ประโยชน์ อีกทั้งเกิดการถ่ายทอดความรู้ จากบุคลากรของสำนักเศรษฐกิจการแรงงานรุ่นสู่รุ่น ได้ศึกษาและเรียนรู้ต่อยอดความรู้กันอย่างไม่สิ้นสุด คือได้ทั้งคลังสมองจากบุคลากรและเครือข่ายวิชาการแรงงาน และได้ผลงานวิชาการเป็นคลังความรู้ด้าน แรงงาน และพัฒนาสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นสังคมอุดมปัญญาด้านแรงงาน

#### (5) การเผยแพร่และสื่อสารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานมีทั้งบทบาทในระดับกรม และระดับ กระทรวงทำให้การคิดวิเคราะห์งานต่างๆต้องมีความละเอียด รอบคอบ จึงจะทำให้เกิดการสื่อสาร เผยแพร่ข่าวสารให้ผู้มีส่วนได้เสียและผู้รับบริการกลุ่มต่างๆ ตลอดจนเครือข่ายวิชาการด้านแรงงานได้ เข้าใจและรักษาประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่ส่วนรวม หากสำนักเศรษฐกิจการแรงงานสามารถนำเสนอ สัมฤทธิ์ผลของงานวิชาการได้ชัดเจนจะนำไปสู่การเผยแพร่ และสื่อสารสร้างความเข้าใจให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ได้รับรู้การบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหา ไขข้อสงสัย ตอบชี้แจงประเด็นด้านแรงงานได้อย่าง ชัดเจน และร่วมกันกับเครือข่ายวิชาการแรงงานในการพัฒนา ส่งเสริมและขับเคลื่อนงานแรงงานให้มี ความทันสมัย ภายใต้หลักการของเหตุและผลที่มีหลักวิชาการอ้างอิง ซึ่งข้อคิดเห็นข้างต้นเป็นความ คาดหวังของผู้เขียนที่อยากให้เกิดขึ้นได้ในอนาคตอันใกล้



## ผลสำรวจการขึ้นเงินเดือนและอัตราเงินเดือนแรกรับ ปี 2552 – 2553

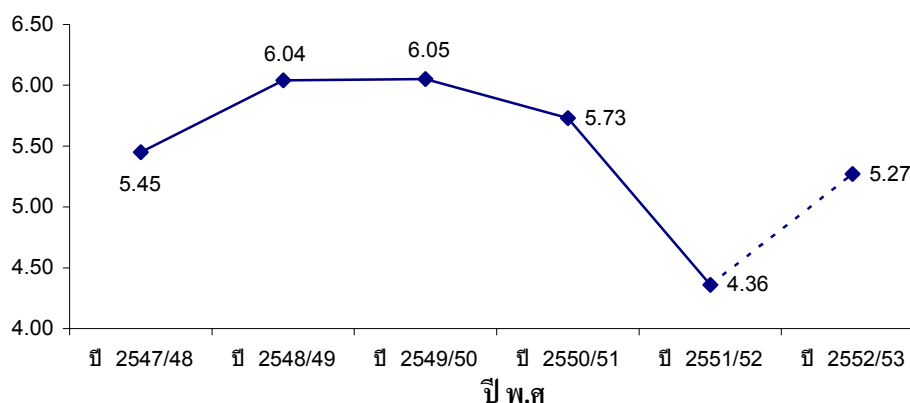
มาลี จันทรวัดรังกุล

ศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน

มนุษย์เงินเดือนทุกคน เมื่อถึงสิ้นปีแล้วแล้วแต่คาดฝันว่าจะได้รับเงินเดือนขึ้น จะมากน้อยก็ขึ้นกับปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นผลงานของแต่ละบุคคล ผลประกอบการหรือกำไรของบริษัทจากการสำรวจการขึ้นเงินเดือนซึ่งมีหลายหน่วยงานที่ทำการสำรวจ อาทิ สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย (Personal Management Association of Thailand (PMAT)) ได้จัดทำรายงานผลการสำรวจค่าจ้างและสวัสดิการประจำปี 2552/2553 โดยทำการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มธุรกิจ เช่น กลุ่มยานยนต์ชิ้นส่วน ธุรกิจไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เคมีภัณฑ์ อาหารและเครื่องดื่ม ฯลฯ เป็นต้น มีกลุ่มบริษัทที่เข้าร่วมโครงการสำรวจ 133 บริษัท ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจที่มีรายได้มากกว่า 4,000 ล้านบาทต่อปี รองลงมาเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีรายได้ช่วง 1,001 – 2,000 ล้านบาทต่อปี มีพนักงานในช่วง 101 – 1,000 คน พบว่าปี 2552-2553 อัตราการขึ้นเงินเดือนในทุกธุรกิจเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.22 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมาคมจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) ที่ทำการศึกษาลำดับเงินค่าตอบแทน สวัสดิการและผลประโยชน์ประจำปี 2552 ใน 9 กลุ่มธุรกิจ 82 องค์กร พบว่า ปี 2551 การปรับค่าจ้างภาพรวม มีค่าเฉลี่ยที่ร้อยละ 5 ขณะที่ศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ได้ทำการสำรวจค่าจ้างเงินเดือนและสวัสดิการ ปี 2552 เช่นกัน โดยสำรวจ 60 องค์กร ได้ข้อสรุปว่า ปี 2551 / 2552 มีการปรับขึ้นเงินเดือนในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4.36 ซึ่งเป็นอัตราที่ลดลงจากการปรับขึ้นในปี 2550 / 2551 ที่มีการปรับอัตราค่าจ้างขึ้นร้อยละ 5.73 อย่างไรก็ตาม ศูนย์กฎหมายฯ ยังได้คาดการณ์การปรับอัตราค่าจ้างสำหรับปี 2552 / 2553 ว่าน่าจะมีอัตราขึ้นค่าจ้างเฉลี่ยที่ร้อยละ 5.27

### แผนภูมิเปรียบเทียบการปรับอัตราค่าจ้างประจำปีโดยเฉลี่ยปี 2547/2548 - 2552/2553

อัตราการปรับ (ร้อยละ)

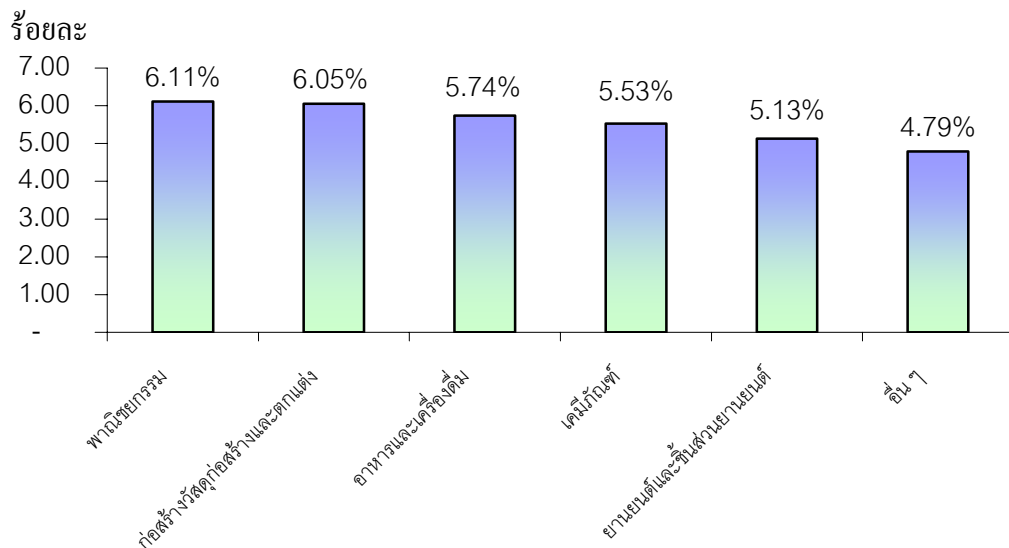


ที่มา : บริษัทศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด “รายงานผลการสำรวจค่าจ้างเงินเดือนและสวัสดิการ ปี 2552 แนวโน้ม ปี 2553” น. 10



ทั้งนี้ ข้อมูลของ PMAT ได้ระบุว่า ปี 2551 – 2552 กลุ่มธุรกิจที่มีอัตราการขึ้นเงินเดือนเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มธุรกิจพาณิชยกรรมปรับขึ้นอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.11 รองลงมา คือ กลุ่มธุรกิจก่อสร้าง - วัสดุก่อสร้าง และตกแต่ง มีอัตราขึ้นเงินเดือนเฉลี่ยร้อยละ 6.05 กลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม อัตราขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย ร้อยละ 5.74 กลุ่มธุรกิจเคมีภัณฑ์ อัตราขึ้นเงินเดือนเฉลี่ยร้อยละ 5.53 และกลุ่มธุรกิจยานยนต์และ ชิ้นส่วนยานยนต์ร้อยละ 5.13

แผนภูมิ 2 การขึ้นเงินเดือนเฉลี่ยประจำปี 2551/2552 จำแนกตามกลุ่มธุรกิจ (5 อันดับแรก)



ที่มา : สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย (PMAT) “รายงานผลการสำรวจ อัตราค่าจ้างและสวัสดิการ สำหรับการบริหารค่าจ้าง ประจำปี 2552 - 2553” น. 29

สำหรับประเด็นการจ่ายโบนัส จากการสำรวจของ PMAT พบว่ามีการจ่ายโบนัสในภาพรวม ทุกธุรกิจ เฉลี่ยที่ 2.27 เดือน ซึ่งสอดคล้องกับผลสำรวจของ TMA ที่ระบุว่าจ่ายโบนัสเฉลี่ย 2.3 เดือน ขณะที่ผลศึกษาของศูนย์กฎหมายธุรกิจ ฯ ระบุว่าภาพรวมการจ่ายโบนัส ปี 2552 มีการจ่ายในอัตราระหว่าง 1.5 – 2 เดือน ซึ่งโบนัสที่จ่ายจะผันแปรตามผลประกอบการ

ด้านอัตราเงินเดือนแรกรับและหลังบรรจุ ปี 2552 สำหรับผู้จบการศึกษาใหม่ภาคเอกชน ซึ่ง PMAT ได้ดำเนินการสำรวจพบว่า ระดับมัธยมตอนปลายสายวิทย์มีอัตราเงินเดือนแรกรับ 6,057 บาท หลังบรรจุ จำนวน 6,216 บาท ขณะที่สายศิลป์มีอัตราเงินเดือนแรกรับ 6,053 บาท หลังบรรจุ 6,199 บาท สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) อัตราเงินเดือนแรกรับเฉลี่ย 6,589 บาท โดยสายเทคนิคมีอัตราสูงกว่าสายพาณิชยกรรม ขณะที่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีอัตราเงินเดือนแรกรับเฉลี่ย 7,544 บาท สายเทคนิคก็มีอัตราเงินเดือนสูงกว่าสายพาณิชยกรรมเช่นกัน โดยสายเทคนิคมีอัตรา 7,672 บาท และสายพาณิชยกรรมอัตรา 7,415 บาท นอกจากนี้ระดับปริญญาตรีในประเทศ พบว่ามีอัตราแรกรับเฉลี่ยทุกสาขา 11,673 บาท ขณะที่ระดับปริญญาตรีต่างประเทศมีอัตราแรกรับเฉลี่ยทุกสาขาส่งกว่าในประเทศ 2,292 บาท

(ปริญญาตรีต่างประเทศ อัตราเงินเดือนแรกรับเฉลี่ยทุกสาขา 13,965 บาท) สำหรับระดับปริญญาโทในประเทศอัตราเงินเดือนแรกรับเฉลี่ยจะอยู่ที่ 17,460 บาท โดยที่ปริญญาโทต่างประเทศมีอัตราเงินเดือนแรกรับเฉลี่ยสูงกว่าในประเทศประมาณ 3,400 บาท/เดือน ปรากฏรายละเอียดดังตาราง 1

**ตาราง 1 อัตราเงินเดือนแรกรับ – หลังบรรจุเฉลี่ย ปี 2552 – 2553**  
**สำหรับผู้จบการศึกษาใหม่ จำแนกตามระดับการศึกษา**

ระดับการศึกษา	อัตราเงินเดือนเฉลี่ย (บาท/เดือน)	
	แรกรับ	หลังบรรจุ
1. มัธยมศึกษาตอนปลาย (เฉลี่ย*)	6,055	6,208
1.1 สายวิทย์	6,057	6,216
1.2 สายศิลป์	6,053	6,199
2. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) (เฉลี่ย*)	6,589	6,786
2.1 สายเทคนิค	6,647	6,846
2.2 สายพาณิชย์	6,530	6,726
3. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) (เฉลี่ย*)	7,544	7,760
3.1 สายเทคนิค	7,672	7,897
3.2 สายพาณิชย์	7,415	7,623
4. ระดับปริญญาตรี		
4.1 ในประเทศ (เฉลี่ยทุกสาขา*)	11,673	12,113
4.2 ต่างในประเทศ (เฉลี่ยทุกสาขา*)	13,965	14,189
5. ระดับปริญญาโท		
5.1 ในประเทศ (เฉลี่ยทุกสาขา*)	17,460	18,044
5.2 ต่างในประเทศ (เฉลี่ยทุกสาขา*)	20,866	21,083

ที่มา : สมาคมจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย (PMAT)

หมายเหตุ : \* อัตราเฉลี่ย =  $\frac{\text{ผลรวมอัตราเงินเดือนแรกรับทุกสาขา}}{\text{จำนวนสาขาที่คำนวณ}}$

จำนวนสาขาที่คำนวณ

เมื่อพิจารณาอัตราเงินเดือนแรกรับของผู้จบการศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรีในประเทศ ปี 2552 – 2553 ซึ่งสำรวจโดย PMAT พบว่า สาขาวิศวกรรมศาสตร์มีอัตราเงินเดือนแรกรับสูงสุด (14,265 บาท/เดือน) รองลงมาคือสาขาคอมพิวเตอร์ (12,281 บาท/เดือน) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับสาขาวิทยาศาสตร์ (12,251 บาท/เดือน) ส่วนสาขาสังคมศาสตร์มีอัตราเงินเดือนแรกรับต่ำสุด (10,408 บาท/เดือน) และหาก

เปรียบเทียบกับผู้จบการศึกษาใหม่จากต่างประเทศ พบว่า สาขาวิศวกรรมศาสตร์มีอัตราเงินเดือนแรกรับสูงสุดเช่นกัน (16,381 บาท/เดือน) แต่อันดับรองลงมา คือ สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ (14,900 บาท/เดือน) ไม่ใช่สาขาวิทยาศาสตร์เหมือนผู้จบในประเทศ ส่วนผู้จบสาขาสังคมศาสตร์ในต่างประเทศมีอัตราเงินเดือนแรกรับต่ำสุด (12,375 บาท/เดือน) เช่นเดียวกับปริญญาตรีในประเทศแต่ยังมีอัตราสูงกว่าสาขาสังคมศาสตร์ในประเทศประมาณ 2,000 บาท (รายละเอียดปรากฏตามตาราง 2)

**ตาราง 2 เปรียบเทียบอัตราเงินเดือนแรกรับสำหรับผู้จบการศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรี ปี 2551 - 2552 และ 2552 - 2553 จำแนกตามสาขาที่จบและใน/ต่างประเทศ**

สาขาที่จบ	ในประเทศ (บาท/เดือน)			ต่างประเทศ (บาท/เดือน)		
	2551-2552	2552-2553	อัตราการเปลี่ยนแปลง*	2551-2552	2552-2553	อัตราการเปลี่ยนแปลง*
สาขาวิศวกรรมศาสตร์	14,370	14,265	-0.73	16,631	16,381	-1.50
สาขาวิทยาศาสตร์	12,153	12,251	0.81	14,780	13,962	-5.53
สาขาคอมพิวเตอร์	11,932	12,281	2.92	14,872	13,813	-7.12
สาขาบริหารธุรกิจ	10,251	10,562	3.03	12,890	13,443	4.29
สาขาบัญชี	11,035	11,214	1.62	13,388	13,658	2.02
สาขาสังคมศาสตร์	10,120	10,408	2.85	12,431	12,375	-0.45
สาขาเศรษฐศาสตร์	10,497	10,804	2.92	12,675	13,184	4.02
สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์	11,746	11,600	-1.24	13,386	14,900	11.31
<b>เฉลี่ยทุกสาขา</b>	<b>11,513</b>	<b>11,673</b>	<b>1.39</b>	<b>13,882</b>	<b>13,965</b>	<b>0.60</b>

ที่มา : สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย(PMAT) รายงานผลการสำรวจอัตราค่าจ้างและสวัสดิการสำหรับการบริหารค่าจ้างประจำปี 2551 - 2552 และประจำปี 2552 - 2553

หมายเหตุ : \*อัตราการเปลี่ยนแปลง

$$= \frac{(\text{อัตราเงินเดือนแรกรับ ปี}2552\text{-}2553) - (\text{อัตราเงินเดือนแรกรับ ปี}2551\text{-}2552)}{(\text{อัตราเงินเดือนแรกรับ ปี}2551\text{-}2552)} \times 100$$



ทั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจคือ เมื่อเปรียบเทียบอัตราเงินเดือนแรกรับสำหรับผู้จบการศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรี ปี 2552 – 2553 กับปีที่ผ่านมา คือ 2551 – 2552 ซึ่งสำรวจโดยสมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย (PMAT) พบว่า อัตราเงินเดือนแรกรับปีนี้ชะลอตัวจากปีที่แล้ว โดยปริญญาตรีในประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.39 ขณะที่ปริญญาตรีต่างประเทศปรับตัวขึ้นเพียงร้อยละ 0.60 หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่มีการปรับอัตราเงินเดือน ซึ่งการที่อัตราเงินเดือนแรกรับไม่เปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย น่าจะมีสาเหตุจากการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจในสาขาต่าง ๆ ทำให้เกิดการชะลอการจ้างงานไม่ขยายงาน รวมทั้งมีการเลิกจ้างงานมาก จึงเป็นยุคของนายจ้างที่ไม่จำเป็นต้องปรับอัตราเงินเดือนเพื่อจูงใจให้เกิดการจ้างงานนั่นเอง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายสาขาของระดับปริญญาตรีในประเทศ พบว่า สาขาบริหารธุรกิจมีการปรับเพิ่มเงินเดือนแรกรับสูงสุด คือ ร้อยละ 3.03 รองลงมาคือ สาขาเศรษฐศาสตร์ปรับร้อยละ 2.92 ซึ่งปรับเพิ่มเท่ากับสาขาคอมพิวเตอร์ ส่วนสาขาที่อัตราเงินเดือนแรกรับปรับลดสูงสุด คือ สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ร้อยละ -1.24) ขณะที่ปริญญาตรีต่างประเทศ สาขาที่มีการปรับขึ้นอัตราเงินเดือนแรกรับสูงสุด คือ สถาปัตยกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 11.31) ซึ่งสวนทางกับผู้จบในประเทศ รองลงมาคือสาขาบริหารธุรกิจ (ร้อยละ 4.29) ส่วนสาขาที่มีการปรับลดอัตราเงินเดือนแรกรับจากปีที่แล้วมากที่สุด คือ สาขาคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีอัตราต่ำกว่าเดิมถึงร้อยละ -7.12 ปรากฏรายละเอียดตามตาราง 2

สำหรับผู้จบการศึกษาใหม่ระดับปริญญาโทในประเทศ ปี 2552 – 2553 เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา ซึ่งสำรวจโดยสมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย (PMAT) เช่นกัน พบว่า มีอัตราการปรับเงินเดือนแรกรับสูงถึงร้อยละ 7.48 ขณะที่ต่างประเทศปรับขึ้นร้อยละ 5.25 โดยปริญญาตรีในประเทศ สาขาที่ปรับขึ้นอัตราเงินเดือนแรกรับสูงสุด คือ สาขาบัญชี (ร้อยละ 10.20) รองลงมาคือสาขาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 10.03) สาขาที่ปรับน้อยที่สุด คือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 2.85) ส่วนปริญญาโทต่างประเทศ สาขาที่ปรับขึ้นสูงสุด คือ สาขาสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 8.07) ซึ่งเท่ากับสาขาบัญชีที่ปรับขึ้นร้อยละ 8.05 รองลงมาคือสาขาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 6.68) สาขาที่ปรับขึ้นน้อยที่สุดคือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ (ร้อยละ 1.28) (ตาราง 3)

ตาราง 3 เปรียบเทียบอัตราเงินเดือนแรกรับสำหรับผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโท ปี 2551 - 2552 และ 2552 - 2553 จำแนกตามสาขาที่จบและใน/ต่างประเทศ

สาขาที่จบ	ในประเทศ (บาท/เดือน)			ต่างประเทศ (บาท/เดือน)		
	2551-2552	2552-2553	อัตราการเปลี่ยนแปลง*	2551-2552	2552-2553	อัตราการเปลี่ยนแปลง*
สาขาวิศวกรรมศาสตร์	18,633	19,164	2.85	22,176	22,459	1.28
สาขาวิทยาศาสตร์	16,398	18,043	10.03	19,972	21,307	6.68
สาขาคอมพิวเตอร์	16,769	18,201	8.54	20,809	21,777	4.65
สาขาบริหารธุรกิจ	15,580	16,555	6.26	19,231	20,378	5.96
สาขาบัญชี	15,575	17,163	10.20	19,003	20,534	8.05
สาขาสังคมศาสตร์	15,069	16,313	8.25	18,397	19,882	8.07
สาขาเศรษฐศาสตร์	15,428	16,506	6.99	18,944	20,071	5.95
สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์	16,507	17,731	7.42	20,067	20,518	2.25
เฉลี่ยทุกสาขา	16,245	17,460	7.48	19,825	20,866	5.25

ที่มา : สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย รายงานผลการสำรวจอัตราค่าจ้างและสวัสดิการ การบริหารค่าจ้างประจำปี 2551 - 2552 และ 2552 - 2553

หมายเหตุ : อัตราการเปลี่ยนแปลงคำนวณจากสูตร

$$= \frac{(\text{อัตราเงินเดือนปี}2552-2553) - (\text{อัตราเงินเดือนปี}2551-2552)}{\text{อัตราเงินเดือนปี}2551-2552} \times 100$$

เป็นไปบ้างหลังจากเห็นอัตราเงินเดือนแรกรับกันไปแล้ว น่าจะช่วยให้นายจ้างใช้เป็นแนวทางในการบริหารค่าตอบแทนในองค์กรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจงใจให้ได้คนดีคนเก่งเข้าสู่องค์กร และรักษามูลค่าการเดิมขององค์กรไว้ได้

#### เอกสารอ้างอิง

1. สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย (PMAT) 1) “รายงานผลการสำรวจอัตราค่าจ้างและสวัสดิการสำหรับการบริหารค่าจ้าง ประจำปี 2552 – 2553” 2) “รายงานผลการสำรวจอัตราค่าจ้างและสวัสดิการสำหรับการบริหารค่าจ้าง ประจำปี 2551 – 2552”
2. สมาคมจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) “BENEFITS & SALARY TRACKING REPORT 2009”
3. บริษัทศูนย์กฎหมายธุรกิจ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด “รายงานผลการสำรวจค่าจ้างเงินเดือนและสวัสดิการ ปี 2552 และแนวโน้ม ปี 2553”



พบกันอีกเช่นเคยทุก ๆ ไตรมาส หรือ 3 เดือนครั้ง เพื่อนำผลงานวิจัยที่หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานผลิตขึ้น มาเผยแพร่เล่าสู่กันฟัง ซึ่งผลงานวิจัยทุกเล่มที่กล่าวถึงในคอลัมน์สารพันงานวิจัยนี้ สามารถสืบค้นรายงานฉบับสมบูรณ์ (Full Text) ได้ที่ระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงานโดยเข้าไปใน Website กระทรวงแรงงาน ([www.mol.go.th](http://www.mol.go.th)) แล้วเลือกเมนูฐานข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงาน หรือเข้าโดยตรงที่ <http://research.mol.go.th> เพียงแค่นี้ก็สามารถค้นหาผลงานวิจัยด้านแรงงาน ทั้งที่เป็นของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานและหน่วยงานภายนอก เช่น สถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือ องค์กรเอกชนได้ (ผลงานวิจัยเฉพาะของหน่วยงานกระทรวงแรงงานเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ (Full Text) สำหรับหน่วยงานภายนอกหรือสถาบันการศึกษาเป็นบทคัดย่อ) สำหรับผลงานวิจัยที่น่าสนใจในฉบับนี้ จะนำเสนอเพียง 3 เรื่อง ติดตามได้เลยค่ะ

### โครงการศึกษาอาชีพและโอกาสที่ได้รับ ค่าตอบแทนที่เหมาะสมสอดคล้องกับ ผู้สูงอายุ

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันว่าประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเตรียมรับมือกับสถานการณ์ผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงปัญหาผู้สูงอายุที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น หลายประเทศจึงให้ความสนใจกับการศึกษาวิจัย

เพื่อเตรียมรับสถานการณ์ผู้สูงอายุ รวมถึงประเทศไทย กระทรวงแรงงาน โดยกลุ่มงานเศรษฐกิจแรงงานมหภาคจึงได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “โครงการศึกษาอาชีพและโอกาสที่จะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมสอดคล้องกับผู้สูงอายุ” โดยมอบหมายให้คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทำการศึกษาวิจัย มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อให้ได้ลักษณะอาชีพ ตำแหน่งงานและลักษณะงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ 2) เพื่อให้ได้แนวทางการจ้างงาน อัตราค่าจ้าง ผลประโยชน์ตอบแทนสวัสดิการและเงื่อนไขการทำงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ 3) เพื่อทราบโอกาสของผู้สูงอายุที่ได้รับการจ้างงาน และได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะงานผู้สูงอายุ และ 4) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการจ้างงานผู้สูงอายุ

การศึกษานี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดและปลายปิด และการใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยมีการศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติแบบง่าย เช่น ค่าร้อยละ และค่าสถิติ t หรือ P – value ที่ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1) อาชีพ/ตำแหน่งงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยพิจารณาจากแบบจำลองของแคเรียร์

(Karasek's Job Strain Model) ซึ่งแบ่งงานเป็น 4 รูปแบบ คือ (1) งานเชิงรุก (Active Job) คือ งานที่ต้องใช้ความสามารถในการตัดสินใจสูง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานได้ เช่น ผู้บริหารงานบุคคล เจ้าหน้าที่วิจัย นักวิเคราะห์ทางการเงิน ฯลฯ (2) งานเชิงรับ (Passive Job) คือ งานที่ทำซ้ำ ๆ ไม่ต้องการทักษะสูงมาก เช่น บรรณารักษ์ พนักงานจัดซื้อ ฯลฯ (3) งานที่มีความเครียดต่ำ (Low strain) เป็นงานที่มีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลาทำงาน ภาระงานไม่มาก เช่น ผู้ปฏิบัติการสอนในระดับมัธยมศึกษา เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล พนักงานขับรถ ฯลฯ และ (4) งานที่มีความเครียดสูง (High strain) คือ งานที่มีรูปแบบการทำงานแบบซ้ำใช้ทักษะสูง แรงรีบ เช่น พนักงานบริการบนเครื่องบิน พนักงานขับรถรับส่งนักเรียน ฯลฯ โดยผลการศึกษารูป ดังนี้

**กลุ่มที่ 1 งานเชิงรุกที่สุขภาพของผู้สูงอายุไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน** ได้แก่ เจ้าหน้าที่วิจัยด้านสังคมศาสตร์ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่แปลและล่าม พนักงานสืบสวนเอกชน

**กลุ่มที่ 2 งานเชิงรุกที่สุขภาพของผู้สูงอายุอาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน** ได้แก่ ผู้บริหารงานบุคคล เจ้าหน้าที่สถาปนิกออกแบบอาคาร เจ้าหน้าที่วิจัยด้านเภสัชศาสตร์ นักวิชาการสาธารณสุข ผู้ปฏิบัติการสอนในระดับอุดมศึกษา ผู้ตรวจสอบบัญชี เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานผู้สื่อข่าว พนักงานตรวจสอบคุณภาพ พนักงานตกแต่งภายในหรือมัณฑนากร

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ทางการเงิน ช่างไฟฟ้าทั่วไป เจ้าหน้าที่เทคนิคเครื่องจักรกล

**กลุ่มที่ 3 งานเชิงรับที่สุขภาพของผู้สูงอายุไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน** ได้แก่ พนักงานจัดซื้อ พนักงานสมุห์บัญชี เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีดคอมพิวเตอร์ เจ้าหน้าที่คลังสินค้า พนักงานเก็บเงินหน้าเคาเตอร์ (แคชเชียร์) ลูกจ้างในสวนป่า (พนักงานแท่งทะเลสาบป่า) ลูกจ้างในสวนยาง (พนักงานกรีดยาง) พนักงานดูแลศพ (สัปเหร่อ) ลูกจ้างเพาะเลี้ยงสัตว์ กุ้งก้ามกราม พนักงานขายของในร้าน ลูกจ้างในอุตสาหกรรมผลิตนม ลูกจ้างทั่วไปในธุรกิจทำขนมในร้านเบเกอรี่ สมุห์บัญชี ลูกจ้างในอุตสาหกรรมทำถั่วตัด (คัดเลือกเม็ดถั่ว) ลูกจ้างทำเฟอร์นิเจอร์ไม้ ลูกจ้างทำเฟอร์นิเจอร์หวาย ลูกจ้างในอุตสาหกรรมทำไม้กวาดดอกหญ้า ลูกจ้างทอผ้าไหม ลูกจ้างในธุรกิจจัดดอกไม้ พนักงานทำความสะอาดสำนักงาน เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ลูกจ้างในธุรกิจตัดแต่งต้นไม้ ลูกจ้างเก็บผลไม้ในสวน พนักงานบรรจุหีบห่อ พนักงานนวดแผนไทย ทำมิด ทอผ้ามัดหมี่

**กลุ่มที่ 4 งานเชิงรับที่สุขภาพของผู้สูงอายุเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน** ได้แก่ เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ธุรการ ลูกจ้างประกอบอาหาร ลูกจ้างคัดพลอย ลูกจ้างร้านเสริมสวย ลูกจ้างซักรีดเสื้อผ้า

**กลุ่มที่ 5 งานที่มีความตึงเครียดต่ำที่สุขภาพของผู้สูงอายุไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน** ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอนระดับมัธยมศึกษา พนักงานขับแท็กซี่ พนักงานขายตรง



**กลุ่มที่ 6 งานที่มีความตึงเครียดต่ำที่**  
**สุขภาพของผู้สูงอายุอาจเป็นอุปสรรคต่อการ**  
**ทำงาน ข้อมูลจากการศึกษาไม่พบงานที่อยู่ใน**  
**กลุ่มนี้**

**กลุ่มที่ 7 งานที่มีความตึงเครียดสูงที่**  
**สุขภาพของผู้สูงอายุไม่เป็นอุปสรรคต่อการ**  
**ทำงาน ข้อมูลจากการศึกษาไม่พบงานที่อยู่ใน**  
**กลุ่มนี้**

**กลุ่มที่ 8 งานที่มีความตึงเครียดสูงที่**  
**สุขภาพของผู้สูงอายุอาจเป็นอุปสรรคต่อการ**  
**ทำงาน ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอนระดับประถมศึกษา**  
**เจ้าหน้าที่ซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์**  
**เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาการลงทุนด้านหลักทรัพย์**  
**เจ้าหน้าที่สินเชื่อ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล ลูกจ้าง**  
**ตัดเย็บเสื้อผ้า พนักงานเลขานุการ พนักงาน**  
**ขับรถประจำทาง/รับส่งนักเรียน พนักงานขับรถตู้**

ซึ่งอาชีพ/ตำแหน่งงานในกลุ่มที่ 1  
และ กลุ่มที่ 3 สามารถส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำได้  
แต่ควรระวังไม่ให้ดูแลสุขภาพตั้งแต่อยู่ในวัย  
ทำงานในทุกด้าน ตั้งแต่เรื่องอาหาร การออกกำลังกาย  
การตรวจสุขภาพ และการดูแลสุขภาพ  
ในด้านอื่นๆ เพื่อเป็นการป้องกันการเสื่อมสภาพ  
ของร่างกายเร็วเกินไป หรือชะลอการเสื่อมลง  
ส่วนอาชีพ/ตำแหน่งงานในกลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 4  
และกลุ่มที่ 5 สามารถให้ผู้สูงอายุทำได้แต่ต้อง  
ระวังทำให้เข้าใจถึงอันตรายต่อสุขภาพของ  
ผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุต้องจัดเวลาทำงานและ  
ภาระงานให้สามารถยืดหยุ่นได้ เพื่อไม่สร้างความ  
เครียด สำหรับอาชีพ/ตำแหน่งงานกลุ่มที่ 8  
ไม่ควรสนับสนุนให้ผู้สูงอายุทำ

**2) การกำหนดค่าจ้างที่เหมาะสมสำหรับ**  
**ผู้ทำงานสูงอายุ ไม่ควรเป็นค่าจ้างสูงสุดของ**

ตำแหน่งนั้น ๆ เพราะสุขภาพของผู้สูงอายุที่  
เสื่อมสภาพลงตามอายุที่เพิ่มขึ้นทำให้  
ประสิทธิภาพของการทำงานลดลง ขณะเดียวกัน  
ก็ไม่ควรเป็นค่าจ้างต่ำสุดของตำแหน่งนั้น ๆ  
เพราะผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ดังนั้น  
ค่าจ้างสำหรับผู้สูงอายุควรเป็นค่าที่อยู่ระหว่าง  
ค่าจ้างต่ำสุดและค่าจ้างสูงสุดของตำแหน่งนั้น ๆ  
แต่จะอยู่ ณ ระดับใดขึ้นอยู่กับตลาดแรงงาน  
ผู้สูงอายุและสถานะเศรษฐกิจในขณะนั้น ๆ

**3) ลักษณะค่าจ้างที่พนักงานสูงอายุ**  
**ต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่อาชีพ/ตำแหน่งงานที่**  
**ผู้สูงอายุต้องการรับค่าจ้างเป็นเงินเดือน คือ**  
**อาชีพที่ต้องใช้ทักษะและเทคโนโลยีสูง**  
**ประกอบด้วย ผู้บริหารงานบุคคล เจ้าหน้าที่วิจัย**  
**ด้านสังคมศาสตร์ ฯลฯ ส่วนอาชีพ/ตำแหน่งงาน**  
**ต้องการรับค่าจ้างเป็นรายวัน คือ อาชีพที่ต้องใช้**  
**แรงงานสูง ประกอบด้วย ลูกจ้างสวนปาล์ม**  
**(แทงทะลายปาล์ม) ลูกจ้างฟาร์มเพาะเลี้ยง**  
**กุ้งก้ามกราม พนักงานขับรถและอาชีพ/ตำแหน่งงาน**  
**ที่ต้องการรับค่าจ้างตามชิ้นงาน ประกอบด้วย**  
**สถาปนิกออกแบบอาคาร ผู้ตรวจสอบบัญชี**  
**พนักงานวางแผนไทย ลูกจ้างในธุรกิจ**  
**หมอนไหม ฯลฯ**

**4) ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุ**  
**พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการให้มีสวัสดิการ**  
**เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล/**  
**โรงพยาบาล รองลงมาคือจัดให้มีการประกัน**  
**สุขภาพให้กับผู้สูงอายุ จัดบริการปฐมพยาบาล**  
**ในองค์กร และการประกันภัยสำหรับผู้สูงอายุ**  
**ส่วนเงื่อนไขการทำงานของผู้สูงอายุ ต้องการให้**  
**นายจ้างจัดสถานที่ทำงานให้เหมาะกับผู้สูงอายุ**  
**และจัดเวลาทำงานที่ยืดหยุ่นสำหรับผู้สูงอายุ**





5) สำหรับโอกาสที่ผู้สูงอายุจะได้รับการจ้างงาน พบว่า ผู้บริหารกว่าร้อยละ 80 เห็นว่ายังไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องใช้แรงงานสูงอายุ เพราะยังไม่พบปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ถ้ามี ปัญหาการขาดแคลนแรงงานไว้ฝ่มือก็จ้างแรงงานต่างชาติดี แต่ถ้าขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ มีความรู้และมีประสบการณ์ สถานประกอบการจะจ้างผู้สูงอายุที่ทำงานกับสถานประกอบการก่อนเกษียณให้ทำงานต่อ ทั้งนี้ การจ้างผู้สูงอายุให้ทำงานต่อมีสองลักษณะ คือ จ้างให้มาทำงานสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน โดยจ่ายค่าจ้างน้อยกว่าเดิม และให้มาทำงานเหมือนเดิมให้เงินเดือนเท่าเดิม แต่ให้ภาระงานลดลง

#### 6) การศึกษาครั้งนี้ได้เสนอแนะใน 3 ด้าน คือ

(ก) ด้านผู้ประกอบการ เสนอว่างานที่จะให้ผู้สูงอายุทำควรเป็นงานที่มีความยืดหยุ่น ทั้งเวลาทำงานและภาระงาน ควรปรับสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ควรให้โอกาสผู้สูงอายุได้รับการฝึกอบรมเหมือนพนักงานทั่วไป

(ข) ด้านพนักงานสูงอายุ ผู้สูงอายุต้องฝึกตนเองให้มีทักษะที่ทันสมัยเสมอ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลาตั้งแต่อยู่ในวัยทำงาน ต้องดูแลสุขภาพตั้งแต่อยู่ในวัยทำงานให้แข็งแรง ปราศจากโรคเรื้อรังที่คอยบั่นทอนชีวิตการทำงาน รับประทานอาหารถูกสุขลักษณะและออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

#### (ค) ด้านรัฐบาล เสนอแนะ ดังนี้

1) ควรกำหนดนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการทำงานของผู้สูงอายุให้เป็นวาระแห่งชาติ

2) ควรแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการเกษียณอายุของราชการและรัฐวิสาหกิจให้ขยายอายุการเกษียณทางการออกไปเป็น 4 ปี สำหรับอาชีพหรือตำแหน่งงานที่ต้องใช้แรงงานหรือรับผิดชอบความปลอดภัยของคนจำนวนมาก อาจให้เลือกอายุเกษียณได้ โดยพิจารณาจากเรื่องสุขภาพหรือภาระงาน

3) ผู้ที่จะทำงานหลังอายุ 60 ปี จะได้รับเงินเดือนสูงสุดไม่เกินเดือนสุดท้ายของที่เคยได้รับก่อนอายุ 60 ปี แต่ต้องไม่ต่ำกว่าค่ากลางระหว่างเงินเดือนเริ่มต้นและเงินเดือนสูงสุดของตำแหน่งนั้น ๆ

4) ควรออกกฎหมายเกี่ยวกับการห้ามเลือกปฏิบัติต่อผู้สูงอายุไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม โดยครอบคลุมการห้ามใช้อายุเป็นเกณฑ์ในการจ้างงาน การศึกษา และการเข้ารับบริการฝึกอบรม

5) ควรให้เงินอุดหนุนหรือลดหย่อนภาษีแก่สถานประกอบการที่จ้างแรงงานผู้สูงอายุ เพื่อจูงใจให้สถานประกอบการจ้างผู้สูงอายุทำงาน

6) ควรประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจสถานการณ์ผู้สูงอายุเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เตรียมแผนรองรับสถานการณ์ รวมถึงส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดเตรียมสวัสดิการหรือปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อพนักงานสูงอายุ

7) ควรปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 โดยขยายสิทธิประโยชน์กรณีชราภาพจาก 55 ปี เป็น 60 ปีหรือมากกว่า เพื่อดึงดูดแรงงานในระบบให้ทำงานยาวขึ้น เพื่อให้รายได้ที่จะได้รับหลังเกษียณเพิ่มขึ้น



เพียงพอต่อการดำรงชีวิตหลังเกษียณ และเป็น การแบ่งเบาภาระด้านสวัสดิการของภาครัฐบาล

8) สำหรับการส่งเสริมการทำงานใน อาชีพที่ยั่งยืน กระทั่งแรงงานและ กระทั่งพาณิชย์ ควรเป็นหน่วยงานที่ต้อง รับผิดชอบร่วมกันในเรื่องการแนะนำการ ประกอบอาชีพอิสระให้กับผู้สูงอายุ โดย กระทั่งแรงงานทำหน้าที่ให้คำแนะนำ อบรม ด้านอาชีพและการผลิต ขณะเดียวกันกระทั่ง พาณิชย์ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำด้าน การตลาด และการบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

### แนวโน้มความต้องการแรงงาน ในช่วงปี 2553-2557

กรมการจัดหางาน โดยกองวิจัย ตลาดแรงงาน ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง“แนวโน้ม ความต้องการแรงงาน ในช่วงปี 2553 – 2557” โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการ จ้างงานในปัจจุบันและประมาณการแนวโน้ม ความต้องการแรงงานของทุกภาคการผลิต ในช่วง ปี 2553 – 2557 2) เพื่อเผยแพร่ สถานการณ์แนวโน้มความต้องการแรงงานแก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 3) เพื่อศึกษารายได้ เฉลี่ยของแรงงานไทยในทุกภาคการผลิต สำหรับวิธีการศึกษาใช้การวิจัยเอกสารที่ เกี่ยวข้อง (Documentary Research) โดยการ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง และใช้การประมาณความต้องการ โดยวิธี Inverse Cobb Douglas Production Function ซึ่งใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) ย้อนหลัง 11 ปี (พ.ศ. 2541 – 2551) ประกอบด้วย

ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) สต็อกทุน (Gross Capital Stock) ราคาสีเขียว (2531) จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการ สำรวจภาวะการทำงานของประชากรจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดประเภทอุตสาหกรรม แบบ ISIC (International Standard Industry Classification) ขององค์การสหประชาชาติ (UN) นอกจากนี้ยังมีการเก็บรวบรวมข้อมูล เชิงคุณภาพและตรวจสอบคุณภาพของงานวิจัย จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1) ภาพรวมของภาวะเศรษฐกิจและ การจ้างงาน ในปี 2551 ซึ่งเป็นปีที่ทำการศึกษ พบว่าเศรษฐกิจมีการขยายตัวร้อยละ 2.6 ชะลอลง จากร้อยละ 4.9 ในปี 2550 อุตสาหกรรมที่มีการ ขยายตัวมาก 3 อันดับแรกคือ (1) ตัวกลาง ทางการเงิน (2) การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา และ (3) การผลิต ส่วนอุตสาหกรรมที่มีการหดตัวมาก 3 อันดับแรก คือ (1) ภาคการก่อสร้าง (2) การขนส่ง สถานที่เก็บ สินค้าและการคมนาคม และ (3) การบริหารราชการ การป้องกันประเทศรวมการประกันสังคม ภาคบังคับ ในด้านกำลังแรงงาน ปี 2551 พบว่า แรงงานที่อายุ 15 ปีขึ้นไป มี 37.70 ล้านคน โดย ภาคที่มีแรงงานมากที่สุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือภาคกลาง ภาคเหนือ โดยแรงงาน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีการศึกษา ประถมศึกษาและต่ำกว่า หากพิจารณาแรงงาน ตามภาคการผลิต พบว่า ภาคการเกษตรและภาค บริการมีการจ้างงานในอัตราใกล้เคียงกัน รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรม ซึ่งอุตสาหกรรม ที่มีการจ้างงานมากได้แก่ การผลิตผลิตภัณฑ์



อาหารและเครื่องดื่ม รองลงมาคือ การผลิตเครื่องแต่งกาย อาชีพที่มีการจ้างงานมากที่สุด คือ ผู้ปฏิบัติงาน ฝีมือด้านเกษตรและประมง รองลงมาคือ พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด

สำหรับรายได้เฉลี่ยของผู้มีงานทำพบว่ารายได้เฉลี่ยช่วงปี 2547 – 2551 แรงงานชายมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 8,906 บาท/เดือน ขณะที่แรงงานหญิงประมาณ 8,290 บาท/เดือน โดยกรุงเทพมหานครมีรายได้เฉลี่ยสูงสุดประมาณ 13,669 บาท/เดือน ขณะที่ภาคเหนือรายได้เฉลี่ยต่ำสุด คือ 6,592 บาท/เดือน ทั้งนี้รายได้จะเพิ่มขึ้นตามอายุและระดับการศึกษา ส่วนรายได้ตามอาชีพ พบว่า อาชีพนักบิน และที่เกี่ยวข้องกับการบิน มีรายได้เฉลี่ยสูงสุดประมาณ 84,254 บาท/เดือน รองลงมาคือ กรรมการและผู้บริหารระดับสูง ประมาณ 72,395 บาท/เดือน สาขาที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยที่สุด คือ ผู้ทำงานด้านการเกษตรและประมงเฉลี่ยประมาณ 2,391 บาท/เดือน หากพิจารณาตามภาคการผลิตจะพบว่า ภาคบริการ มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด คือ ประมาณ 11,854 บาท/เดือน รองลงมาคือ ภาคอุตสาหกรรม 11,153 บาท/เดือน ส่วนภาคเกษตรกรรมรายได้เฉลี่ยต่ำสุดประมาณ 4,690 บาท/เดือน ทั้งนี้ สาขาอุตสาหกรรมที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมาณ 39,435 บาท/เดือน ซึ่งรายได้เฉลี่ยเท่ากับการขนส่งทางอากาศที่มีตารางเวลา

2) ผลการประมาณการความต้องการแรงงาน การศึกษาครั้งนี้ได้ประมาณการความต้องการแรงงานเป็น 2 ด้าน คือ ด้านภาพรวมและด้านภาคการผลิต สรุปได้ดังนี้

(1) ด้านภาพรวมของประเทศ ประมาณการภายใต้ 2 สมมุติฐาน คือ **สมมุติฐานที่ 1** หาก GDP ของไทยช่วงปี 2553 – 2557 ขยายตัวตามการคาดการณ์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ที่ร้อยละ 3.7 4.0 5.0 6.0 และ 6.0 ตามลำดับและสต็อกทุนขยายตัวร้อยละ 3.1 ต่อปี จะมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีจำนวน 38.2 38.8 39.5 40.3 และ 41.1 ล้านคนตามลำดับ ส่วน**สมมุติฐาน 2** กำหนดว่าหาก GDP ของไทยในช่วงปี 2553 – 2557 ขยายตัวเท่ากับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี ที่ร้อยละ 4.7 ต่อปี และสต็อกทุนขยายตัว ร้อยละ 3.1 ต่อปี จะมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นทุกปีเช่นกัน โดยต้องการ 38.3 39.0 39.7 40.3 และ 41.0 ล้านคนตามลำดับ โดยประเภทกิจการที่คาดว่าจะมีความต้องการแรงงานมาก 3 อันดับแรก คือ 1) กิจการการเกษตร 2) การขายปลีก และ 3) กิจการโรงแรมและภัตตาคาร ถ้าพิจารณาตามหมวดอาชีพ พบว่า อาชีพที่มีความต้องการแรงงานมาก 3 อันดับแรกในอีก 5 ปีข้างหน้า คือ 1) หมวดอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านการเกษตรและประมง 2) หมวดอาชีพพนักงานบริการและพนักงานในร้านค้า และตลาด 3) หมวดอาชีพพื้นฐานต่าง ๆ ด้านการขาย

(2) ประมาณการความต้องการแรงงานในแต่ละภาคการผลิต จะทำการประมาณการภายใต้สมมุติฐาน GDP และสต็อกทุนขยายตัวเท่ากับค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ. 2547 – 2551) ซึ่งผลประมาณการ พบว่าภาคบริการมีแนวโน้มเติบโตมากกว่าภาคการผลิตอื่น ๆ สรุปได้ดังนี้



(2.1) ภาคเกษตรกรรม พบว่าความต้องการแรงงานช่วงปี 2553 – 2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยคาดว่าจะมีความต้องการ 15.0 15.2 15.3 15.5 และ 15.6 ล้านคน ตามลำดับ

(2.2) ภาคอุตสาหกรรม พบว่าความต้องการแรงงาน ช่วงปี 2553 – 2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี คาดประมาณความต้องการ จำนวน 7.9 8.0 8.1 8.2 และ 8.3 ล้านคน ตามลำดับ โดยกิจการที่ต้องการแรงงานมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ 1) กิจการก่อสร้าง 2) กิจการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม 3) กิจการผลิตเครื่องแต่งกาย ส่วนหมวดอาชีพที่ต้องการแรงงานมาก คือ หมวดอาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้า อาชีพผู้ปฏิบัติงานโรงงานและเครื่องจักร และหมวดผู้บริหารผู้จัดการ และอาชีพที่ต้องการแรงงานมาก คือ ผู้ปฏิบัติงานหล่อเทคอนกรีต ผู้ทำงานก่อสร้าง และผู้ปฏิบัติงานไม้และเครื่องมือ

(2.3) ภาคบริการ พบว่า มีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง จากช่วงปี 2553 - 2557 จำนวน 15.4 15.8 16.3 16.7 และ 17.1 ล้านคนตามลำดับ โดยกิจการที่ต้องการแรงงานสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ขายปลีก ยกเว้นยานยนต์ รถจักรยานยนต์ กิจการโรงแรมและภัตตาคาร และกิจการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ หมวดอาชีพที่มีความต้องการแรงงานสูงสุด 3 อันดับแรก คือ 1) หมวดอาชีพพนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและการตลาด 2) หมวดอาชีพขั้นพื้นฐาน 3) หมวดอาชีพผู้บริหาร ผู้จัดการ ส่วนอาชีพที่ต้องการแรงงานมากที่สุด คือ อาชีพพนักงานขายสินค้าในร้านค้าและ

พนักงานสาขิตสินค้า รองลงมาคือ อาชีพผู้จำหน่ายสินค้าในตลาดและแผงลอย

(3) การศึกษาครั้งนี้ได้มีการอภิปรายผลการศึกษา และให้ข้อเสนอแนะโดยมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

(3.1) ประเด็นความต้องการแรงงานในภาคบริการมีค่าเพิ่มขึ้น ขณะที่ความต้องการแรงงานในภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมมีค่าลดลง ซึ่งการที่ภาคบริการมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจะสอดคล้องกับโครงสร้างแรงงานของประเทศที่พัฒนาแล้วที่โครงสร้างแรงงานเน้นหนักไปทางด้านบริการ

(3.2) หากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างแรงงานจากโครงสร้างแรงงานที่เน้นหนักด้านเกษตรกรรมที่มีรายได้น้อย เป็นโครงสร้างแรงงานที่เน้นหนักด้านบริการ ควรต้องทำการปรับคุณภาพของแรงงานให้สอดคล้องกับงานด้านบริการโดยเพิ่มทักษะความรู้ เช่น ทักษะภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

(3.3) กรณีที่ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นทุกปีในช่วงปี 2553 – 2557 อาจส่งผลให้เกิดการขาดแคลนแรงงาน ทั้งนี้เพราะสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้มีการศึกษาประมาณการประชากรของประเทศตามช่วงอายุ (ปี 2546) พบว่ากำลังแรงงานทดแทนของผู้ที่ยังไม่เข้าสู่กำลังแรงงาน ไม่สามารถทดแทนแรงงานผู้สูงอายุที่กำลังจะเกษียณอายุได้

(3.4) การที่แรงงานส่วนใหญ่มีความรู้และมีรายได้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมและส่งผลให้การบริหารประเทศภายใต้พื้นฐานของความรู้ (Knowledge



Base Management) ทำได้ยาก หน่วยที่เกี่ยวข้อง จึงควรเร่งรัดกระจายรายได้ เพิ่มช่องทางและสื่อ เพื่อการศึกษาเรียนรู้ของประชาชน และส่งเสริม ธรรมชาติในประเทสให้เข้มแข็ง

(3.5) ผลการศึกษาได้เสนอแนะให้ มีการศึกษาแนวโน้มของปัญหาการขาดแคลน แรงงานในช่วง 2553 – 2557 เพิ่มเติมเพื่อเป็น ข้อมูลในการบริหารจัดการ

**การสำรวจค่าใช้จ่ายที่จำเป็นของแรงงาน  
ไร้ฝีมือ (แรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือ)  
ในภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2552**

ค่าจ้างเป็นเรื่องที่สำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานทุกคน การกำหนดค่าจ้างจึง ต้องกำหนดด้วยความเป็นธรรม เพื่อให้เพียงพอ ต่อการดำรงชีวิตในแต่ละวัน โดยต้องคำนึงถึง ปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัย เรื่องค่าใช้จ่ายของแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวง แรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงาน คณะกรรมการค่าจ้างจึงได้จัดทำโครงการศึกษา การสำรวจค่าใช้จ่ายที่จำเป็นของแรงงานไร้ฝีมือ แรงงาน (แรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือ) ในภาคอุตสาหกรรม ทั่วประเทศขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้ ทราบจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเฉลี่ยของ แรงงานไร้ฝีมือ(แรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือ)ในภาค อุตสาหกรรมทั่วประเทศ พ.ศ. 2552 เพื่อใช้เป็น ข้อมูลประกอบการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ของจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ปี 2553 และ 2) เพื่อให้ทราบข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่เป็น ในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของจังหวัด

การสำรวจครั้งนี้ได้ขอความร่วมมือ สำนักงานแรงงานจังหวัดทุกจังหวัดดำเนินการ สำรวจข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ โดยกลุ่มเป้าหมาย คือแรงงานไร้ฝีมือ (แรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือ) ที่มี คุณวุฒิการศึกษาไม่เกินชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมีระยะเวลาการทำงานรวม ทั้งงานเก่าและ งานปัจจุบันไม่เกิน 1 ปี ใน 16 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ 1) เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ 2) การประมง 3) การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน 4) การผลิต 5) การไฟฟ้า ก๊าซและประปา 6) การ ก่อสร้าง 7) การขายส่ง การขายปลีก การ ซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วน บุคคลและของใช้ในครัวเรือน 8) โรงแรมและ กภัตาคาร 9) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและ การคมนาคม 10) ตัวกลางทางการเงิน 11) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และ บริการทางธุรกิจ 12) การบริหารราชการแผ่นดิน และการ ป้องกัน ประเทศ รวมทั้ง การ ประกันสังคมภาคบังคับ 13) การศึกษา 14) การ บริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ 15) การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วน บุคคลอื่น ๆ และ 16) ลูกจ้างในครัวเรือนส่วน บุคคล โดยตัวอย่างที่ใช้สำรวจทั้งสิ้น 23, 110 คน ทั่วประเทศ และการศึกษาครั้งนี้ได้ให้นิยาม ค่าใช้จ่ายใน 2 ประเด็น คือ “ค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ตามอัตรา” หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการ ดำรงชีวิต ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายปัจจัย 4 รวมถึงค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็น เช่น สนุก ยาสีฟัน ผ้านอนามัย ยาสระผม แปรง เป็นต้น และ “ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นตามคุณภาพ” ให้นิยาม หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นตามอัตรา บวกกับ ค่าทำบุญ ทอดผ้าป่า และค่าใช้จ่ายเพื่อการ



บันเทิงและพักผ่อน สำหรับแนวคิดที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้ คือ แนวคิดตัวแทนตะกร้าสินค้า (Representative Basket) โดยพิจารณาว่าค่าจ้างขั้นต่ำเป็นค่าจ้างที่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับแรงงานให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามอัตรา แรงงานควรมีรายได้ขั้นต่ำต่อวันเท่าใด โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยจะไม่รวมตัวอย่างการสำรวจที่ไม่มีค่าใช้จ่ายเหล่านี้

ผลการศึกษารูป ได้ดังนี้

**1) รายได้เฉลี่ยต่อวันของแรงงานทั่วประเทศ**  
ในภาพรวม พบว่ามีอัตราค่าเฉลี่ยที่ 206.64 บาทต่อวัน โดยรายได้ดังกล่าวเป็นยอดรวมเฉลี่ยของค่าจ้าง เบี้ยขยัน ค่าล่วงเวลา ค่ากะและรายได้อื่น ๆ ซึ่งรายได้จะมาจากค่าจ้างสูงสุด โดยกรุงเทพมหานครมีอัตรารายได้ต่อวันเฉลี่ยสูงสุดที่ 283.07 บาท รองลงมาคือ ปริมณฑล 275.40 บาท/วัน ภาคกลาง 222.97 บาท/วัน ภาคใต้ 206.90 บาท/วัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 186.87 บาท/วัน และภาคเหนือ 184.29 บาท/วัน ตามลำดับ

หากพิจารณาตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่า ประเภทอุตสาหกรรมที่มีรายได้เฉลี่ยต่อวันสูงสุด 3 อันดับแรก คือ 1) ประเภทการผลิต 222.12 บาท/วัน 2) ประเภทตัวกลางทางการเงิน 222.143 บาท/วัน และ 3) ประเภทการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม 217.65 บาท/วัน ส่วนประเภทอุตสาหกรรมที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำสุด คือ ประเภทลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล จำนวน 177.76 บาท/วัน รองลงมาคือ ประเภทเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ 187.83 บาท/วัน

**2) ค่าใช้จ่ายต่อวันของแรงงานทั่วประเทศตามแนวคิดตัวแทนตะกร้าสินค้า**  
พบว่า ในภาพรวมแรงงานมีค่าใช้จ่ายตามอัตราเฉลี่ย 172.31 บาท/วัน (คือค่าใช้จ่ายปัจจัย 4 รวมถึง ค่าพาหนะและค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็น) โดยค่าใช้จ่ายสูงสุดคือ ค่าอาหาร (เฉลี่ยเดือนละ 1694.83 บาท รองลงมาคือ ค่าเช่าที่อยู่อาศัยเฉลี่ยเดือนละ 1,279.76 บาท/เดือน และค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยเดือนละ 718.74 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายตามคุณภาพ ซึ่งได้แก่ค่าใช้จ่ายอัตรา บวกค่าผ่อนชำระที่อยู่อาศัย ค่าทำบุญ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบันเทิง และพักผ่อน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 187.86 บาท/วัน โดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันพบว่าสูงสุด 3 อันดับแรกเป็นรายการเดียวกับ ค่าใช้จ่ายตามอัตราและหากพิจารณาค่าใช้จ่ายของแรงงานไร้ฝีมือ(แรงงานเพื่อพัฒนาฝีมือ) ตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าแรงงานในประเภทการประมง มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงสุด คือ ค่าใช้จ่ายตามอัตรา 189.25 บาท/วัน ค่าใช้จ่ายตามคุณภาพ 204.24 บาท/วัน รองลงมาคือ แรงงานในประเภทลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล มีค่าใช้จ่ายตามอัตรา 187.07 บาท/วัน และค่าใช้จ่ายตามคุณภาพ 202.94 บาท/วัน และหากพิจารณาตามพื้นที่ พบว่า ค่าใช้จ่ายตามอัตราในพื้นที่ปริมณฑลมีค่าใช้จ่ายสูงสุด คือ เฉลี่ยที่ 199.49 บาท/วัน รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 196.83 บาท/วัน ขณะที่ ค่าใช้จ่ายตามคุณภาพพื้นที่ปริมณฑล มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 215.59 บาท/วัน รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 211.06 บาท/วัน

**3) เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายตามอัตราต่อวัน**  
เปรียบเทียบกับค่าจ้างขั้นต่ำ พบว่า ค่าใช้จ่ายใน





ปี 2552 สูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในปีดังกล่าวอยู่ 10.23 บาท/วัน โดยพื้นที่ภาคใต้มีอัตราค่าใช้จ่ายตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำมากที่สุด คือ 33.89 บาท/วัน ส่วนกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ค่าจ้างขั้นต่ำมีอัตราสูงกว่าค่าใช้จ่ายตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามลำดับ ขณะที่ค่าใช้จ่ายตามคุณภาพ พบว่า สูงกว่าค่าจ้างขั้นต่ำทุกพื้นที่โดยมีอัตราสูงกว่าค่าจ้างขั้นต่ำถึง 25.78 บาท/วัน โดยภาคใต้เป็นพื้นที่ที่ติดลบหรือค่าใช้จ่ายตามคุณภาพสูงกว่าค่าจ้างขั้นต่ำสูงสุด คือ -49.78 บาท/วัน รองลงมา คือ ภาคกลาง (-18.59 บาท/วัน) ขณะที่

กรุงเทพมหานครมีอัตราต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำน้อยที่สุด คือ -8.06 บาท/วัน

เป็นอย่างไรบ้างกับเนื้อหาสรุปของผลงานวิจัยทั้ง 3 เรื่องถ้าต้องการรายละเอียดให้มากกว่านี้ ติดตามหาอ่านได้ที่ Website ระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงาน (<http://research.mol.go.th>) หรือ [www.mol.go.th](http://www.mol.go.th) เลือกเมนูฐานข้อมูลงานวิจัยด้านแรงงาน ขณะนี้ รายงานสถานการณ์แรงงานไตรมาสอยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงรูปแบบ เนื้อหาสาระ หากคอลัมน์นี้ไม่ถูกปรับออกก็ได้พบกันฉบับหน้า ถ้าถูกปรับออกก็ขอลาก่อน...สวัสดี



## ขึ้นท่า...จะเข้าใจ

ว. วชิรเมธี

<p>อย่าทำงานจนป่วยตาย</p> <p>อย่ามีความสุขที่ผิดศีลธรรม</p> <p>อย่าสบายจนเคยตัว</p> <p>อย่าบ้าฟังคำคนสอพลอ</p> <p>อย่ารวยจนความฉ้อฉล</p> <p>อย่าใช้คนไม่เหมาะกับงาน</p> <p>อย่าคบคนมองโลกในแง่ร้าย</p> <p>อย่าเป็นชาวพุทธแต่พึ่งไสย</p> <p>อย่าเก่งอยู่คนเดียว</p> <p>อย่าใช้พระเดชจนลืมนิพพาน</p> <p>อย่าชำนานูในเรื่องชั่วช้า</p> <p>อย่าตั้งเคียดต่อคนที่คิดต่าง</p> <p>อย่าลืมใครผู้เคยทำคุณ</p> <p>อย่าให้ทานกับคนไม่เห็นคุณค่า</p>	<p>อย่าหลงเสน่ห์ห้อยบายมุข</p> <p>อย่าจำแต่เรื่องเลวร้าย</p> <p>อย่ากลัวที่จะก้าวไปข้างหน้า</p> <p>อย่ารอให้พระเจ้ามาช่วย</p> <p>อย่าเป็นคนเห็นแก่ได้</p> <p>อย่าปากหวานจนเสียระบบ</p> <p>อย่าขายศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์</p> <p>อย่าสนใจแต่เรื่องของตัวเอง</p> <p>อย่าเที่ยวเกินขอบเขต</p> <p>อย่าพึ่งบุญคนอื่นตลอดกาล</p> <p>อย่าเมาเมวเกิน กาม เกียรติ</p> <p>อย่าปลูกต้นกร่างต้นไทร</p> <p>อย่าสนับสนุนคนพาล</p> <p>อย่ายกเงินตราขึ้นเป็นพระเจ้า</p>
--	---

**สปส. ประกาศ จ่ายผลตอบแทน  
บำเหน็จชราภาพที่ 4.05 %**

**สำนักงานประกันสังคม (สปส.) ประกาศ  
จ่ายผลประโยชน์ตอบแทนเงินบำเหน็จชราภาพ  
ให้แก่ผู้ประกันตนที่มีสิทธิรับเงินบำเหน็จชราภาพ  
ในอัตราร้อยละ 4.05 ต่อปี พร้อมย้ำผู้มีสิทธิรับ  
ต้องยื่นขอรับประโยชน์ทดแทนภายใน 1 ปี**

สำนักงานประกันสังคมประกาศอัตรา  
ผลประโยชน์ตอบแทนเงินบำเหน็จชราภาพ ประจำปี  
2552 โดยคำนวณจากค่าเฉลี่ยผลประโยชน์ที่  
ได้รับจากการนำเงินกองทุนไปลงทุน จึงกำหนด  
อัตราผลประโยชน์ตอบแทนให้จ่ายในอัตราร้อยละ  
4.05 ต่อปี ของเงินสมทบที่ผู้ประกันตนและ  
นายจ้างจ่ายสมทบเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน  
ในกรณีสงเคราะห์บุตรและกรณีชราภาพ

สำหรับผู้ประกันตนที่มีสิทธิได้รับเงิน  
บำเหน็จชราภาพนั้น คือผู้ประกันตนที่จ่ายเงิน  
สมทบไม่ครบ 180 เดือน แต่มีอายุครบ 55 ปี  
และสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนแล้ว ซึ่งเงิน  
บำเหน็จชราภาพจะจ่ายให้ตามระยะเวลาการ  
นำส่งเงินสมทบกรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ  
ของผู้ประกันตน กรณีผู้ประกันตนที่จ่ายเงิน  
สมทบต่ำกว่า 12 เดือน จะได้รับเงินบำเหน็จ  
ชราภาพเท่ากับจำนวนเงินสมทบที่ผู้ประกันตน  
จ่ายเงินเข้ากองทุนเพียงส่วนเดียว ส่วน  
ผู้ประกันตนที่จ่ายเงินสมทบ ตั้งแต่ 12 เดือนขึ้นไป  
แต่ไม่ถึง 180 เดือน จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ  
เท่ากับจำนวนเงินสมทบ ในส่วนที่ผู้ประกันตน  
และนายจ้างจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน พร้อม

ผลประโยชน์ตอบแทนตามที่ สปส. กำหนดในแต่ละปี  
ผู้ประกันตนสามารถขอรับผลประโยชน์  
ทดแทนได้ง่ายๆ เพียงแค่ผู้ประกันตนกรอกแบบ  
คำขอรับประโยชน์ทดแทน (สปส.2-01) พร้อม  
แนบสำเนาบัตรประชาชน กรณีผู้ประกันตนที่  
ถึงแก่ความตายให้ทายาทหรือผู้มีสิทธิรับ  
ประโยชน์ทดแทน นำสำเนาทะเบียนบ้าน  
ใบมรณบัตร และสำเนาเอกสารหลักฐานของผู้มี  
สิทธิรับประโยชน์ทดแทนอื่นที่ สปส. เขตพื้นที่/  
จังหวัดทุกแห่ง ทั้งนี้ ผู้มีสิทธิต้องรีบยื่นเรื่อง  
ขอรับประโยชน์ทดแทนภายใน 1 ปี นับจาก  
วันที่มีสิทธิ

หากมีข้อสงสัยสามารถสอบถาม  
รายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานประกันสังคม  
เขตพื้นที่/จังหวัด/สาขาทั่วประเทศ หรือโทร.  
1506 (เจ้าหน้าที่ให้บริการทุกวัน เวลา 07.00-  
19.00น. ระบบ โทรศัพท์ตอบรับอัตโนมัติ  
ให้บริการ 24 ชั่วโมง) ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่  
[www.sso.go.th](http://www.sso.go.th)

ที่มา : [www.sso.go.th](http://www.sso.go.th) ( 26 เมษายน 2553)

**สปส. ย้ำ ผปต. เจ็บป่วยฉุกเฉินหรือประสบ  
อุบัติเหตุ ห้ามทิ้ง!! ใบเสร็จรับเงินเด็ดขาด**

**สำนักงานประกันสังคม (สปส.) ย้ำ  
ผู้ประกันตนที่เกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย  
ฉุกเฉิน ในช่วงสงกรานต์ให้เก็บหลักฐานต่างๆ  
เพื่อยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทน (สปส.2-01) ได้ที่  
สำนักงานประกันสังคม เขตพื้นที่/จังหวัด  
ทุกสาขาทั่วประเทศ ภายใน 1 ปี**

สำนักงานประกันสังคม (สปส.) ได้

ตระหนักถึงความสำคัญของการคุ้มครองดูแลผู้ประกันตนที่เจ็บป่วยฉุกเฉินหรือประสบอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลสงกรานต์ที่ผ่านมา โดยมีผู้ประกันตนที่เดินทางท่องเที่ยวหรือกลับภูมิลำเนาและอาจประสบอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยฉุกเฉินขึ้น หากผู้ประกันตนไม่สามารถเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิฯ ได้ และมีความจำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยเร่งด่วน ซึ่งหากไม่ได้รับการรักษาอาจเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต ผู้ประกันตนสามารถเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุที่สุดได้ โดยผู้ประกันตน/ญาติ/ผู้เกี่ยวข้องจะต้องรีบแจ้งให้โรงพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิฯ ทราบในทันที เพื่อจะได้รับผิชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลหรือเพื่อรับผู้ประกันตนไปรักษาต่อเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิฯ สำนักงานประกันสังคมจะรับผิดชอบตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนด ภายใน 72 ชั่วโมง นับแต่ผู้ประกันตนเข้ารับการรักษาจนถึงเวลาที่โรงพยาบาลตามบัตรฯ ได้รับแจ้ง โดยผู้ประกันตนสามารถนำหลักฐานมายื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนได้ คือ

- แบบคำขอรับประโยชน์ทดแทน (สปส. 2-01)
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน, ใบรับรองแพทย์, ใบเสร็จรับเงิน
- หนังสือรับรองของนายจ้าง (กรณีขอรับเงินทดแทนการขาดรายได้)
- สำเนาสมุดบัญชีธนาคารใดธนาคารหนึ่ง ดังนี้ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา, ธนาคารกรุงไทย, ธนาคารกรุงเทพ, ธนาคาร

กสิกรไทย, ธนาคารไทยพาณิชย์, ธนาคารนครหลวงไทย, ธนาคารทหารไทย, ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย และธนาคารซีไอเอ็มบี

ทั้งนี้ ผู้ประกันตนสามารถยื่นแบบคำขอรับประโยชน์ทดแทน (สปส. 2-01) พร้อมหลักฐานได้ที่สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่/จังหวัด ทุกสาขาทั่วประเทศ ได้ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ประสบอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน มีข้อสงสัยสอบถามได้ที่สำนักงานประกันสังคม เขตพื้นที่/จังหวัด/สาขาที่ท่านสะดวก หรือโทร.1506 (เจ้าหน้าที่ให้บริการทุกวันตั้งแต่ 07.00-19.00 น. ระบบโทรศัพท์ตอบรับอัตโนมัติให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง) ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

[www.sso.go.th](http://www.sso.go.th)

ที่มา : [www.sso.go.th](http://www.sso.go.th) ( 24 เมษายน 2553)

### กระทรวงแรงงานจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง (ศชจ.)

กรมการจัดหางาน จัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง ภายใต้ชื่อ “ศูนย์ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบด้านการจ้างงานจากการชุมนุมทางการเมือง (ศชจ.)” โดยศูนย์ดังกล่าว จะทำหน้าที่เฝ้าระวังและเตรียมข้อมูลอุปสงค์/อุปทานด้านการจ้างงานตลอดจนกำหนดแผนปฏิบัติการรองรับการเลิกจ้าง การจ้างงาน พร้อมทั้งจัดชุดบริการเคลื่อนที่เร็ว เพื่อให้บริการแก่นายจ้างลูกจ้างหากมีปัญหาการเลิกจ้าง ทั้งนี้ศูนย์ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบฯ ตั้งอยู่ภายใน



ศูนย์บริการจัดหางาน (E-Job center) บริเวณ  
กระทรวงแรงงาน ถ.มิตรไมตรี เขตดินแดง กรุงเทพฯ

กรมการจัดหางานจึงขอเชิญชวนให้นายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ และลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว มาขอรับบริการกับศูนย์ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบด้านการจ้างงานจากการชุมนุมทางการเมือง (ศขจ.) ได้ทุกวันไม่เว้นวันหยุดราชการ ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์บริการจัดหางาน (E-Job center) กรมการจัดหางาน โทร. 0 2245 5763 - 5 , 0 2248 7208 , 0 2245 2260 หรือสายด่วนกรมการจัดหางาน โทร. 1694

ที่มา : [www.doe.go.th](http://www.doe.go.th)

### สนร.ไทเป เตือนแรงงานไทยพกพายาแก้หวัดมีความผิดถึงติดคุก

ช่วงนี้มีข่าวแรงงานไทยได้รับหมายเรียกไปขึ้นศาลเพื่อสอบปากคำ ข้อนานาเข้ายาแก้ปวด และแก้ไอจำพวกทิฟี่ และคิโคเจน เป็นต้นแล้วหลายคน เนื่องจากยาเหล่านี้มีส่วนผสมของตัวยาฟิเอด หรือฟิโนลโปรปาโลนามิ ซึ่งเป็นยาต้องห้ามที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท 2 ทางสำนักงานอาหารและยาของไต้หวัน ประกาศเตือนแรงงานไทยผ่านสำนักงานแรงงานไทยในกรุงไทเปว่า การนำเข้ายาใด ๆ ก็ตามโดยไม่ได้รับอนุญาต ถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และแรงงานต่างชาติที่เดินทางมาทำงานที่ไต้หวันทุกคน มีประกันสุขภาพอยู่แล้ว เมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย ขอให้ไปพบแพทย์ เพื่อตรวจหาสาเหตุ จะได้รับการรักษาถูกต้อง อย่าซื้อหาหรือให้ญาติพี่น้องส่งยาชุดหรือยาสำเร็จรูปมาให้

เพราะอาจใช้ยาไม่ตรงกับโรค ก่อให้เกิดผลข้างเคียง หรือทำให้อาการลุกลามรุนแรงยิ่งขึ้นได้ เนื่องจากความไม่สะดวกในการไปรักษาที่โรงพยาบาล โดยเฉพาะคนที่อยู่ตามชนบท ส่งผลให้คนไทยนิยมซื้อหาสำเร็จรูปหรือยาชุดมาทานกัน ไม่ว่าโรคนั้น จะมาจากเชื้อไวรัสตัวเดียวกันหรือไม่ ก็มักจะซื้อยาสำเร็จรูปยี่ห้อเดียวกันมาทาน นอกจากนี้ ยังนิยมส่งยาทางไปรษณีย์ไปให้ญาติพี่น้องที่อยู่ในต่างแดน อันเป็นการแสดงถึงความรักและความห่วงใย แต่จริงๆ แล้ว อาจเป็นการทำร้ายสุขภาพ ของคนที่เรารักได้ นอกจากนี้ ประเทศส่วนใหญ่ยังห้ามนำเข้ายาหากไม่ได้รับอนุญาต อย่างไต้หวันก็เช่นเดียวกัน ญาติพี่น้องแรงงานต่างชาติที่ส่งยามาทางไปรษณีย์ ถูกสำนักงานอาหารและยาสกัดและยึดทำลายปีละหลายพัน ส่วนใหญ่เป็นของแรงงานไทย และที่ผ่านมา ทางสำนักงานอาหารและยาจะใช้วิธียึดและนำไปทำลาย แต่เริ่มจากกลางปีที่แล้ว มีการตรวจสอบยาที่ยึดได้ หากพบมีตัวยาคือต้องห้าม หรือสารเสพติด ก็จะส่งให้อัยการดำเนินคดีทางกฎหมาย ดังนั้นช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา จึงมีคนแรงงานไทยถูกเรียกตัวไปขึ้นศาลสอบปากคำแล้วกว่า 10 ราย จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกันว่า การส่งยาทางไปรษณีย์หรือพกติดตัวนำเข้ามาในไต้หวันจะถูกยึดและดำเนินคดีข้อนานาเข้ายาโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเฉพาะยาทิฟี่ และคิโคเจน ซึ่งมีตัวยาฟิเอด ที่มีผลทำให้เลือดออกในสมองได้ ซึ่งจัดเป็นวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทประเภท 2 ในไต้หวันถือเป็นยาต้องห้าม แม้แต่ในประเทศไทยยังต้องมีการควบคุมการจำหน่ายโดยเคร่งครัด

ที่มา : [www.mol.go.th](http://www.mol.go.th) ( 19 เมษายน 2553)



## สารบัญตารางภาคผนวก

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี 2546 – ปัจจุบัน	96
ตาราง 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2546 - ปัจจุบัน	97
ตาราง 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2546 – ปัจจุบัน	98
ตาราง 4 ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2546 – ปัจจุบัน	99
ตาราง 5 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอุตสาหกรรมและเพศ ทัวราชอาณาจักร ปี 2550 – 2552	100
ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจำแนกตามภูมิภาคและเพศ ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553	101
ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามการศึกษา ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553	102
ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553	103
ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553	104
ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอายุ ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553	105
ตาราง 11 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนมีนาคม 2553	106
ตาราง 12 จำนวนตำแหน่งแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) และส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 12) จำแนกตามสัญชาติ ณ เดือนมีนาคม 2553	107
ตาราง 13 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนมีนาคม 2553	108
ตาราง 14 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553	109
ตาราง 15 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน / ยกระดับ/ฝึกเสริมทักษะฝีมือแรงงานจำแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553	110
ตาราง 16 การตรวจแรงงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)	111
ตาราง 17 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)	112
ตาราง 18 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)	113
ตาราง 19 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553	114
ตาราง 20 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างจำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนธันวาคม 2552	115
ตาราง 21 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	116



ตาราง 1 จำนวนผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี 2546 – ปัจจุบัน

หน่วย: พันคน

สถานภาพแรงงาน	2546	2547	2548	2549	2550	2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3 /2552	Q4 /2552	Q1* /2553
ประชากร	64,006.2	65,082.5	65,110.4	65,280.2	65,740.0	66,320.5	66,715.4	66,826.2	**	**	**
ผู้อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	48,313.4	49,332.7	49,816.8	50,470.9	51,044.5	51,902.9	52,565.2	52,735.4	52,903.5	53,063.0	53,226.6
1. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	34,901.7	35,717.8	36,132.0	36,429.0	36,942.0	37,700.4	37,530.0	38,562.9	38,879.4	38,734.8	38,273.6
1.1 ผู้มีงานทำ	33,841.0	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	37,016.6	36,502.8	37,699.3	38,371.5	38,251.6	37,601.3
1.2 ผู้ว่างงาน	754.2	739.2	663.0	551.7	508.5	522.0	779.4	673.0	456.1	380.9	383.0
1.3 กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	306.5	249.8	211.8	191.7	184.1	161.8	247.8	190.6	51.8	102.3	289.6
2. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	13,411.6	13,614.9	13,684.8	14,041.9	14,102.5	14,202.5	15,035.3	14,172.5	14,024.1	14,328.2	14,952.7
2.1 ทำงานที่บ้าน	4,040.9	4,207.5	4,293.0	4,519.5	4,508.2	4,658.1	4,927.0	4,598.4	4,515.0	4,639.5	4,601.5
2.2 เรียนหนังสือ	4,465.3	4,402.3	4,331.1	4,337.0	4,340.4	4,229.8	4,407.4	3,966.1	4,175.5	4,246.3	4,553.0
2.3 ยังเด็ก ขรา / ไม่สามารถทำงานได้	3,974.3	4,032.6	4,054.0	4,254.8	4,335.7	4,322.6	4,554.6	4,519.6	4,391.1	4,405.6	4,637.0
2.4 อื่นๆ	931.2	972.4	1,006.7	930.6	858.1	992.1	1,146.3	1,088.5	942.5	1,036.9	1,160.7
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	15,692.8	15,749.8	15,293.6	14,809.3	14,695.5	14,417.6	14,150.2	14,090.8	**	**	**

ที่มา: ปี 2546 – Q (ไตรมาส) 4/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

\* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 1/2553 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ กุมภาพันธ์ 2553

\*\* Q (ไตรมาส) 3/2552 เป็นต้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติไม่มีรายละเอียดข้อมูลประชากรและผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี





ตาราง 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2546 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2546	2547	2548	2549	2550	2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3 /2552	Q4 /2552	Q1* /2553
<b>ภาคเกษตรกรรม</b>	<b>13,881.1</b>	<b>13,633.9</b>	<b>13,617.0</b>	<b>14,170.5</b>	<b>14,306.0</b>	<b>14,699.1</b>	<b>12,904.5</b>	<b>13,716.3</b>	<b>15,934.9</b>	<b>15,055.6</b>	<b>12,410.6</b>
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	13,424.8	13,201.4	13,164.6	13,715.8	13,862.4	14,283.3	12,399.7	14,054.2	15,476.7	14,651.5	11,976.4
2. การประมง	455.3	432.4	452.3	454.7	443.6	415.9	504.8	427.8	458.2	404.0	434.2
<b>นอกภาคเกษตรกรรม</b>	<b>19,960.9</b>	<b>21,094.9</b>	<b>21,640.2</b>	<b>21,515.0</b>	<b>21,943.4</b>	<b>22,317.5</b>	<b>23,598.3</b>	<b>23,790.5</b>	<b>22,436.6</b>	<b>23,272.2</b>	<b>25,190.7</b>
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	46.7	50.4	56.6	57.6	63.1	57.9	52.6	49.9	48.2	38.9	55.8
4. การผลิต	5,298.7	5,476.1	5,587.9	5,504.1	5,619.2	5,453.3	5,585.0	5,388.6	5,300.7	5,465.8	6,085.1
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	94.8	100.4	106.9	106.5	101.8	106.4	102.2	98.6	105.9	87.2	111.1
6. การก่อสร้าง	1,880.7	2,080.4	2,129.4	2,150.7	2,148.7	2,214.0	2,537.2	2,527.0	2,044.1	2,159.2	2,476.7
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลฯ	5,199.2	5,540.3	5,553.3	5,513.6	5,574.4	5,754.3	6,175.5	6,063.7	5,871.7	5,904.4	6,528.6
8. โรงแรม และภัตตาคาร	2,147.2	2,255.9	2,348.5	2,274.7	2,343.0	2,384.2	2,587.7	2,567.8	2,557.4	2,903.1	3,003.4
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,049.6	1,100.4	1,108.1	1,072.3	1,058.1	1,117.1	1,203.6	1,117.9	1,111.4	1,215.8	1,224.4
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	288.9	296.6	316.9	340.1	341.9	373.1	349.6	393.8	372.3	386.4	340.1
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	557.4	623.8	647.3	672.4	717.3	731.5	748.2	694.8	743.4	839.0	762.0
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	954.0	994.0	1,109.8	1,156.0	1,251.0	1,299.3	1,354.5	1,357.6	1,365.9	1,293.4	1,410.0
13. การศึกษา	973.0	1,031.4	1,044.3	1,043.6	1,045.9	1,061.6	1,092.1	1,111.6	1,167.0	1,103.4	1,270.9
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	514.3	546.8	601.7	588.8	633.4	681.4	661.7	709.5	714.8	717.6	761.2
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	682.0	725.0	736.9	744.0	750.3	825.6	867.5	859.9	786.1	873.3	880.8
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	255.6	243.0	243.4	223.3	233.2	217.7	248.4	247.6	224.1	257.7	254.5
17. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	1.0	1.9	1.5	1.7	2.0	1.2	3.3	1.0	3.2	-	2.0
18. ไม่ทราบ	17.7	28.5	47.9	65.5	60.3	38.8	29.3	28.2	20.5	27.1	24.0
<b>รวม</b>	<b>33,841.0</b>	<b>34,728.8</b>	<b>35,257.2</b>	<b>35,685.5</b>	<b>36,249.5</b>	<b>37,016.6</b>	<b>36,502.8</b>	<b>37,699.3</b>	<b>38,371.5</b>	<b>38,327.8</b>	<b>37,601.3</b>

ที่มา : ปี 2546-Q (ไตรมาส) 4/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ \* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 1/2553 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553



ตาราง 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2546 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอาชีพ	2546	2547	2548	2549	2550	2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3 /2552	Q4 /2552	Q1* /2553
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ	2,419.2	2,448.1	2,514.1	2,489.2	2,508.4	1,373.1	1,060.7	1,047.6	1,002.7	1,064.2	992.7
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	1,221.4	1,330.5	1,410.5	1,450.7	1,417.3	1,493.3	1,459.4	1,487.1	1,544.6	1,583.9	1,689.4
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	1,260.4	1,344.7	1,443.3	1,495.5	1,550.1	1,532.3	1,555.3	1,519.5	1,507.1	1,520.7	1,571.2
4. เสมียน	1,174.1	1,212.3	1,285.6	1,288.6	1,339.8	1,380.9	1,422.0	1,426.2	1,524.8	1,508.2	1,580.9
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	4,560.6	4,914.3	5,033.8	5,023.3	5,200.1	6,061.2	6,790.9	6,654.2	6,573.9	6,690.8	7,212.4
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในการเกษตรและการประมง	12,163.2	11,856.0	11,844.3	12,496.4	12,699.5	13,179.3	11,280.1	13,122.5	14,756.0	13,681.6	10,756.3
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง	4,022.8	4,156.3	4,182.6	4,033.3	4,047.9	4,329.9	4,803.1	4,800.2	4,416.3	4,246.4	4,912.3
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	2,680.9	2,940.6	2,972.4	2,969.2	3,053.6	3,024.6	3,103.8	2,951.7	2,814.0	3,015.9	3,478.9
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในการขายและการให้บริการ	4,322.7	4,500.2	4,526.3	4,386.2	4,376.2	4,545.2	4,997.3	4,666.6	4,220.7	4,928.3	5,395.5
10. คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	15.7	25.9	44.2	53.2	56.5	33.7	30.2	23.8	11.4	11.7	11.7
รวม	33,841.0	34,728.8	35,257.2	35,685.5	36,249.5	37,016.6	36,502.8	37,699.3	38,371.5	38,251.6	37,601.3

ที่มา : ปี 2546 – Q (ไตรมาส) 4/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

\* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 1/2553 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553



ตาราง 4 ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2546 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ระดับการศึกษา	2548	2549	2550	Q2 /2551	Q3 /2551	Q4 /2551	Q1 /2552	Q2 /2552	Q3 /2552	Q4 /2552	Q1* /2553
1. ไม่มีการศึกษา	1,260.6	1,258.6	1,227.5	1,087.6	1,105.7	1,142.8	1,070.3	1,129.9	1,173.3	1,139.4	1,181.1
2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	12,152.3	12,161.6	11,597.6	11,253.9	11,783.1	11,645.7	11,022.1	11,304.9	11,591.3	11,377.0	10,602.3
3. ประถมศึกษา	7,781.8	7,783.0	8,254.1	8,392.4	8,688.8	8,603.6	8,330.2	8,419.7	8,743.5	8,587.8	8,551.6
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	4,985.0	5,061.1	5,320.9	5,671.8	5,708.4	5,669.1	5,511.2	5,956.9	5,816.0	5,883.9	5,927.7
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,103.9	4,262.0	4,522.5	4,879.7	4,790.7	4,775.2	4,848.6	5,014.0	5,050.5	5,198.4	5,160.2
- สายสามัญ	2,898.4	3,094.9	3,326.2	3,628.0	3,565.1	3,572.3	3,597.8	3,742.7	3,733.7	3,848.3	3,741.8
- สายอาชีวศึกษา	1,189.0	1,153.0	1,182.2	1,240.5	1,209.5	1,187.9	1,237.2	1,261.8	1,305.6	1,335.7	1,400.1
- สายวิชาการศึกษา	16.5	14.1	14.0	11.2	16.1	15.0	13.6	15.6	11.2	14.5	18.2
6. อุดมศึกษา	4,795.4	4,975.4	5,157.2	5,420.1	5,602.9	5,563.4	5,598.8	5,768.7	5,908.2	5,938.0	6,009.5
- สายวิชาการ	2,543.4	2,670.3	2,808.8	3,005.2	3,103.7	3,111.3	3,140.0	3,193.9	3,287.5	3,389.3	3,392.1
- สายวิชาชีพ	1,427.2	1,459.7	1,539.2	1,674.2	1,741.4	1,691.4	1,709.9	1,809.7	1,832.5	1,782.0	1,851.0
- สายวิชาการศึกษา	825.1	845.3	755.2	740.7	757.8	760.7	748.9	755.5	788.2	766.7	766.4
7. การศึกษาอื่น ๆ	24.7	24.8	30.6	32.4	30.7	23.6	26.7	22.9	18.4	37.5	75.8
8. ไม่ทราบ	153.1	159.1	139.1	121.9	126.0	126.8	94.9	85.9	70.5	89.6	93.2
รวม	35,257.2	35,685.5	36,249.5	36,859.8	37,836.6	37,550.0	36,502.8	37,699.3	38,371.5	38,251.6	37,601.3

ที่มา : ปี 2546 – Q (ไตรมาส) 4/2552 : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

\* ข้อมูล Q (ไตรมาส) 1/2553 เป็นข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553



ตาราง 5 จำนวนผู้ปฏิบัติงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบจำแนกตามอุตสาหกรรม และเพศ ทัวราชอาณาจักร ปี 2550 - 2552

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2550			2551			2552		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ยอดรวม	23,280.7	12,431.5	10,849.2	24,105.7	13,005.8	11,099.9	24,317.8	13,196.4	11,121.4
ภาคเกษตร	14,385.7	7,953.8	6,431.9	14,968.1	8,359.6	6,608.5	14,757.5	8,355.5	6,401.9
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	14,062.3	7,712.6	6,349.7	14,609.6	8,094.7	6,514.9	14,374.4	8,065.2	6,309.1
การประมง	323.4	214.2	82.2	358.5	264.9	93.6	383.1	290.3	92.8
นอกภาคเกษตร	8,895.1	4,477.7	4,417.4	9,137.6	4,646.2	4,491.4	9,560.3	4,840.9	4,719.5
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	7.4	4.3	3.1	6.4	5.3	1.0	9.7	6.7	3.0
การผลิต	1,238.5	531.2	707.3	1,181.9	486.8	695.1	1,331.6	595.4	736.3
การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	0.7	0.7	-	4.3	3.4	1.0	0.5	0.5	-
การก่อสร้าง	926.7	792.8	133.9	967.4	844.4	123.0	915.6	796.8	118.8
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล ฯ	3,662.5	1,746.3	1,916.2	3,733.3	1,794.3	1,939.0	3,860.7	1,836.8	2,023.9
โรงแรมและภัตตาคาร	1,692.0	546.4	1,145.6	1,747.9	6,07.2	1,140.7	1,886.9	629.5	1,257.4
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	529.1	495.4	33.7	564.1	518.7	45.4	583.1	543.7	39.4
ตัวกลางทางการเงิน	11.8	4.3	7.5	12.6	4.7	7.8	13.6	5.6	8.0
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	186.9	121.2	65.7	194.2	117.9	76.3	200.6	132.7	67.8
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	50.4	31.4	19.0	51.0	35.4	15.6	106.7	63.5	43.2
การศึกษา	53.7	17.7	36.0	62.4	20.1	42.3	77.4	32.2	45.1
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	86.9	20.0	66.9	91.8	17.0	74.8	107.6	20.8	86.8
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	427.1	161.4	265.7	495.3	188.2	307.1	445.3	173.0	272.3
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	18.4	2.6	15.8	23.7	1.5	22.2	20.0	2.5	17.5
องค์กรระหว่างประเทศและองค์กรต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ทราบ	3.0	2.0	1.0	1.2	1.2	1.2	1.0	1.0	-

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ



ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจำแนกตามภูมิภาคและเพศ ไตรมาส 4 ปี 2552 และ ไตรมาส 1 ปี 2553

ภูมิภาค	ไตรมาส 4/2552 (ตุลาคม - ธันวาคม 2552)										ไตรมาส 1/2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)									
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)			บรรจุงาน (คน)			ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)			บรรจุงาน (คน)		
	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
กรุงเทพมหานคร	17,863	4,669	2,046	11,148	27,773	12,028	15,745	12,039	5,209	6,830	37,361	6,559	3,724	27,078	31,437	13,180	18,257	12,672	5,482	7,190
ภาคกลาง	33,230	8,565	4,324	20,341	42,867	21,033	21,834	31,278	13,111	18,167	42,798	10,747	4,858	27,193	50,939	24,033	26,906	27,125	11,517	15,608
ภาคเหนือ	11,708	2,172	1,611	7,925	17,694	8,871	8,823	9,054	3,956	5,098	22,795	3,381	3,537	15,877	20,394	9,699	10,695	8,273	3,583	4,690
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	12,768	2,566	1,536	8,666	26,285	11,588	14,697	15,744	6,112	9,632	21,708	3,352	2,932	15,424	32,682	15,559	17,123	14,044	6,128	7,916
ภาคใต้	10,560	2,066	1,553	6,941	11,005	4,897	6,108	8,368	3,402	4,966	18,900	3,336	2,957	12,607	13,925	5,136	8,789	10,397	3,634	6,763
ทั่วประเทศ	86,129	20,038	11,070	55,021	125,624	58,417	67,207	76,483	31,790	44,693	143,562	27,375	18,008	98,179	149,377	67,607	81,770	72,511	30,344	42,167

ที่มา : กรมการจัดหางาน



ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามการศึกษา ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553

วุฒิการศึกษา	ไตรมาส 4/2552 (ตุลาคม - ธันวาคม 2552)			ไตรมาส 1/2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	13,336	33,736	11,863	19,108	37,044	12,098
มัธยมศึกษา	28,371	48,147	32,570	53,354	54,521	29,765
ปวช.	12,551	7,883	5,442	20,645	9,769	5,307
- พาณิชย	133	2,916	2,077	140	3,899	2,296
- ช่าง	319	2,335	1,649	308	2,700	1,551
- อื่นๆ	12,099	2,632	1,716	20,197	3,170	1,460
ปวส.	14,306	10,208	9,287	21,757	12,688	8,152
- พาณิชย	141	4,458	4,758	230	6,024	4,383
- ช่าง	1,391	3,366	2,993	576	3,898	2,536
- อื่นๆ	12,774	2,384	1,536	20,951	2,766	1,233
อนุปริญญา	5,656	505	328	9,005	552	330
ปริญญาตรี	11,748	24,105	16,812	19,106	33,643	16,598
ปริญญาโท	138	1,035	181	564	1,153	260
ปริญญาเอก	23	5	0	23	7	1
อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	86,129	125,624	76,483	143,562	149,377	72,511

ที่มา : กรมการจัดหางาน





ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553

ประเภทอาชีพ	ไตรมาส 4/2552 (ตุลาคม - ธันวาคม 2552)			ไตรมาส 1/2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
1. ผู้จัดการ/ผู้บริหาร	1,890	3,497	1,376	3,035	4,221	1,366
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	4,279	6,542	3,773	6,701	9,185	3,734
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	9,861	10,933	7,577	13,970	15,155	7,192
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	11,448	18,177	11,409	16,367	24,152	11,602
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	16,184	18,304	10,367	31,938	20,101	10,546
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	465	1,147	423	608	1,367	251
7. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	7,574	10,678	3,829	13,352	12,768	3,478
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบการ	7,256	10,724	7,151	12,620	9,351	6,016
9. อาชีพงานพื้นฐาน	27,021	45,611	30,570	44,242	52,757	28,253
T ผู้ฝึกงาน	151	11	8	729	320	73
<b>รวม</b>	<b>86,129</b>	<b>125,624</b>	<b>76,483</b>	<b>143,562</b>	<b>149,377</b>	<b>72,511</b>

ที่มา : กรมการจัดหางาน



ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553

ประเภทอุตสาหกรรม	ไตรมาส 4/2552 (ตุลาคม - ธันวาคม 2552)		ไตรมาส 1/2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)	
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)
A เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	831	763	1,312	771
B การประมง	50	53	119	68
C การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	203	152	338	218
D การผลิต	38,297	39,535	61,744	35,512
E การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	241	87	332	115
F การก่อสร้าง	3,149	1,952	4,124	1,952
G การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	22,695	16,795	41,190	15,899
H โรงแรมและภัตตาคาร	5,693	3,441	9,201	3,638
I การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	2,610	1,851	3,462	2,090
J ตัวกลางทางการเงิน	1,654	917	2,201	873
K บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	5,377	5,995	11,045	5,816
L การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	1,514	1,750	3,172	2,454
M การศึกษา	964	839	1,864	1,208
N การบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคมสงเคราะห์	1,079	934	1,278	625
O การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1,494	1,227	1,881	1,039
P ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	273	187	298	231
Q องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก	5	5	1	2
รวม	86,129	76,483	143,562	72,511

ที่มา : กรมการจัดหางาน



ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอายุ ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553

ช่วงอายุ (ปี)	ไตรมาส 4/2552 (ตุลาคม - ธันวาคม 2552)						ไตรมาส 1/2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)					
	ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจุงาน		ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจุงาน	
	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
15-17	655	0.76	1,197	0.95	596	0.78	1,861	1.3	2,326	1.56	994	1.37
18-24	33,651	39.07	32,237	25.66	24,039	31.43	53,019	36.93	41,811	27.99	19,492	26.88
25-29	26,051	30.25	27,836	22.16	24,047	31.44	43,412	30.24	30,121	20.16	21,746	29.99
30-39	17,597	20.43	38,465	30.62	21,156	27.66	31,778	22.13	44,158	29.56	22,241	30.67
40-49	6,602	7.67	20,086	15.99	5,564	7.28	10,559	7.35	23,863	15.98	6,656	9.18
50-59	1,329	1.54	5,624	4.48	1,043	1.36	2,521	1.76	6,679	4.47	1,348	1.86
60 ปีขึ้นไป	244	0.28	179	0.14	38	0.05	412	0.29	419	0.28	34	0.05
รวม	86,129	100.00	125,624	100.00	76,483	100.00	143,562	100.00	149,377	100.00	72,511	100.00

ที่มา : กรมการจัดหางาน



ตาราง 11 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมายคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนมีนาคม 2553

ภูมิภาค	แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย (คน)										
	รวมทั้งหมด	ตลอดชีพ	ชั่วคราว (มาตรา 9)	ส่งเสริมการ ลงทุนและ กฎหมายอื่น (มาตรา 12)	แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน ตาม MOU			แรงงานต่างด้าวพิสูจน์สัญชาติและได้รับใบอนุญาตทำงาน			
					รวม	ลาว	กัมพูชา	รวม	ลาว	กัมพูชา	พม่า
กรุงเทพมหานคร	84,114	7,306	40,171	12,739	250	125	125	23,648	12,371	9,570	1,707
ภาคกลาง	63,582	1,460	14,169	7,903	11,523	4,336	7,187	28,527	10,537	17,477	513
ภาคเหนือ	7,042	921	4,214	589	67	53	14	1,256	875	152	229
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	11,030	2,069	1,739	327	1,561	1,118	443	5,334	4,057	665	612
ภาคใต้	19,635	2,667	8,877	379	5,482	1,812	3,670	2,230	1,248	719	263
ทั่วประเทศ	185,408	14,423	69,170	21,937	18,883	7,444	11,439	60,995	29,088	28,583	3,324

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ : แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย หมายถึง

1.1 คนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงาน

(1) ขอบินอนุญาตทำงาน

(1.1) มี VISA ประเภทเข้ามาชั่วคราว (NON - Immigrant) รวมถึง VISA ตาม MOU (1.2) มีใบอนุญาตถิ่นที่อยู่ (รวมคนต่างด้าวตลอดชีพ)

(2) แจ้งการทำงานให้อธิบดีทราบ

1.2 คนต่างด้าวที่ขออนุญาตการทำงานตามมาตรา 12 (มาตรา 10 เดิม)

(1) มี VISA ประเภทเข้ามาชั่วคราว (NON - Immigrant) รวมถึง VISA ตาม MOU (2) มีใบอนุญาตถิ่นที่อยู่ (รวมคนต่างด้าวตลอดชีพ)



ตาราง 12 จำนวนตำแหน่งแรงงานต่างด้าวประเภทชั่วคราว (มาตรา 9) และส่งเสริมการลงทุน (มาตรา 12) จำแนกตามสัญชาติ ณ เดือนมีนาคม 2553

ประเภทอาชีพ	สัญชาติ (ตำแหน่ง)												
	ญี่ปุ่น	จีน	จีน ไต้หวัน	อินเดีย	อเมริกัน	อังกฤษ	เกาหลีใต้	มาเลเซีย	ฝรั่งเศส	ฟิลิปปินส์	ออสเตรเลีย	อื่นๆ	รวม
1. ผู้บริหาร / ผู้จัดการ	17,681	4,482	3,573	6,452	3,040	4,792	2,373	471	2,041	1,271	1,583	16,827	64,586
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	2,471	2,478	391	839	3,453	3,053	431	48	322	5,114	829	4,491	23,920
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	2,155	895	395	398	233	409	186	79	120	470	111	1,648	7,099
4. เสมียน / เจ้าหน้าที่	288	86	49	63	53	125	48	8	65	100	18	536	1,439
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	186	160	40	175	21	42	59	1	66	42	19	502	1,313
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	5	1	2	-	1	1	-	-	1	1	-	21	33
7. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	109	143	64	69	9	16	9	-	7	5	-	205	636
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบการ	152	153	76	38	23	32	26	6	8	23	4	151	692
9. อาชีพงานพื้นฐาน	5	8	-	3	3	8	36	5	1	5	19	296	389
T ผู้ฝึกงาน	8	8	2	10	2	3	1	-	28	21	-	141	224
X ผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีอาจสามารถจัดประเภทอาชีพได้	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	7
รวม	23,060	8,414	4,592	8,047	6,838	8,481	3,176	618	2,659	7,052	2,583	24,818	100,338

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว      หมายเหตุ : คนงานต่างด้าว 1 คน ทำงานได้หลายตำแหน่ง



ตาราง 13 จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือจำแนกตามประเภท และภูมิภาค ณ เดือนมีนาคม 2553

ภูมิภาค	แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้รับใบอนุญาตทำงานคงเหลือ (มาตรา 13) (คน)					
	รวมทั้งหมด	ชนกลุ่มน้อย	แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ มติ ครม. 2553 (พม่า ลาว กัมพูชา)			
			รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา
กรุงเทพมหานคร	141,613	2,046	139,567	125,881	10,620	3,066
ภาคกลาง	333,294	3,218	330,076	286,666	14,637	28,773
ภาคเหนือ	114,756	12,389	102,367	100,067	2,001	299
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14,519	52	14,467	5,479	6,709	2,279
ภาคใต้	193,942	381	193,561	188,547	3,148	1,866
ทั่วประเทศ	798,124	18,086	780,038	706,640	37,115	36,283

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว

หมายเหตุ : แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย หมายถึง แรงงานต่างด้าวที่ขออนุญาตการทำงานตามมาตรา 13

- (1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศฯ (ทำงานได้ 27 อาชีพ)
- (2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตฯ แบ่งเป็น
  - ชนกลุ่มน้อยบนพื้นที่สูง ได้แก่ ไทยใหญ่ กระเหรี่ยง แม้ว เป็นต้น (ทำงานได้ 27 อาชีพ)
  - คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการผ่อนผันฯ ตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา (ทำงานได้ 2 อาชีพ คือ กรรมกร และคนรับใช้ในบ้าน)
- (3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทย (ทำงานได้ 27 อาชีพ)
- (4) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติฯ (ทำงานได้ 27 อาชีพ)





ตาราง 14 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตเดินทางไปทำงานต่างประเทศ  
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 4 ปี 2552 และ ไตรมาส 1 ปี 2553

ภูมิภาค/ประเทศ	ไตรมาส 4/2552		ไตรมาส 1/2553	
	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)	จำนวน (คน)
<b>เอเชีย</b>				
มาเลเซีย	836	2.52	907	2.69
สิงคโปร์	2,864	8.64	3,855	11.45
บรูไน	857	2.59	868	2.58
ฮ่องกง	734	2.22	737	2.19
ญี่ปุ่น	1,485	4.48	1,565	4.65
ไต้หวัน	10,022	30.25	9,409	27.94
เกาหลีใต้	2,503	7.55	2,516	7.47
เวียดนาม	140	0.42	122	0.36
กัมพูชา	14	0.04	16	0.05
รวมประเทศอื่นๆในเอเชีย	1,826	5.51	2,415	7.17
<b>ตะวันออกกลาง</b>				
ซาอุดีอาระเบีย	142	0.43	165	0.49
กาตาร์	2,183	6.59	2,397	7.12
บาห์เรน	297	0.90	280	0.83
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	1,971	5.95	1,471	4.37
คูเวต	411	1.24	536	1.59
โอมาน	200	0.60	116	0.34
อิสราเอล	1,256	3.79	1,322	3.93
รวมประเทศอื่นๆใน M/E	168	0.51	102	0.30
<b>แอฟริกา</b>				
ลิเบีย	2,066	6.24	1,682	5.00
รวมประเทศอื่นๆในแอฟริกา	766	2.31	804	2.39
<b>ภูมิภาคอื่นๆ</b>				
สหรัฐอเมริกา	706	2.13	608	1.81
อังกฤษ	223	0.67	301	0.89
เยอรมนี	27	0.08	34	0.10
ออสเตรเลีย	37	0.11	47	0.14
อิตาลี	83	0.25	87	0.26
มาเรียนาเหนือ(ไซปัน)	-	0.00	-	0.00
รวมประเทศอื่นๆ	1,318	3.98	1,309	3.89
<b>รวม</b>	<b>33,135</b>	<b>100.0</b>	<b>33,671</b>	<b>100.0</b>

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักงานบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ



ตาราง 15 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน / ยกระดับ/ฝึกเสริมทักษะฝีมือแรงงานจำแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 4 ปี 2552 และ ไตรมาส 1 ปี 2553

กลุ่มอาชีพ	ไตรมาส 4/2552 (ตุลาคม - ธันวาคม 2552) (คน)						ไตรมาส 1/2553 (มกราคม - มีนาคม 2553) (คน)					
	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วประเทศ	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วประเทศ
<b>การฝึกเตรียมเข้าทำงาน</b>												
1. ช่างก่อสร้าง	0	4	17	25	41	87	0	5	9	10	0	24
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	38	51	75	59	223	0	35	40	39	17	131
3. ช่างเครื่องกล	0	135	194	295	312	936	0	61	50	78	0	189
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	0	200	180	256	272	908	0	105	72	92	20	289
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	126	133	142	109	510	0	13	194	271	61	539
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. ธุรกิจและบริการ	0	345	317	129	117	908	0	387	241	181	20	829
<b>รวม</b>	<b>0</b>	<b>848</b>	<b>892</b>	<b>922</b>	<b>910</b>	<b>3,572</b>	<b>0</b>	<b>606</b>	<b>606</b>	<b>671</b>	<b>118</b>	<b>2,001</b>
<b>ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน</b>												
1. ช่างก่อสร้าง	0	324	223	381	243	1,171	0	656	1,343	906	493	3,398
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	467	119	117	103	806	0	1,192	90	288	275	1,845
3. ช่างเครื่องกล	0	684	151	502	190	1,527	0	1,147	387	884	712	3,130
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	53	1,675	248	403	577	2,956	82	2,522	1,376	955	720	5,655
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	137	448	140	496	1,221	0	441	1,494	651	1,200	3,786
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	0	0	0	0	0	40	220	30	290
7. ธุรกิจและบริการ	214	2,921	2,042	1,320	2,384	8,881	316	6,296	3,125	2,920	4,096	16,753
<b>รวม</b>	<b>267</b>	<b>6,208</b>	<b>3,231</b>	<b>2,863</b>	<b>3,993</b>	<b>16,562</b>	<b>398</b>	<b>12,254</b>	<b>7,855</b>	<b>6,824</b>	<b>7,526</b>	<b>34,857</b>
<b>ฝึกเสริมทักษะฝีมือแรงงาน</b>												
1. ช่างก่อสร้าง	0	224	556	511	149	1,440	0	854	1,353	904	381	3,492
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	144	245	196	0	585	0	275	344	459	114	1,192
3. ช่างเครื่องกล	0	150	328	272	336	1,086	0	545	398	884	108	1,935
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	0	151	318	500	294	1,263	0	966	958	842	283	3,049
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	885	808	950	862	3,505	0	1,813	1,558	2,397	1,898	7,666
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	49	68	264	50	431	0	170	336	231	101	838
7. ธุรกิจและบริการ	98	915	512	1,180	670	3,375	0	2,259	1,292	2,691	1,552	7,794
<b>รวม</b>	<b>98</b>	<b>2,518</b>	<b>2,835</b>	<b>3,873</b>	<b>2,361</b>	<b>11,685</b>	<b>0</b>	<b>6,882</b>	<b>6,239</b>	<b>8,408</b>	<b>4,437</b>	<b>25,966</b>

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน



ตาราง 16 การตรวจแรงงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)

ขนาดสถานประกอบการ	สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติถูกต้อง	ปฏิบัติไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกหนังสือเชิญพบ	ออกคำสั่งให้ดำเนินการ	เปรียบเทียบปรับ	ส่งเรื่องดำเนินคดี
1 - 4 คน	3,923	4,560	4,663	41	9,264	3,824	99	96	3	0	-	-
5 - 9 คน	2,992	10,873	9,853	50	20,776	2,899	93	87	5	1	-	-
10 - 19 คน	2,983	22,272	19,048	106	41,426	2,673	310	294	13	3	-	-
20 - 49 คน	2,998	53,386	41,213	184	94,783	2,751	247	237	5	2	-	3
50 - 99 คน	1,564	61,649	50,023	157	111,829	1,447	117	107	3	6	1	-
100 - 299 คน	1,486	129,003	117,903	347	247,253	1,409	77	70	3	4	-	-
300 - 499 คน	358	68,988	68,318	134	137,440	344	14	13	-	1	-	-
500 - 999 คน	248	78,841	94,027	137	173,005	239	9	9	-	-	-	-
1,000 คน <sup>+</sup>	112	87,534	122,697	473	210,704	108	4	4	-	-	-	-
<b>รวม</b>	<b>16,664</b>	<b>517,106</b>	<b>527,745</b>	<b>1,629</b>	<b>1,046,480</b>	<b>15,694</b>	<b>970</b>	<b>917</b>	<b>32</b>	<b>17</b>	<b>1</b>	<b>3</b>

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 22 เมษายน 2553)



ตาราง 17 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)

ขนาดสถาน ประกอบการ	สถาน ประกอบการ ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)					
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติ ถูกต้อง	ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกคำสั่ง				ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
									ส่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้ เครื่องจักร	
1 - 4 คน	875	1,170	979	15	2,149	837	38	37	-	-	-	-	-
5 - 9 คน	862	3,412	2,606	3	6,018	794	68	68	-	-	-	-	-
10 - 19 คน	963	7,787	5,612	24	13,399	859	104	101	1	2	1	-	3
20 - 49 คน	1,257	24,379	16,259	107	40,638	1,090	167	162	-	1	3	-	3
50 - 99 คน	760	30,752	23,438	51	54,190	674	86	82	1	-	3	-	-
100 - 299 คน	820	72,776	65,908	179	138,684	735	85	78	2	1	2	-	5
300 - 499 คน	222	47,665	37,089	36	84,754	208	14	13	-	1	-	-	-
500 - 999 คน	137	48,164	47,851	88	96,015	121	16	13	-	1	2	-	1
1,000 คน <sup>+</sup>	90	76,439	105,502	621	181,941	86	4	4	-	-	-	-	1
รวม	5,986	312,544	305,244	1,124	617,788	5,404	582	558	4	6	11	-	13

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 22 เมษายน 2553)

หมายเหตุ : 1. สถานประกอบกิจการแต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

2. จำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจชาย, หญิง ได้รวมจำนวนลูกจ้างเด็กไว้ด้วยแล้ว



ตาราง 18 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 1 ปี 2553 (มกราคม - มีนาคม 2553)

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ผ่านการตรวจ (คน)	ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)					ส่งเรื่องดำเนินคดี
			ปฏิบัติถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกคำสั่ง				
						ส่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้เครื่องจักร	
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	69	2,414	65	4	4	-	-	-	-	
2. การประมง	9	381	9	-	-	-	-	-	-	-
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	68	4,551	50	18	18	-	-	-	-	-
4. การผลิต	2,172	414,512	1,855	318	296	3	6	11	-	11
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	37	4,968	35	2	2	-	-	-	-	-
6. การก่อสร้าง	286	16,860	254	32	32	-	-	-	-	2
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	2,017	65,023	1,872	146	145	1	-	-	-	
8. โรงแรม และภัตตาคาร	456	34,300	435	21	21	-	-	-	-	-
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	248	33,322	232	16	16	-	-	-	-	-
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	177	4,456	173	4	4	-	-	-	-	-
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	250	18,179	237	13	13	-	-	-	-	-
12. การศึกษา	13	661	13	-	-	-	-	-	-	-
13. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	60	9,795	58	2	2	-	-	-	-	-
14. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	122	8,172	116	6	5	-	-	-	-	-
15. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	2	194	-	-	-	-	-	-	-	-
17. องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่น ๆและสมาชิก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18. ไม่ทราบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	5,986	617,788	5,404	582	558	4	6	11	-	13

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 22 เมษายน 2553)

หมายเหตุ : สถานประกอบการ แต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี



ตาราง 19 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ไตรมาส 4 ปี 2552 และไตรมาส 1 ปี 2553

ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง	ไตรมาส 4/2552 (ตุลาคม - ธันวาคม 2552) (คน)			ไตรมาส 1/2553 (มกราคม - มีนาคม 2553) (คน)		
	แห่ง	ครั้ง	คน	แห่ง	ครั้ง	คน
<b>การแจ้งข้อเรียกร้อง</b>						
1. การแจ้งข้อเรียกร้อง	124	144	94,562	49	58	45,765
2. การยุติข้อเรียกร้อง	104	122	69,635	37	44	21,113
2.1 การยุติโดยไม่เกิดข้อพิพาทแรงงาน	92	105	64,528	28	31	17,884
- ตกลงกันเอง	90	103	63,970	27	30	17,567
- ถอนข้อเรียกร้อง	1	1	102	-	-	-
- อื่น ๆ	1	1	456	1	1	317
2.2 การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	12	17	5,107	9	13	3,229
3. ข้อเรียกร้องยังไม่ยุติ	20	22	24,927	12	14	24,652
<b>การเกิดข้อพิพาท/ยุติข้อพิพาทแรงงาน</b>						
1. การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	17	21	8,845	19	22	6,511
2. การยุติข้อพิพาทแรงงาน	17	21	8,845	19	22	6,511
- ยุติภายใน 5 วัน	3	4	516	3	3	1,288
- ยุติเกิน 5 วัน	11	12	7,399	13	15	4,388
- ชี้ขาดโดยบังคับ	-	-	-	-	-	-
- ชี้ขาดโดยสมัครใจ	-	-	-	-	-	-
- อื่น ๆ	3	5	930	3	4	835
3. ข้อพิพาทแรงงานยังไม่ยุติ	-	-	-	-	-	-
<b>การเกิดข้อขัดแย้ง/ยุติข้อขัดแย้ง</b>						
1. การเกิดข้อขัดแย้ง	34	40	30,542	58	60	24,409
2. การยุติข้อขัดแย้ง	29	35	16,899	56	58	21,578
- ตกลงกันได้	27	33	16,895	50	52	19,361
- ถอนเรื่อง	-	-	-	2	2	301
- ฟ้องศาลแรงงาน	2	2	4	3	3	1,633
- อื่น ๆ	-	-	-	1	1	283
3. การผลงงาน	-	-	-	-	-	-
4. ข้อขัดแย้งยังไม่ยุติ	5	5	13,643	2	2	2,831

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ข้อมูลได้จากการประมวลผลทางระบบ Web Application ณ 22 เมษายน 2553

หมายเหตุ : สถานประกอบการบางแห่งมีการยุติข้อเรียกร้องข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ได้มากกว่า 1 กรณี





ตาราง 20 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้างจำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ณ เดือนธันวาคม 2552

ภูมิภาค ขนาดสปก.	กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง และปริมณฑล		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		ทั่วราชอาณาจักร	
	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)
< 10 คน	98,313	352,447	77,614	282,826	33,374	113,075	33,353	107,822	30,866	105,149	273,520	961,319
10 - 19 คน	19,938	268,482	17,385	235,750	5,789	77,838	5,575	75,961	5,101	68,555	53,788	726,586
20 - 49 คน	12,988	393,942	13,072	400,375	3,442	102,597	3,691	109,884	3,003	91,259	36,196	1,098,057
50 - 99 คน	4,224	294,011	5,206	365,199	930	64,040	1,133	77,720	1,092	76,400	12,585	877,370
100 - 199 คน	2,234	311,340	3,326	467,147	465	63,876	531	73,849	607	82,989	7,163	999,201
200 - 499 คน	1,402	425,073	2,297	699,617	231	67,190	314	95,789	286	85,242	4,530	1,372,911
500 - 999 คน	438	301,123	739	510,254	90	60,006	89	60,778	80	53,788	1,436	985,949
≥1,000 คน	262	679,542	378	780,833	28	57,742	45	93,594	22	47,255	735	1,658,966
รวม	139,799	3,025,960	120,017	3,742,001	44,349	606,364	44,731	695,397	41,057	610,637	389,953	8,680,359

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : 1. สปก. = สถานประกอบการ ผปต. = ผู้ประกันตน

2. เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ที่อยู่ในสถานประกอบการ



ตาราง 21 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ตัวชี้วัด	ไตรมาส 1/2550	ไตรมาส 2/2550	ไตรมาส 3/2550	ไตรมาส 4/2550	ไตรมาส 1/2551	ไตรมาส 2/2551	ไตรมาส 3/2551	ไตรมาส 4/2551	ไตรมาส 1/2552	ไตรมาส 2/2552	ไตรมาส 3/2552	ไตรมาส 4/2552	ไตรมาส 1/2553
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	71.07	71.91	73.58	72.92	71.36	72.95	73.4	72.81	71.40	73.13	73.49	73.0	71.91*
อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	36.16	38.13	41.73	41.64	35.72	38.33	42.46	42.09	35.35	38.41	41.53	40.39	33.01*
อัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	63.84	61.87	58.27	58.36	64.28	61.67	57.54	57.91	64.65	61.59	58.47	59.61	66.99*
อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต	16.38	15.92	15.07	14.69	16.19	15.11	13.83	13.88	15.30	14.29	13.81	13.65	16.18*
อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่าง	29.34	49.81	57.88	40.88	39.39	56.52	67.05	55.69	46.93	66.14	114.59	88.80	50.51
อัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงาน	32.78	37.66	46.75	39.97	35.84	47.45	54.26	40.04	17.51	30.75	72.56	60.88	48.54
อัตราการว่างงาน - ทัวราชอาณาจักร	1.63	1.61	1.18	1.11	1.65	1.39	1.18	1.33	2.08	1.75	1.17	0.98	1.0*
อัตราการว่างงาน - กรุงเทพมหานคร	1.19	1.48	1.28	0.94	1.51	1.5	1.3	1.36	1.41	1.80	1.22	0.97	1.09*
อัตราการว่างงาน - ภาคกลาง	1.24	1.54	1.38	1.34	1.26	1.3	1.35	1.51	1.86	1.59	1.25	1.12	1.0*
อัตราการว่างงาน - ภาคเหนือ	1.57	1.81	1.28	1.00	1.61	1.29	1.05	1.00	1.76	1.42	1.18	0.74	0.86*
อัตราการว่างงาน - ภาคตะวันออก / เหนือ	2.22	1.62	0.97	0.97	2.19	1.44	1.05	1.13	2.42	2.0	1.01	0.80	0.98*
อัตราการว่างงาน - ภาคใต้	1.44	1.54	1.06	1.28	1.34	1.54	1.26	1.94	2.60	1.81	1.40	1.53	1.18*
อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ	17.69	15.78	12.40	15.95	12.52	11.85	10.51	12.75	11.35	11.59	9.30	11.62**	5.82**
อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ	17.59	15.42	16.06	24.45	18.01	13.75	10.48	15.44	16.02	16.84	13.23	17.73**	9.74**
อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง	4.13	5.88	4.55	7.43	5.18	3.14	2.46	2.54	9.12	2.53	4.61	4.40**	4.95**
อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง	13.16	10.73	8.09	9.16	9.13	5.32	5.91	9.89	14.45	8.61	9.47	8.80**	15.13**

หมายเหตุ : \* ใช้ข้อมูลเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ในการคำนวณในไตรมาส 1/2553

\*\* ข้อมูลเบื้องต้นหรือประมาณการ



## คณะผู้จัดทำ

### ที่ปรึกษา

นายสมชาย ชุ่มรัตน์	ปลัดกระทรวงแรงงาน
นายสุนันท์ โพธิ์ทอง	ที่ปรึกษาวิชาการแรงงาน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
นางเพชรรัตน์ สีนอวย	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาระบบรายได้และค่าจ้างขั้นต่ำ ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

### ผู้จัดทำ

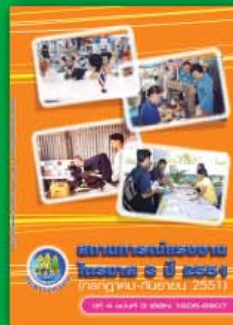
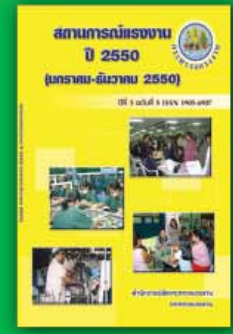
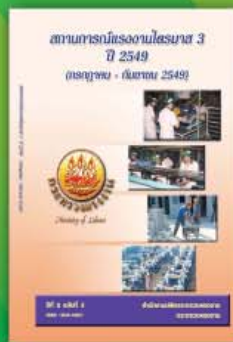
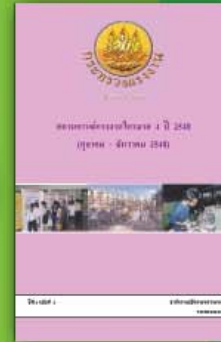
นางราศี เบญจาทิกุล	ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน
นางสาวมาลี จันทร์วัฒนรังกุล	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
นางศิริลักษณ์ ฉกะนันท์	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ
นายเรืองศักดิ์ รุ่งจินดามัย	นักวิชาการสถิติ
นางสาวนิชาภา อนันตรัตนชัย	นักวิชาการเงินและบัญชี
นางสาวสุวีรัตน์ ปรัชญาภินันท์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวอรสา เปี้ยดำรงค์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

**ขอขอบคุณผู้ร่วมจัดทำ** ทุกกรม / สำนักงานประกันสังคม ผู้อำนวยการสำนัก กลุ่มงาน และเจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานรวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสถานการณ์แรงงานของกระทรวงแรงงาน

- ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือค่าประมาณการ
- ท่านสามารถติดตามรายละเอียดเนื้อหาสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้ที่ [www.mol.go.th](http://www.mol.go.th)
- หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะประการใด กรุณาติดต่อศูนย์ข้อมูลเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน หมายเลข 0 2232 1159 – 60



วิสัยทัศน์กระทรวงแรงงาน  
**“ แรงงานมีผลิตภาพสูง  
 มีความมั่นคงและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ”**



ค้นหารายงานสถานการณ์แรงงานย้อนหลัง ได้ที่  
[www.mol.go.th](http://www.mol.go.th) เลือกรายงานสถานการณ์แรงงาน